J 2.6776

Biblioteca Bucureştilor

4
Aprilie
2002

REVISTA ASOCIAŢIEI BIBLIOTECARILOR ŞI DOCUMENTARIŞTILOR DIN BUCUREŞTI • BIBLIOTECA MUNICIPALĂ • DIRECTOR FLORIN ROTARU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAȘ

80 de ani de la naştere

"Poet plutonic, structural romantic, vizionar însă nu prin reflexivitate, ci prin integrarea cosmotică a lirismului său, prin voluptatea indicibilă, în nivelul simțurilor, cu care trăieşte şi ştie să se bucure de existența cosmosului şi, mai adînc, a existentului însuşi, Doinaş e un artist prea profund ca să nu intuiască şi chiar să străvadă prin realul fabulos de metaforele care-l constituie şi-l articulează urîtul şi neantul ce se-ntrețes într-însul. Dar, prea angajat cosmotic, el se mulțumeşte să constate şi să accepte, ca parte integrantă a ființei, neființa. De aceea, poezia lui nu cunoaşte angoasa personală şi nici pesimismul".

Ion Negoițescu

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Sumar

Aniversare UNESCO
Ion Luca Caragiale – 150
Eugen SIMION – I.L. Caragiale şi spiritul românesc [II] 2

Bicentenar Ion Heliade Rădulescu
Despre "Curierul Rumânesc" 5

Bucureștii de altădată
Mircea CONSTANTINESCU – La Belle époque 7
Ana Maria ORĂŞANU – Vechi zidiri bucureştene – Oraşul cu mai multe feţe 11

Patrimoniu 13

Istoria cărții
Ion Barbu – Ediție bibliofilă 14

Autografe contemporane
Ştefan Augustin DOINAŞ – 80 16

Document bibliografic
Fănuş NEAGU – 70 18

Puncte de vedere
Liviu BUTUC – Lectura publică în agonie? 21

Scrisoare din...
Olimpia POP – Biblioteca Județeană Bistrița-Năsăud 23

Meridian biblioteconomic
EBLIDA – Orizonturi, Programe, Inițiative
Teresa HACKETT – "Information Europe" – privind spre viitor 26
Copyright 27
Veronica ALDEA, Adriana GAGEA – Biblioteca publică "Maria Brezeanu" 29
Biblioteca Națională "Regele Fahd" a Arabiei Saudite [I] 31

Catalog 36

Agenda culturală
Ziua Internațională a Francofonici 38
"Lumină Lină" 38

Calendar 39

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Aniversare UNESCO

Ion Luca Caragiale – 150

I.L. Caragiale și spiritul românesc

[II]

Acad. Eugen SIMION

Ediție îngrijită de Stancu Ilin, Nicolae Bârna, Constantin Hârlav. Prefața de Acad. Eugen Simion (pe care o reproducem integral). Editura Univers enciclopedic, 2000.

S-a scris enorm și, în general, s-a scris bine despre I.L. Caragiale realistul, Caragiale ironicul, Caragiale care vede enorm și simte monstruos... Mai puțin s-a vorbit despre faptul că acest realist *à outrance* este un observator pătrunzător și "dibaci" (folosesc înadins acest termen, el vrea să spună ceva despre profesionalitatea scriitorului!) al insolitului și un fin creator de atmosferă fantastică. Aceasta confirmă observația mea mai veche că cei mai buni scriitori fantastici nu sunt "fanteziștii", ci realiștii, doctorii în științele sociale. Cazul elocvent este Poe, creatorul modern al genului. El face în așa fel încât fantasticul să rămână în câmpul existenței comune și să iasă dintr-un exces de raționalitate. O mică iregularitate, un clivaj în structura realului, o coincidență stranie de lucruri... și cititorul de proză intră în acel spațiu al ezitării care este locul și timpul necesare emergenței fantasticului. Procedeul a fost folosit programatic de pictorii moderni ca, de pildă, Magritte. El a exploatat ceea ce am putea numi resursele de fantasticitate ale realului, alăturând în tablou obiecte iremediabil banale, venite din câmpuri semantice diferite. Puse alături, un pian, un leu, un cap de senator roman produc o impresie nu de irealitate (obiectul artei fanteziste), ci de realitate insolită, de *coincidență preocupantă*. Utilizez, iarăși, cu premeditare această formulă. Ea explică noul raport în care intră subiectul care observă și obiectul pe care îl observă. Este sursa percepției fantastice a realului.

Să luăm exemplul lui Caragiale, renumit pentru scrupulozitatea lui realistă. Fantasticul său trebuie căutat nu atât în scrieri ca *La hanul lui Mânjoală* (o narațiune deliberat misterioasă), cât în schițele de felul *Căldură mare*, unde nimic nu este nerealist, totul se desfășoară în logica unei banale conversații în timpul unei zile caniculare. Primul semnal pentru cititor că *este ceva*, că se întâmplă *un fapt neobișnuit* este chiar prezența compactă a căldurii. Să ne amintim cum începe povestirea: "Termometrul spune la umbră 33^0 Celsius... Sub arșița soarelui, se oprește o birje, în strada Pacienții, la numărul 11 bis, către orele trei după-amiaz"... Deschidere promițătoare. Arșiță, ora trei după-amiază, o birje, strada Pacienții, numărul 11 bis... Acestea sunt elementele pur realiste care, combinate cu alte două (*Domnul* și *Feciorul*), vor sugera atmosfera de fantasticitate în care se desfășoară această întâmplare cât se poate de banală. Căci ce se petrece, în fond, aici? Nimic senzațional, nimic misterios. Un Domn vine, pe o căldură mare, la începutul după-amiezei (timp cu valoare fantastică și climă producătoare de fantasticitate) să-și vadă un amic și, negăsindu-l acasă, stă de vorbă cu un fecior greu de cap. Dialogul este prea cunoscut pentru a-l mai reproduce. Domnul întreabă și Feciorul răspunde în doi peri (ba că amicul este, ba că nu este, că este *la țară*, dar n-a plecat din București...)... Totul este o imensă poliloghie, din ambele părți, căci nu numai Feciorul dă răspunsuri aiuritoare, ci și Domnul face enunțuri care sucesc mintea Feciorului (și a lectorului progresiv stupefiat!): "... deoarece nu plecase încă mătușa persoanei care s-a dus pentru ca să dea arvună tutorelui minorilor, și el nu aflase încă, deoarece nu-i spusese nepotul cocoanei, cu care era afacerea ca și terminată, dacă mai avea răbdare până luni seara, când trebuie neapărat să se-ntoarcă avocatul, fiincă s-a dus cu o hotărnicie; dar acuma, cu regret, este imposibil din mai multe puncte de vedere, care le știe dumnealui... Așa să-i spui".

Delir verbal, cititorul merge mai departe, sărind din întrebare în răspuns: *Stăpân, care stăpân? Costică, care Costică?, Popescu, care Popescu?, nu se poate, ba da, domnule, apoi vezi?, ce să văz? Mitică? Costică? Strada Pacienții? Ba nu, strada Sapienții*. Dialog de surzi, conversație între doi indivizi loviți în cap de arșiță. Lucrurile, halucinant de reale (cum spune critica literară pentru a marca un prea-plin al realului, un exces de realitate!) încep să se amestece. Nimic nu mai este clar de la un punct al dialogului și de la un moment al narațiunii, iar cititorul intră și el în acest vălmășag. Stă sau nu amicul pe strada Pacienții sau Sapienții, este vorba de Costică sau de Mitică, a plecat la țară amicul sau n-a plecat?... Rezultatul este că dintr-o istorie cât se poate de banală iese la urmă o povestire fantastică. Personajul ei real nu-i nici Domnul, nici Feciorul, personajul adevărat este un București oniric pe o arșiță cumplită. În el rătăcește un Domn care caută un amic pe care nu-l găsește pentru că... După *pentru că* urmează un șir de deducții, cauzalități misterioase pentru cititorul de proză prins, fără să-și dea seama, în plasa insolitului. Să fie de vină Feciorul tâmpit și copleșit de zăduf, să fie din pricina acestui musafir pe jumătate amnezic, să fie un efect direct al căldurii (aceasta ar fi explicația realistă), să fie, în fine, din pricina topografiei aberante a orașului așezat la marginea unui Orient canicular și labirintic?... Nici o explicație, luată în parte, nu este convingătoare. Dar, puse laolaltă, toate aceste cauzalități produc o *coincidență preocupantă* și, deci, un sentiment al fantasticului

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

într-o lume de obiecte exasperant de *reale*, raționale. Un exces de "realități" și o mică încurcătură logică sunt suficiente pentru a ne scoate din spațiul realismului tradițional... Caragiale este un neîntrecut maestru în a crea astfel de confuzii "drăcoase" (spre a-i folosi o vorbă care-mi place).

*

Interpreții lui I.L. Caragiale n-au studiat în amănunt toate formele pe care le ia reveria gastronomică în opera lui. Recitesc câteva din scrierile sale și descopăr o veritabilă obsesie a nutriției și o tipologie colosală a bulimiei. Cine nu-și amintește de coana Lucsița care a dejunat așa de ușor ("trei ouă răscoapte, o căpățână de miel cu borș, niște stufat, prune cu carne, friptură la tavă și salată de castraveți, trei cinzecuri cu sifon și o cafeluță") și, la trei ceasuri după dejun, suferă cumplit de foame în tramvaiul ce-o duce la *Moși*? Reîntremată pe drum cu două litre de bragă ea ajunge, în fine, la barieră și, de cum coboară, simte venind din toate părțile parfumul de mititei. Asta provoacă o alarmă a simțurilor. Înfometată, moașa diplomată "se pornește cu nările umflate spre unul din colțuri ca o panteră atrasă de mirosul țapului sălbatic" și ce urmează iarăși se știe: coana Lucsița consumă doi mititei, rupe, apoi, o bucată de turtă dulce, ciugulește, în trecere, câteva gogoși prăjite, soarbe o halbă cu guler de gheneral, se drege cu două limonade, domnul Mitică o tratează cu două bărdace de floricele calde, după care, în fine, moașa se așază ca lumea la masă la berăria din pavilionul central, dimpreună cu madam Georgescu și madam Petrescu. Naratorul obiectiv este de față și înregistrează comanda. E consistentă: *cârnați cu fleici* și două baterii cu sifon mare. Coana Lucsița face recomandarea ca fleicile să fie frecate cu *țeapă* și presărate cu *țimbru*. Dovada unei bogate experiențe în materie culinară. Efectul se vede imediat: "Și trage-i pe urmă la fălci!". Admonestată pentru lăcomia ei ("Ce cioar'le, țațo! zise madam Georgescu, iar mănânci?"), coana Lucsița se apără cu inocență: "Țe mănânc?, țe-am mâncat?"...

O bulimie, întâi, colosală, un amestec, apoi, inestetic de alimente din categorii diferite, fără ordine și fără rafinament: căpățână de miel cu borș, mititei, turtă dulce, gogoși, două bărdace de floricele, apoi cârnați cu fleici... Singura dovadă de finețe culinară este recomandarea, semnalată mai înainte, ca fleicile să fie frecate cu ceapă și presărate din belșug cu cimbru. Este limpede, coana Lucsița n-are educație gastronomică și stilul ei de a îngurgita mult și repede, de-a valma, sugerează o insațiabilitate monstruoasă. Prozatorul o discreditează: moașa diplomată nu mai poate stăpâni cazanul alimentar din interior și, ce se întâmplă, se știe: într-o pauză a orchestrei se aude de pe banca pe care stă coana Lucsița, "ca o cadență de fagot"... Rușinată, apărată de demonicul domn Mitică Ceaprazarul (o falsă scuză, o scuză care, în realitate, agravează situația personajului bulimic, incapabil să-și mai controleze simțurile!), moașa se scoală repede de la masă și se pierde în învălmășeala Moșilor...

Dincolo de ironia groasă a textului, există, aici, o fantasmă alimentară care, de altminteri, se repetă în *discursul gurmand* (să-l numim astfel) din proza lui I.L. Caragiale: *fantasma voracității*. Ea se asociază cu aceea a heterogenității nutritive. Coana Lucsița înghite, s-a văzut, orice, cu o lăcomie fără saț, sugerând o dereglare gravă a simțurilor și o lamentabilă lipsă de educație gastronomică. Nu degeaba se apără ea (deturnând, din ignoranță, sensul cuvântului): "Pe mine așa m-a făcut Dumnezeu, voluptoasă! Cui îi place... Cui nu...". Corpolentă și robustă (cum o prezintă naratorul), coana Lucsița încurcă termenii, dar nu greșește prea mult când este vorba de natura simțurilor ei gustative. Este, cu adevărat, o *voluptoasă* bântuită de o foame devorantă și de o sete fără limită. Puse cap la cap, elementele înghițite de moașa diplomat, din momentul în care se urcă în tramvai până ce, sub puterea fierberii din interior se pierde "în învălmășeala" Moșilor, dau imaginea unei *pofte* neîndestulate. Simbolul ei este "sahanul" în care sunt prăjite în ulei rânced gogoșile...

Pot fi date și alte exemple de impacientă gastronomică. Se bea mult și se mănâncă enorm în proza lui Caragiale. Tot ce se petrece, aici, se petrece la masă sau în preajma mesei. Pasiunea *politicii* (tema prioritară a personajului caragialean) este însoțită, invariabil, de pasiunea bucătăriei. Nae, din *Situațiunea*, e revoltat pe "sistema"politică a statului și se îndreaptă în zori de zi spre simigerie pentru a nu rata covrigii calzi. Lache și Mache (*O lacună*) sunt așteptați de dame la masă și ei nu se pot desprinde de amicii cu care discută politică în timp ce *consumă*. Discursul lor începe totdeauna cu un aperitiv și se termină cu *un prânz împărătesc*. Grațiela și Mitică invită pe nenea Iancu (*Țal*) la o reuniune intelectuală în familie (doamna Grațiela scrie studii sociologice) și reuniunea începe cu o masă abundentă pe care naratorul o anunță ca fiind alcătuită din "tot lucruri ușoare". Este o ironie și, fiind ironie, trebuie să înțelegem contrariul. Iată cărei încercări trebuie să facă față nenea Iancu: mezeluri, salam, ghiudem, limbă, măsline, icre de știucă și negre, supă de clapon cu patèle, pană de somn rasol, clapon ciulama, chifteluțe marinate cu tarhon, pârjoale de nisetru, patricieni la grătar, un purcel la frigare, cataif tortă, brânzeturi, fructe diverse, vin alb, negru, șampanie etc. Nenea Iancu, invitatul (cu funcție de narator în povestire), stă la dreapta stăpânei casei și, după ce se ridică "greu" de la masă (termenul spune ceva despre *durata* prânzului și *consistența* bucatelor), trece în salon. Aici îl așteaptă țigările, cafelele, *des bombons et des liqueurs*, în fine, în total, o veritabilă orgie nutritivă. Eroul caragialean este satisfăcut și mulțumirea lui se exprimă printr-o nuanță estetică: "Dragă Mitică, am consumat frumos, n-am ce zice; îți mulțumesc"... Se observă și aici disponibilitatea gastronomică a personajului și, în genere, abundența culinară din proza lui Caragiale. Apetit colosal, mese bogate și în fața lor pasiunile politice cedează.

Orgoliul care, în lumea lui Caragiale, este semnul cel mai puternic și mai inflexibil al personalității, se repliază când e vorba de "parfumurile grase și pofticioase". Iancu X, "chiabur colțos", șeful organizației colectiviste (liberale) locale, boicotează pe negustorul băcan din aceeași localitate, partizan pe față al conservatorilor. Boicotul încetează când băcanul, deștept, lipește pe geamurile prăvăliei anunțul: "Ici main prima – stridii proaspeți – somon du Rihn etc.". După câteva încercări nereușite de a face cumpărături prin intermediari, cucoana lui Iancu X, celebră în oraș pentru eleganța și mesele de gală, intră înțepată în prăvălie. O cedare răsplătită din belșug: "După o scurtă inspecție și o lungă tocmeală în timp ce aspiră *cu nesațiu* (s.n.) caracteristica atmosferă, îmbibată de atâtea parfumuri grase și pofticioase, o atmosferă de care-i era dor de multă vreme, cucoana, îmbătată de atâtea emanațiuni, se pornește pe târguială și negustorul scrie: două chile de icre, trei bucăți camembert, un kilo somon, una langustă vie, opt duzini stridii, un ananas, un flacon curaçao,

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

triplesec". Băcanul, intuind bine psihologia omului insaţiabil, dejucă complotul şi formulează la urmă morala fabulei: "Uite, d-aia îmi plac mie liberalii... oameni cibilii! când e vorba de delicateţe, nu se mai încape politică".

Este morala omului caragialesc dominat de un sfânt *nesaţiu*. Spaţiul lui de desfăşurare este de regulă *băcănia*, *cafeneaua*, *simigeria*, *birtul*, pe scurt: *localul*. Există şi *căminul* (salonul familial), dar, de regulă, Mitică ia aperitive într-un *local*. Asta înseamnă loc public, ambianţă, dialog, critica guvernului asasin, dialectică, băuturică şi, evident, consum alimentar. Şi mai este ceva: eroul caragialesc nu mănâncă niciodată singur şi nu suferă de anorexie. Nu-i place singurătatea şi are mereu poftă de mâncare. Repausul duminical este pentru el o tragedie. Costică Parigoridi are idei negre pentru că în zi de sărbătoare prăvăliile sunt închise şi nu află un alt prieten cu care să ia un mezelic şi să stea de vorbă. Când, printr-o minune, îl află într-o duminică la ora şapte seara, îi face următoarea teorie: "N-am văzut ceva mai urât pe lume decât un oraş mare în zile de repaus dominical! Toate prăvăliile cu obloanele lăsate ca pleoapele în somn... Ce somn!... Peste tot închis!... Să vrei să te spânzuri, n-ai de unde să-ţi cumperi un ştreang. Lipsa asta de activitate, de viaţă, de mişcare comercială mă apasă pe umeri, mă trage şi pe mine la somn; şi nu pot dormi măcar – parcă sunt în stare de insomnie. Şi când mai văd şi toată mitocănimea asta parvenită, prostimea asta elegantă, învârtindu-şi roatele cu cauciuc în neştire, îmi vin fel de fel de idei primejdioase. De un ceas umblu să dau de un prietin... parcă toţi au intrat în pământ!" Costică îşi regăseşte starea de spirit normală şi primul semn este *comanda*: "Băiete! aperitive, lista şi răcitori în lege! să vie". Eroul şi-a regăsit verva, discuţia poate începe. Marea temă (politica) este, în fine, abordată. La urmă, când discursul gurmand s-a încheiat, "cam pe la deşteptatul rândunicilor", urmează *talul* (socoteala). Adversarul repausului duminical şi prietenii săi au consumat şi ei frumos: "aperitive, 18; baterii, 8; şampanii, 12 şi 22 de pachete de regale... şi 5 rânduri de marghilomane". Deviza lui Costică este: "Jos repausul dominical!... Să lucrăm! Lucraţi domnilor!", iar comilitonii săi îi împărtăşesc părerile şi lucrează. "Lucrăm cu stăruinţă... ce activitate", confirmă naratorul, care se plictiseşte şi el în timpul repausului duminical...

Elementele nutritive sunt, aici, de natură lichidă. De obicei *masa* caragialeană combină cele două forţe gastronomice: pofta de mâncare cu setea. Câteva lucruri se repetă şi, dacă din atâtea mezelicuri, dejunuri, cine interminabile câte există în *Momente şi schiţe* am alcătui un meniu, n-am putea evita *mezelurile*, *icrele*, *măslinele*, *fleicile*, *ochiurile la capac*, apoi din nou *salamul*, *ghiudemul*, *caşcavalul*... Cum se poate observa, acestea sunt alimente pregătitoare. Ele provoacă pofta de mâncare şi dezleagă limba. Conu Iancu (*Monopol*) are timp de petrecere şi, prins de o ploaie puternică, intră într-o dugheană. Aici dă peste amici, toţi funcţionari publici şi cu profesiuni liberale, care iau aperitive, ţuică, mastică, pelin, mişmaş şi gustă mezeluri, salam, ghiudem, caşcaval, măsline, aşteptând să treacă potopul. Naratorului nu-i trebuie mult timp să se adapteze: "Întru şi eu în combinaţie".

Discursul gurmand este, am semnalat deja, însoţit de discursul politic. Cum şi precizează naratorul: "Şi aperitive, şi mezeluri, şi vorbă, şi discuţie asupra situaţiunii dificile în care se găseşte ţara în urma tristelor evenimente, ca să zicem aşa". Presaţi de timp (personajele lui Caragiale sunt mereu aşteptate undeva sau aşteaptă pe cineva, se grăbesc stând pe loc!), Lache, Mache, Mitică, Costică, Conu Iancu prelungesc enorm de mult durata gustării. Ea poate ţine trei zile (*Cam târziu*) şi, dacă n-ar interveni mici accidente, gustarea şi discuţiunea, adică reveria gastronomică şi reveria politică, s-ar prelungi, înfrăţite, la infinit. Costică Panaite, delegatul cultivatorilor de pământ, vine la Bucureşti cu o afacere importantă. El s-a abătut, întâi, la Vălenii de Munte, unde s-a-ncurcat o noapte cu amicii, apoi a ajuns la Ploieşti. Trece pe la Valea Călugărească, unde stă o zi şi o noapte şi, în fine, ajuns la destinaţie, merge până la colţ la Matache Măcelarul şi, simţind că-i este foame, se dă jos să ia un *mezelic*. Aici întâlneşte vechi prieteni. Începe o altă aventură, după un scenariu cunoscut: "Frate, n-au ăştia un mezelic, ceva? niţică păstramă. Ţi-ai găsit! la berărie păstramă. – Da ce? – Crenvirş! – Ei , aş! – Or salam... – Parol? – Ori şvaiţer... – C'eşt' copil!?" Între timp legea pentru care venise delegatul se votase şi Camerele se închiseseră de o săptămână. Mezelicul lui Costică Panaite durase o săptămână. El sacrifică sentimentul datoriei pentru nesaţiul său gastronomic şi bahic, fără a avea conştiinţa culpabilităţii. Madam Verigopolu (*Mici economii*) rezumă într-o frază această impacienţă gastronomică a lumii lui Caragiale. "Dumneavoastră, aveţi poftă de vorbă, mie mi-e foame. Bine, cocoşelule, mie nu-mi dai un aperitiv?" *Vorba* şi *pofta* (foamea) sunt, repet, două teme care se leagă şi se condiţionează. Una fără alta nu merge, marile idei, sublimele poliloghii vin, încă o dată, consumând *frumos*, adică abundent şi îndelung.

Trecând peste alte exemple, să observăm că *masa* marchează viaţa socială a individului şi, pentru o ciorbă bună, funcţionarul cel mai devotat lasă totul baltă. Ignat Caracudi, din *O cronică de Crăciun*, lucrează totdeauna la masa de lângă fereastră pentru a auzi chemarea socrului său, părintele stavrofor Pantelie Bârzescu. Când acesta strigă: "Ignate, gata", reporterul se repede la fereastră şi confirmă primirea semnalului: "La moment! Să puie ciorba"... Ciorba nu poate aştepta şi devotatul Caracudi aleargă în întâmpinarea ei. Când familia merge în voiaj de plăcere, nu sunt uitate proviziile. Mihalache Georgescu şi madam Miţa Georgescu, însoţiţi de tânărul Ionel Georgescu de trei anişori, pleacă la Sinaia cu trenul de plăcere. Coana Anica, mama mămichii puiului, este expediată la clasa a III-a şi are în seamă un coş în care se află hrana familiei: salam, opt ouă răscoapte, un pui fript, două jimble, sare, piper, în sfârşit, "tot ce trebuieşte"... Rătăcită în oraş, ea cară de la un hotel la altul coşul preţios, simbolul unei gastronomii ambulante şi semnul împotrivirii faţă de fatalitatea oarbă. Fatalitate care face ca domnul Georgescu s-o piardă pe madam Georgescu şi s-o caute, cinci ore, prin oraş. *Tradus*, probabil, cu locotenentul Mişu, domnul Georgescu se consolează cu supeul: "Du-te Mihalache, mamă! zice foarte rugătoare cocoana; o să-i faci mare plăcere Miţii şi la toţi. – Nu mai poci. – O să te căieşti, Mihalache. – De ce să mă căiesc!... Nu mă duc! n-o găsesc nici acolo... Mai bine, adu coşul"... Gastronomia este un refugiu. Masa este o ieşire din criza conjugală. Crăcănel, Pampon, Nae, Miţa şi Didina se reconciliază la masă. Marile drame sentimentale se termină aici. Când Iordache vesteşte că "masa e gata", toţi răsuflă uşuraţi. "Masa?" – zice Catindatul. "Care va să zică ne-ncurcăm iar?" Nae: "Cu plăcere, neică"... Aventura sentimentală continuă prin aventura gastronomică.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bicentenar

Ion Heliade Rădulescu

Despre "Curierul Rumânesc"

Această foaie a priimit slobozirea a se publica în anul 1828 dechem. 3 prin hârtia subt No. 234 a Divanului Prințipatului către redactorul ei, după predlojenia D-lui contelui Palen către Divan, dela 29 Oct. 1828 No. 5049. În amândouă aceste hârtii se dă slobozenie a se începe această foaie subt îndatorire a se păzi redactorul de a nu supăra niciodată religia, morala și buna cuviință. Iată și hârtia divanului de atunci către redactorul aceștii foi.

Dela Divanul Prințipatului Valahiei către D. Ioan Eliad.

Văzând coprinderea mai sus arătatei predlojenii a strălucirii sale D-lui Prezidentului, dată spre răspuns Divanului la raportul ce a făcut pentru slobozirea dării în tipar pe limba românească gazetei ce vei să alcătuești dumneata, vei pune în lucrare alcătuirea aceștii gazete ca un lucru folositor nației Românilor iar nu spre vătămare, care gazetă alcătuind-o o vei da dumneata mai întâiu în cercetarea censurei după cum se poruncește și apoi s'o publicuești urmând condițiilor ce se arată.

1828 Dechem. 3. No. 234

(Urmează iscăliturile D. Vice-Prezident și a D.D. boierilor divaniți).

Pe acest temeiu redactorul și-a pus în lucrare publicarea Curierului Românesc și în toată vremea a avut de sfinte înaintea sa paza a nu supăra religia, morala și buna cuviință și silința de a se conforma cu frumoasa și patriotica povață poruncitoare a Divanului: "ca un lucru folositor nației Românilor, iar nu spre vătămare".

Foile Curierului Românesc, dela anul 1828 până la 1837, sunt mărturie de paza cu sfințenie a aceștii datorii, cu toate că după trecere de un an și jumătate, dobândind redactorul creditul stăpânirii, foarte rar își supunea foile sale la aprobația censurii. Redactorul luase răspunderea asupra sa și nu-și întrebuința foaia decât spre darea afară de noutăți, spre deslușirea termenilor întrebuințați în Regulamentul Organic, spre încurajarea celor ce se osteneau, spre lauda celor ce adăogau oricât de puțin la prunca noastră literatură și spre cinstea și vrednicia nației și câte o dată, ce e drept, și împotriva locmalelor și chilipirelor.

Dela 1837 încoaci s'au schimbat lucrurile; câțiva inși isbiți de boala autoromaniei, și-au pus de gând să-și facă numele nemuritor isbind cinstea personală, batjocorind ostenelile fiecăruia ce nu era de părerea lor, atacând stăpânirea și însăși Puterile ce au netăgăduite drepturi în țara noastră, prin satire, diatribe, fabule șcl. De atunci s'a început o urâcioasă polemică. Semnalul cel dintâiu s'a dat prin diatriba făcută împotriva traducției lui Omer. Redactorul Curierului, în calitate și de proprietar al singurei de atunci tipografii în București, a avut nenorocirea ca să poată ști toate câte se urmau la începutul și pregătirile aceștii polemice, căci fiecare venea la aşăzământul său tipografic ca să și le publice.

Cu părere de rău și cu mâhnire a văzut slobozenia censurii dată pentru diatriba la traducția lui Omer. Întâia dată a socotit că se va fi făcut vreo greșală sau amăgire la censură, care a putut face o asemenea călcare asupra regulilor moralei și bunei cuviințe; însă n'a trecut mult spre a se desamăgi de această părere, căci nepriimind el a tipări o asemenea diatribă, cu toată slobozenia censurii, a fost întrebut formal pentru ce tipografia nu dă drumul publicității când știe că e singura tipografie ce se află în Capitală? La care proprietarul a răspuns că se supune la slobozenia censurii, dar autorul acelei diatribe mai este dator bani la tipografie și nu plătește tiparul și prin urmare nu-i poate priimi a-i tipări și alte hârtii până nu va desface socoteala cea veche. Prin acest mijloc proprietarul tipografiei sau redactorul Curierului a pus o stavilă oarecare la o asemenea nechibzuire din partea censurii de a da semnalul vrajbei și de a se ocărî oamenii ce începuseră a se osteni pentru literatura românească. Însă acea diatribă sbura din mână în mână, în copii manuscrise. Aceasta a întristat și întărâtat pe traducătorul lui Omer și a vrut să-și facă răspuns; l-a gătit și l-a dus la censură; dar censura care iertase isbirea, a fost așa de pravilnică și drept-cugetătoare a nu ierta apărarea. Atunci s'a văzut cu mâhnire din partea jos însemnatului că aci se țese o intrigă și că censura, sau că este complice a conspiratorilor cinstei individuale și încuragierii literaturii, sau că este singură amăgită și nu știe ce i se face. Nu rămânea alta redactorului acum decât a se mărgini în paza datoriilor sale prescrise în pomenitele mai sus hârtii și să aștepte numai când va fi sau însuși sau altul atacat, să întrebuințeze dreptul cel firesc de apărare.

S'au ivit după acestea satire, libele, hârtii pline <de> sarcasme și derâderi. Redactorul Curierului n'a dat nici un răspuns. Mai la urmă s'a ivit în foaia *România*, cu voia censurii, fabula cu calul, lupul și vulpea, fără a se vedea însă și iscălitura întreagă a autorului ei. (Iar o <a>batere din regulele censurii). Sbura fabula din <mână> în mână și se tălmăcea ce aluzie are. Atunci jos însemnatul s'a văzut silit a se face că nu înțelege alegoria politică a aceștii fabule și a o lua într'o critică simplă literară, ca să arate greșalele autorului; și făcând alta în parodia ei, să aducă derâderea pe seama celor

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

ce au fabricat pe cea dintâiu şi prin urmare a întrebuința apărarea. Fabula publicată în *România* a fost iertată şi binecuvântată de censură, critica însă asupra ei n'a fost bine văzută.

Trebue să mă opresc aci puțin din şirul vorbei ca să arăt ce mijloace a luat mai jos însemnatul în asemenea împrejurări. Văzând că scrierile ce ies afară spre isbire sunt priimite şi slobode dela censură, pentrucă se vedeau publicate, şi că cele de apărare nu se iartă, jos însemnatul, ca să se conforme cu regulile ce i s'au prescris la dobândirea dreptului de a publica Curierul Românesc, a hotărât ca să-şi păzească datoriile sale şi la vreme, când va fi silit a se apăra sau pre sine sau pre altul, să nu-şi supue articolele la censură, ca la orice supărare din partea cuiva să rămâe singur răspunzător, fără a se compromeța şi dignitatea Stăpânirii în ochii publicului că priimeşte cu slobozenia sa a se defăima oamenii. Jos însemnatul a văzut drumul ce luase censura şi câtă supărare va putea aduce aceasta mai curând sau mai târziu Stăpânirii; dar cinstind buna orânduială, vrednicia Stăpânirii şi a naţiei a hotărât ca stând şi mărginindu-şi articolele sale numai întru apărare şi răspunsuri la atacurile ce se făceau, la orice întâmplare să rămâie, după cum s'a zis, singur în răspundere. Prin urmare a încetat de atunci a nu-şi mai supune nici un articol al său la censură; şi cu toate că totdeauna s'a apărat şi putea să întrebuințeze isbire la isbire, dar totdeauna isbirile ce îi veneau au fost mai groase şi mai grele de suferit decât apărările; căci isbitorii loveau la meterezul unor nume mincinoase şi necunoscute şi iertați şi binecuvântați de censură, iar apărătorii se apărau de față, cu numele lor şi fără nici un ajutor altul decât dreapta lor cauză de apărare. Loviturile isbitorilor căzeau pe nume adevărate, pe oameni cunoscuți şi ale apărătorilor pe nume mincinoase, pe oameni neînființați. Pravilnică luptă! – şi censura făcea chef la toate acestea.

Să urmez mai la vale: să lăsăm broşura ce s'a publicat cu fabula lebedei şi puii corbului ce aluzie avea; să lăsăm moartea şi îngroparea *României* şi doliul ei, că au fost iertate de censură; să lăsăm că răspunsul ce s'a făcut la acea batjocorire a naţiei n'a fost bine văzut de censură şi a trebuit să aibă mai jos însemnatul neplăcerea de a priimi din partea censurii un articol bucătărit acolo, silind pe jos însemnatul a-l iscăli şi a-l publica spre îndestularea celor ce se simțeau isbiți în acel răspuns la ocara ce se făcea naţiei prin pogribania *României* şi redactorul Curierului a îmbrâncit înapoi un astfel de mişălesc şi ruşinat articol; şi să venim acum la cele după urmă.

Redacția Curierului între celelalte a luat asupră-şi a desbate şi pricina scrierii cu literele strămoşeşti, a dat afară un metod oarecare, bun sau rău. Ivindu-se foaia *Pământeanul*, s'a văzut un articol cu o iscălitură mincinoasă de Petre Înlesnitorul; acest articol coprindea o sistemă adică nouă şi înlesnitoare de a scrie româneşte cu literele latine. D. Petre îşi dă afară ca o invenție a sa acea sistemă în care nimic nu se vede al său decât numai recomandația a scrie pe *ш* cu *ç* şi pe *μ* cu *dj*. Foarte bine, lumea e slobodă a-şi da părerea şi chiar a se fuduli cu lucruri streine sau şi cu ale sale însuşi, precum acele (*ç* şi *dj*); însă eu nu făcusem nimic acelui înlesnitor; răposatul Maior încă nu-i făcuse nimic. Ce avea cu mine să spuie că ideile mele, sistema mea au făcut urâtă impresie în public şi mai pe urmă să strige în batjocură: "iartă-mă, Eliade, iartă-mă umbra lui Maior!". Să-şi zică cineva de față, cu numele său, dela sine, ideea, părerea sau şi batjocura sa, nu vine atât de greu celui atins, cât se atinge a se vedea isbit de un om ce se află la siguranță subt un nume mincinos şi că acea ocară nu-i vine dela înlesnitorul ci dela censura ce suferă şi sloboade a se ocărî oamenii. Unde suntem? şi în ce veac ne aflăm?

M'am văzut dar silit a răspunde la atacul înlesnitorului apărându-mi părerile asupra ortografiei româneşti, făcându-i câteva întrebări, socotind că va răspunde ceva în folosul literaturii şi întorcându-i prin râs râsul ce a vrut să-şi facă cu ironia sa.

Judece oricine, că orice s'a zis din parte-mi sunt nişte glume, nişte isbiri de apărare către un nume ce nu se află şi cu vorbele mele am ştiut că nu se atacă cinstea nimului; cu atacul însă al înlesnitorului, slobozit de censură, era în joc şi batjocură numele unui om care nu supărase întru nimic, până la apărarea sa, pe înlesnitorul.

Ce urmează după aceasta? Se face un al doilea răspuns la răspunsul meu. Autorul răspunsului tot sub nume de înlesnitor, isbirile lui tot asupra numelui adevărat al unui om şi oricine a putut vedea ce fel de isbiri, ce ocări, ce batjocure! Toți s'au mirat, dar mirarea tutulor cea mai mare a fost când au auzit că s-a publicat cu voia censurii. Eu când am văzut acel răspuns, m'am uitat cu un sânge foarte rece la dânsul şi n'aveam de gând a mai face nici un răspuns; dar auzind şi încredințându-mă că este cu voia censurii, atunci nu pentru apărarea mea ci pentru siguranța fiecăruia şi spre a se pune o regulă la aceste necuviințe, fac răspunsul următor sub titlul de *"Ştiri din năuntru"*. N'am ieşit din regulă, dar voiu să se puie o regulă; n'am ieşit din buna orânduială, ci insuflu dragostea bunei orândueli. Acest fel de pricini nu se îndestulează prin canalul pravilnic, pentrucă pravila n'a prevăzut astfel de întâmplări. Astfel de pricini sunt extraordinare în analele statelor ce au asupra tiparului censură.

Nu s'a mai pomenit ca censorul să se facă apărătorul şi încurajatorul celor ce atacă cinstea individuală. Astfel de pricini se îndestulează numai într'acest chip: să afle toți cele ce se urmează şi să se pue măsuri. Pre lângă acestea era de trebuință să ştie şi ceilalți Români care este pricina de s'au stârnit în țara noastră astfel de polemice urâcioase. Şirul foilor publicate până acum îl cunoaşte fiecare cititor. Redacțiile celelalte, consoartele Curierului, cunosc deosebitele articole ce le-au mai venit fără să le publice. Şi judece fiecare!

(Din Ioan Eliade Rădulescu, *Scrieri politice, sociale şi linguistice*, ediție comentată de George Baiculescu, Editura Scrisul Românesc, Craiova, f. a.)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii de altădată

La Belle époque

Mircea CONSTANTINESCU

"La Belle Époque, celle des premières années du XXe s".
Nouveau petit Larousse

"Încă nu izbucnise panica, dar mocnea o permanentă neliniște:
ne simțeam oarecum neliniștiți de fiecare dată
când în Balcani răsunau împușcături".
Stefan Zweig

Auspiciile sub care înmugurește noul veac sunt, de la caz la caz, extrem de diverse, și asta chiar dacă, în descrierile politice sau artistice de după prima conflagrație mondială, anul acesta și cei următori vor suna cu melancolic fast în salba așa-numitei *La Belle époque*. Primar al Capitalei, din iulie 1899, B. Șt. Delavrancea comite un bilanț prilejuit de cumpăna dintre secole: "Am început veacul bătuți de pretutindeni și bântuiți de toate relele și-l încheiem liberi și stăpâni în patria noastră. Ceea ce în ceața trecutului fusese(ră) licăriri de-o clipă și vis măreț, acum cincizeci de ani, astăzi este realitatea... Încotro ați arătat, cu vârful săbiei, într-acolo au curs regimentele biruitoare. Așa se va întâmpla și cu puterea de viață și de producțiune a poporului român". [...]

Într-adevăr, "e o lipsă de bani nemaipomenită" (P.P. Negulescu către Titu Maiorescu). Chiar dacă această propoziție amară e înscrisă într-o epistolă datată 1899, noiembrie, deci din secolul trecut, nici acum, în noul secol, situația nu diferă. Imprevizibilului P.P. Carp, la șefia conservatorilor îi e preferat – cumva surprinzător – Nababul, cum îl alintă caracudele pe Gh. Gr. Cantacuzino. Acesta nu pare "omul care să ofere surprize politice", care surprize, zic eu, pot fi la o adică benefice; așadar... Statuia sa umană/politică i-o plămădește același istoric I. Bulei: "Figură de mare senior, de o statură impozantă și o înfățișare care făcea impresie, Gh. Gr. Cantacuzino era, cum îl numea N. Iorga, «poate cel din urmă reprezentant al boierului mare de odinioară». Era, la 1899, cel mai bogat om din țară, cu 20 de moșii mari, cu cel mai somptuos palat din București (ce-i drept, încă nu sunt finisate palatele Sturdza și al Poștelor, n. mea, M.C.), cu castel la Zamora, la Florești-Prahova ș.a. În anii următori, după ce își va împărți averea fiilor lui, cel mai bogat din țară va fi Basarab-Brâncoveanu, care făcea politică la liberali. Deocamdată însă Gh. Gr. Cantacuzino era «Nababul», după cum i se și zicea. Nu era puțin lucru în acele timpuri să ai o avere evaluată la trei milioane lei. Descendența sa dintr-o familie de boieri de țară contribuie și ea, nu în mică măsură, la ridicarea sa în funcția de șef conservator". Despre aptitudinile sale, cu un sarcasm oscarwildian se exprimă Take Ionescu: "Lumea zice mereu că Nababul este lipsit de inteligență. E inexact. Nababul, ți-o afirm eu care-l cunosc bine, e inteligent, foarte inteligent, dar așa de zgârcit încât e zgârcit până și... de inteligența lui". Despre zgârcenia sa își amintește și I. Gh. Duca, confirmând că "cel mai mare latifundiar al României n-avea niciodată un gologan, că dacă din întâmplare se urca într-o birjă, n-avea cu ce o plăti". Mâinile sale, totuși, zornăie permanent ceva prin buzunare: cheile caselor de bani, unde nu se găsesc valori cash sau niscaiva lingouri, dar, "vrafuri de acte și de pergamente – documente de veacuri ale familiei ilustre a Cantacuzinești lor".

Una peste alta, e dificil, dacă nu utopic, să se pretindă acestei mlădițe cantacuzinești să anunțe, singură, primăvara politică și economică a regatului. Dealtfel, prin manevrele de culise ale lui Take Ionescu, se și pregătește un contracandidat. E vorba de generalul Iacob Lahovari, fost combatant la Plevna, ins impulsiv, inimos, de o inteligență cam frivolă și nestatornic în caracter. E atras în cursa conducerii partidului și pentru "șefia Capitalei" de T. Ionescu. Acesta îl convinge pasămite, că P.P. Carp ar fi trădat partidul atunci când a primit candidaturile în Parlament oferite de guvernul liberal. "Într-o noapte, după plănuirea lui T. Ionescu, șefii de culori ai Capitalei, în cap cu nenea Iancu Brătescu, șeful culoarei de Verde a electoralității conservatoare (un sector cuprinzând cam actualele zone Grivița, Crângași, Militari, Gara de Nord, Cișmigiu, Facultatea de Medicină, – n.n.) se întrunesc și cheamă între ei pe general. Noapte istorică pentru un partid care viețuia cei din urmă ani. Căci de la 1901 la 1916 – când de fapt partidul conservator s-a scindat pentru ca în curând să dispară – nu mai erau decât 15 ani. În această întrunire, generalul este proclamat șef al Capitalei și viitor șef al partidului. Întrunirea se sparge în strigăte. – Trăiască șeful nostru! Trăiască Kronprințul partidului conservator! Take Ionescu argumentase generalului că în partidul lui Carp nu va putea ajunge niciodată la șefie, căci Marghiloman îi stă în cale, pe când în partidul lui Cantacuzino nimenea nu-i va tăia drumul. Și astfel farsa a fost jucată. Lovitura era destul de dureroasă pentru partidul carpist și pentru Nicolae Filipescu, în special" (C. Bacalbașa).

Moravuri. Năravuri. Momente. Autorul *Momentelor* e chemat la sărbătorirea trecerii unui sfert de veac de activitate literară. "Presa de toate culorile (așa se zice când se vorbește de incolora noastră presă) a anunțat că la 15 februarie se va sărbători împlinirea a 25 de ani de activitate literară a maestrului Caragiale. Părerea noastră? Firește, suntem mândri că un om de spirit este apreciat și în țara noastră eminamente viticolă și eminamente ridicolă, cum zice Caragiale. Până acum umorul în literatura română se bucura aproape de aceeași stimă de care beneficiază umorul în codul personal...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

În fine, ce mai tura-vura, dorim ca jubileul lui Caragiale să aibă fastul strălucitor al jubileului recent pe care Polonia recunoscătoare l-a organizat în onoarea lui Sienkiewicz. Vai, ştim că lui Caragiale nu i se va face cadou un castel, ca lui Sienkiewicz, – în România literaţii n-au dreptul decât la Castele în Spania" (*Moş Teacă*, 1901). Banchetul e prezidat de avocatul P. Grădişteanu. Dintre vorbitori (Delavrancea, Cantili, Dr. Urechia, Mille, cpt. Mărdărescu, actorii Niculescu, Mărculescu şi Brezeanu, Ranetti, Paulian, Radu Rosetti ş.a.), suprasolicitant e Take Ionescu, când afirmă că "în realitate, teatrul românesc a început de la Caragiale". Nu, verbul corect e: a culminat teatrul... Dar verva politicianului în acest an de răspântie e nezăgăzuită şi, dacă e să fiu suspicios, deloc... artistică. (Dealtfel, cum e ştiut, Caragiale nu aderă, nici nu susţine partida conservatoare a lui Ionescu, nici altă partidă, ci... pleacă la Berlin, unde trăieşte până la sfârşitul zilelor).

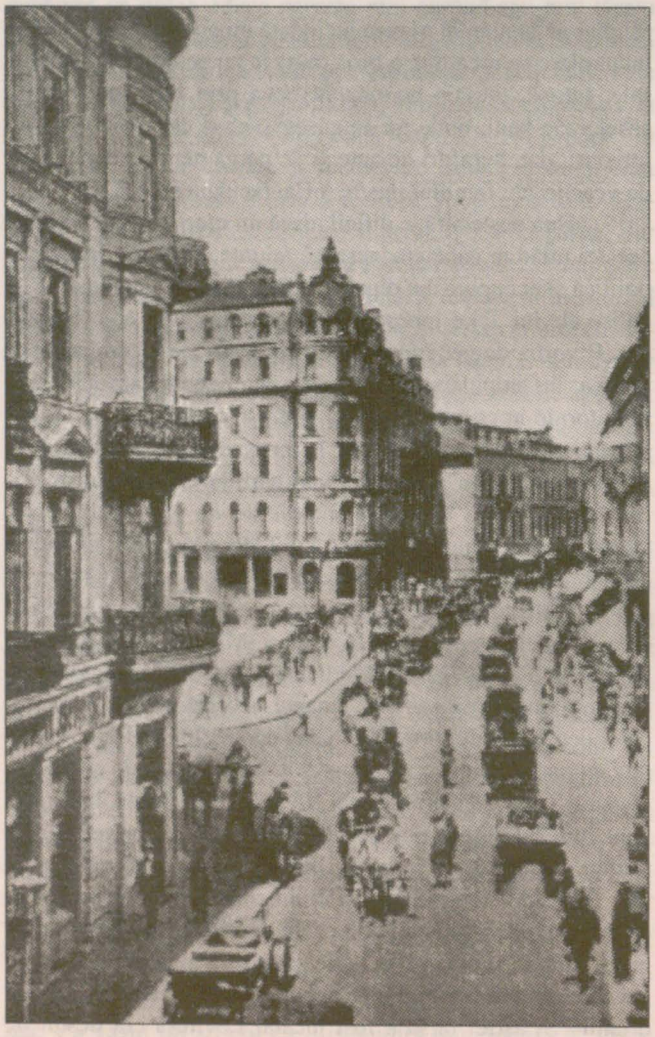

Intersecţia Căii Victoriei cu bulevardele Elisabeta şi Carol

Deci, viaţa merge înainte. Şi moartea – după ea. Au murit doi dintre fruntaşii politici, nu demult: Alex. Lahovari şi L. Catargiu; anterior, au intrat în nefiinţă doi dintre fruntaşii neamului (în acelaşi an): I.C. Brătianu şi M. Kogălniceanu. Viaţa merge înainte. Şi moartea după ea. Cândva, la Curtea cu juraţi s-a judecat un proces care-a stârnit vâlvă. Nu l-au uitat bucureştenii pe-acel individ Logositopolu (nume greu de scris/pronunţat dacă nu eşti palicar), care şi-a tăiat mama în bucăţi. Lombrosian ante litteram, declară la proces că nu-i vinovat, că el unul se trage dintr-un neam de asasini, că suportă o ereditate încărcată: tatăl şi-a ucis soţia, un frate şi-a omorât nevasta şi copiii... Verdictul e mai puţin lombrosian: muncă silnică pe viaţă. Poate că procesul, în anii ăştia de criză guvernamentală, financiară, alimentară..., ar fi stat îngropat undeva în memoria colectivă; dar picară, cu pompa publicistică de rigoare, alte şi alte "cazuri" [...]

Dacă în 1901 Caragiale publică *Momente...*, un edec al Bucureştilor, Ion Kalinderu, îşi face loc cu coatele şi tot în acest an publică *Portul perucilor şi bărbierii la romani*. Nu-i singura "comunicare" ţinută de acest academician şi încredinţată tiparului (asigurat de Carol Göbl, furnizor al curţii regale). E drept, se zvoneşte că n-are suflet rău, că nu se împopoţonează cu merite speciale; cere numai să-l rabzi flecărind călare spre Şosea, acoperit de-o jachetă gris şi de un joben aşijderea. Administrator al domeniilor regale, se pricepe vârtos să-i prezinte regelui numai bilanţuri pozitive, concurat numai de-un alt edec notoriu, cneazul Moruzi, prefectul poliţiei Capitalei. Are Kalinderu un respect religios pentru capetele încoronate. Încât Iorga îl dezvăluie odată cu subţire ironie: povestind într-un grup despre o reuniune de obraze de mărimi, de faţă fiind şi Kalinderu, la auzul numelui lui Franz Iosef, administratorul se ridică brusc în picioare, arborând o mină solemnă, dar se ridică numai pe trei sferturi auzind numele arhiducelui, principe moştenitor, şi mai puţin – când e pronunţat numele soţiei acestuia, iar când se aud numele altor arhiduci din familia imperială, el se saltă abia vizibil de pe scaun... Iată, recunosc, un material copios pentru *Furnica* lui Ranetti şi Ţăranu, revistă unde nu sunt iertate nici una dintre mărimile epocii, Papa însuşi fiind luat peste picior; vorba lui Dante: *Tu duca, tu signore e tu maestro...* [...]

Primul congres internaţional ţinut pe teritoriul nostru are loc la Bucureşti în 1906. Printre cele peste 30 de personalităţi străine participante, se numără şi Rodin, Richard Strauss, Südermann, Camille Flammarion ş.a. Iar dintre români, sunt de reamintit: Enescu, Delavrancea, Mincu, Take Ionescu, Xenopol, Haret, C. Hamangiu etc. Cu această ocazie, Xenopol remarca în Raportul prezentat Academiei că un asemenea congres echivalează cu "o eră nouă în viaţa noastră civilizată, data când Europa încununată cu razele ei artistice, ştiinţifice şi literare vine la noi, la noi cari până acuma eram obişnuiţi a merge la dânsa". Frumos spus. Adevărat spus.

Un alt mijloc de aliniere europeană îl constituie fără doar şi poate adoptarea tramvaiului; Bucureştii se grăbesc, ocupând un loc onorabil în respectiva competiţie pe roţi. Care competiţie face şi victime. Iată domnul Mănescu, apropitar pe str. Primăverii (azi Mendeleev) e în felul său un unicat. Fiindcă – aflând că linia tramvaiului dinspre Obor spre Gara de Nord va trece pe uliţa lui (şi-a lui Delavrancea; dar cine-i Delavrancea faţă de Mănescu?!) – porni să sufere crunt. Şi sotto voce, dar şi clamând în stânga şi-n dreapta, fortissimo, împotriva tramvaielor, când o garnitură zornăitoare îşi făcu apariţia pe str. Primăverii, dânsul, în balcon, înarmat până-n dinţi, ocheşte şi trage, dară puşca nu ia foc, fiind o veche flintă turcească, extrasă din panoplia strămunicilor. Ceea ce nu înseamnă că vatmanul nu s-a speriat, oprind cu scrâşnet magaoaia. Mănescu, poftim, devine un ilustru... inamic public. Sărmanul, pentru scurtă vreme. Pentru că insulta

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

primită, adică trecerea tramvaiului pe-aici, îl răpuse. Să mori de inimă rea, ofensat de-un tramvai, e ceva, nu?... Buclucul nu ia sfârșit: strada e îngustă. Dricul adastă. Tramvaiul adastă. Lumea așteaptă. Colo și colo. Dricul pornește. Tramvaiul pornește. Coliziune. Ușurați, caii dricului o iau la sănătoasa. Convoiul, după ei. În pas alergător. Halal solemnitate. Reprezentantul STB și dricarul schimbă polițeturi. Dar, despre cei *duși*, numai de bine.

Guvernul aprobă suma de 525.000 lei, anual, din buget, pentru școlile în limba română destinate aromânilor. Regatul român, prin asta, se avântă în complicațiile politicii balcanice. Și semnele se văd iute: în noaptea de 22 iulie 1900, pe str. Liniștii (în Bucureștii Noi, perpendiculară pe actuala șosea a Chitilei) e asasinat prof. Ștefan Mihăileanu. Macedonean, născut la Ohrida și venit la București de la zece ani. Urmează liceul Sf. Sava și Facultatea de Litere. În ziarul pe care-l editează, *Peninsula Balcanică*, atacă, deloc îngăduitor, revendicările bulgare în Macedonia și Comitetul macedo-bulgar din Sofia. În consecință, primește numeroase scrisori de amenințare. Nu se astâmpără. E ucis. Ancheta inițiată de I. Th. Florescu, judecător de instrucție (viitor ministru liberal de justiție) dezvăluie că asasinul se întâlnise de multe ori cu diverși bulgari stabiliți sau în trecere prin București. Ministrul de externe, Marghiloman, emite o depeșă de protest. Guvernul bulgar ripostează vehement. Notele continuă. Atmosfera e tot mai electrică. Ancheta dezvăluie țițele complotului, complotul amenințase persoana regelui. Însă, în cele din urmă, conflictul se resoarbe într-o rezolvare strict juridică: complotiștii, prezenți sau absenți, sunt condamnați la închisoare pe viață. Punct. Dar nu și de la capăt. [...]

Și tot despre un conservator: Dumitru (Dem) Dobrescu. Îi e dat să ajungă primar al orașului și ministru de justiție în guvernul lui Marghiloman. Locuiește un imobil arătos aproape de colțul făcut de Berzei când întâlnește Știrbei Vodă. La onomastici, obișnuiește să-și comande dimineața o orchestră de alămuri, în curte, care pompează tonuri drăgălașe ce se aud până la Palat, dar câte nu se-aud până la Palat?! Prin vecini și-a făcut cuibul și o ghicitoare, faimoasă rău, de vreme ce, la intrare, mă tot minunez admirându-i firma: trei cărți de joc, dispuse în evantai. S-o cercetez pe farmazoană dacă voi ajunge și eu primar?... Mai bine altă dată. Acum am treabă. Acum pândesc tramvaiul (cu cai) nr. 12, care vine dinspre Fabrica de bere Luther și mă va duce, hăt, la Filaret, unde-i umbră și răcoare. Ce-atâtea vise de mărire pe mine?!... A, uite și vagoanele gălbioare! Pe care să-l aleg? Să m-așez pe banchetă sau pe platforma din spate? Ia să mișc puțin perdeluța, doar un colț să-i ridic. Poate-l zăresc pe domnul primar. Poate zăresc vreo duducă nedecisă încă. Ah, uite, urcă pe Cobălcescu din sens opus un alt 12. Nu urcă, gonește. Te cred, lor le dă mâna, au suplimentat caii-putere, ei au trei, nu unul ca garnitura mea. Ce-are a face! Tot n-am să renunț la călătorie. Bine că nu-i grevă la STB. Că auzii că-i una la Fabrica de furnituri militare. Că-i alta la CFR. Poate și de-aceea Nottara adaptează pentru scenă *Greva Fierarilor* a lui Coppée; seară de seară succes deplin; o fărâmă de speranță; o rază de lumină; generozitate.

Iscodesc pe unul, pe altul, trece vremea mai lesne și mă dumiresc și asupra apetitului grevist: nu, se pare că grevele n-au nici o legătură cu Ionel Brătianu, care-i azi ministru de lucrări publice și ad-interim la război. Răsuflu ușurat. Am mai scăpat de-o grijă. Așa că-i permit, în sinea mea cea generoasă, să plece la Constanța pentru a lua parte la serbările organizate în cinstea marelui duce Alexandru Mihailovici; și la prânzul de onoare de pe bordul vaporului Regele Carol, unde participă doar prințul moștenitor Ferdinand. Ulterior, marele duce face o vizită protocolară regelui român la castelul Peleș. Probabil că oficialii ruși încă mai speră să poată împiedica o apropiere prea intimă dintre români și austro-ungari. Speranța lor nu-i mai puțin iluzorie, momentan, decât speranța bucureștenilor că vor prânzi și ei, festiv, pe niscaiva ambarcațiuni lansate pe Dâmbovița. Dacă tot s-a regularizat cursul ei rectiliniu pestilențial, atunci, de ce nu?...

Mai cu seamă că un anume intreprid Vasiliu, care profită de șantierul de la Malmaison, obține concesiunea pentru construirea a șase vaporașe. Primul (va fi și ultimul) are 12 m lungime, 3 lățime, pescaj de 60 cm și înălțimea bordului de 3 m. Costă 10 mii lei. Ambarcațiunea e închisă cu pânză, străpunsă din loc în loc pentru eventualitatea instalării unor geamuri (să nu pătrundă către onor public musca Tse Tse...) și e divizată în două clase: clasa întâi etalează scaune învelite în pluș, clasa II-a – scaune din lemn feciorelnic. Bacalbașa susține că taxa "de pasager" este "fixată de comună la 60 bani", fără a preciza dacă prețul se referă la prima ori secunda clasă. Primul traseu stabilit a fi urmat: de la Ciurel la Abator. Zis și făcut, mai mult zis...

Drag fiindu-le pișichierlicul, bucureștenii se îmbulzesc la "debarcader" și la... gazetă. Că nu-i rabdă inima să nu izvodească niște coloane de reportaj și niște ore de cleveteală simpatică. Astfel, variantele și legendele se nășcură prompt, la termen. Crutzescu și-aminteste de "... două vaporașe împotmolite în gârlă, în fața Facultății de Medicină. Erau vaporașe în toată regula, unul roșu, altul albastru, cu roți și cu coș cum se cuvine și late cât albia râului. Mă gândeam că niciodată nu s-ar fi putut încrucișa, dacă ar fi mers. Dar vaporașele, vai, nu puteau să meargă. Cine le băgase în noroiul gârlei și ce s-or fi făcut?..." Cine altul decât musiu Vasiliu, ai cărui bani s-au cam dus pe apa... Dâmboviței. De ce și cum, aflu dintr-o gazetă poznașă. Până una, alta, mă dau melancolic și-amintesc amatorilor că o anume tradiție (T. Ștefănescu ș.a.) atribuie francezului bucureștenizat Ulysse de Marsillac refrenul *"Dâmboviță, apă dulce, cin'te bea nu se mai duce"*. Alții înclină să ofere o origine anonimă, poporan-bucureșteană, refrenului. Poate că acesta a țâșnit, călduț gheizăr, în mintea cuiva care, suferind că Bucureștii nu au nici fluviu compact, nici râu consistent, a căzut pe nostalgia unui distih encomiastic. Mai prudent, Ranetti recomandă restrictiv:

"Sunt pe lume gârle care poartă-n undele lor pește
Altele pe-a căror prunduri praf de aur strălucește...
Dar pe malul Dâmboviței cresc scaieți și pălămidă
Și n-a produs pân-acum decât... febră tifoidă".

Exagerări și de-o parte, și de alta. Sigur că medicii Davila, Ananescu sau Kiriazi descoperă, cu ochiul liber, necurățeniile unei urbe încă indecisă a deveni oraș-oraș. Ei semnalizează deseori existența unei curți sau grădini "pline cu băligar, cu gunoaie și cu murdărlâcurile cele mai oribile" care provoacă crunte "emanații miasmatice", preludiul frigurilor și al altor boli. Prin urmare, de ce să fie doar Dâmbovița pricina epidemiilor? Las' că pe vremuri se pescuia vârtos pe ea, iar un ostrov vestit ținea, cam pe locul unde-i azi Patriarhia, un bogat șeptel vânătoresc, exploatat de pricepuții timpului. [...]

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Drept e că, pe furiș sau slobod, se mai aruncă prin râul încuscrit o vreme cu țâri de afluenți și gârlițe ba câini și pisici, ba găini și șoareci, chiar și mârțoage scoase la pensie. Dar, colac peste pupăză, nu sunt puțini cei care se scaldă în Dâmbovița sau uzează de ea ca de-o baie comunală. De-aci, probabil, și ideea instalării unor stabilimente, pe mal, pentru "băi calde", cum vestit devine cel al lui Mitrașevski, numit baie întrucât dă putința combinării apelor calde și reci... Până când hidrologul Lindley (un englez înalt, chipeș, brun și bărbos, cult și cozeur într-o frangleză personală) va trece la fapte oferind Bucureștenilor o alimentare cu apă conform unei canalizări moderne, tot Dâmbovița, împreună cu izvoarele de la Filaret și Herăstrău, va furniza sacagiilor materia primă. Cei cu dare de mână plătesc un leu sacaua, ceilalți – doar 50 de bani, în principal pentru nevoi casnice. Spre a fi băută, știu toți, de la vlădică până-la opincă, s-o bată cu un băț gros, cu piatră acră, într-o putină, până ce noroiul cade la fund, și-apoi s-o filtreze prin mari pietre poroase. Și parcă nici așa nu-i tocmai gustoasă, cât mai degrabă bună pentru spălatul rufelor, udatul florilor, sau adăpatul vitelor. Dar bună și pentru navigație. Reportajul marșului triumfal (sic!) al vaporașului d-lui Vasiliu indică orele 4 p.m. drept startul experimentului. Vaporul se pune în mișcare cu o întârziere de numai 10 minute, cam în dreptul laboratorului Dr. Istrate spre Piața Mare. Roțile i se zbat, se învârtesc foarte-foarte și călătorii sunt strașnic stropiți, deși o pânză ocrotitoare le e destinată. Vaporașul susține la bord 16 persoane, dintre care 10 rezistă eroic la probă, restul la pupă, între acestea din urmă aflându-se și o drăgălașă domnișoară brunetă (precizarea aparține reporterului de la foaia *Pițigoiul*, martor senzomotor al aventurii). [...]

Habar n-am nici până azi dacă dl. Vasiliu l-a dat în judecată, pentru calomnie și ultragiu, pe reporterul de la *Pițigoiul*, în schimb Caragiale îl dă pe Caion (C.A. Ionescu) și la 11 martie 1902, "în urma pledoariilor lui Petre Grădișteanu și a lui Barbu Delavrancea, Curtea osândește pe C.A. Ionescu (Caion) la 3 luni închisoare, 500 lei amendă către stat și 10.000 lei despăgubiri către Caragiale" (Bacalbașa). Un chilipir banii ăștia, pe capul genialului scriitor, nu primul calomniat la noi (și Eminescu, și Coșbuc fuseseră) sau în Europa (Baudelaire, Flaubert...). Oricum, asta mă-ncurajează și cam sunt pregătit pentru a preveni pe cei care deja mă acuză că plagiez/pastișez/colportez una sau alta despre București; dar cum Dumnezeului să reconstitui altfel istoria unui oraș?! Natural, se poate parafraza la nesfârșit, dar se pierde, în acest mod, ceva extrem de prețios: citatul exact, care singur înmiresmează pagina cu graiurile locale vechi, care singur garantează/girează epoci revolute (prin limbaj, ortografie, sintaxă, mentalitate...).

Cum nu întâi despre mine scriu acu, întorc fila și mă grăbesc să aflu detaliile picante ale unei scene... de bal regal. Incidentul "destul de hazliu" (Bacalbașa) are loc la balul dat de rege, *natürlich* la 1 ianuarie. Deci, anul 1904 începe promițător: "Iată că prin marele salon de recepție se observă un domn îmbrăcat în costum de consul, fără ca cineva să-l cunoască. S-au făcut grabnic cercetări dar în zadar, nimenea nu știa cine e domnul, de unde vine și cine îl introdusese. În sfârșit, adevărul, – dar numai în parte – fu cunoscut: misteriosul străin era Sir Reginald Ward, consulul român la Londra (nu cumva consulul englez la București? – n.n.). Nu se știa însă cine l-a introdus la Palat și afară de asta, trebuia găsit cineva autorizat care să-l prezinte regelui. Asupra primei întrebări misterul a continuat să planeze, asupra celei de-a doua s-a găsit, în fine, soluția: Ionel Brătianu, ministrul de externe, fu însărcinat cu prezentarea. Un al doilea incident urmă imediat. Obiceiul la Curte era ca în cadrilul de onoare să figureze deopotrivă doamne române și doamne străine, dar principesa Maria și prințul Ferdinand nu mai respectau tradiția. În anul acesta, nici o doamnă română n-a fost invitată, fapt care a provocat critice unanime și protestări zgomotoase. Regele Carol, care era un hotărât supus al tradițiilor și care, pe de altă parte, nu admitea ca la Palatul Regal să se petreacă fapte menite a nemulțumi lumea, a fost foarte supărat de incident. S-a spus atunci că o explicație destul de acră a fost între rege și principesă. Acest incident a creat principesei moștenitoare o atmosferă cam neplăcută în lumea oamenilor din societatea de sus, întrucât incidentului i s-a dat înțelesul că principesa Maria are o stimă mediocră pentru femeile române. Mai târziu, unele din aceste doamne au hărăzit pe principesă cu o poreclă. Fiindcă locuia în palatul de la Cotroceni, au botezat-o Mița Cotroceanca. Principesa a făcut mult haz de vorbă și nu s-a supărat" (C. Bacalbașa). Oare? [...]

(Din vol. *După București, potopul...*,
în curs de apariție la Editura Biblioteca Bucureștilor)

Piața și vechiul Palat Regal la sfârșitul secolului al XIX-lea. **Acuarelă de H. Aescher**

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Vechi zidiri bucureştene
Orașul cu mai multe fețe

Ana Maria ORĂŞANU

"... sunt case care au un suflet viu, sunt case triste (...), sunt case întregi în care nici o licărire de viață nu mai poate lua ființă; sunt case care au străbătut veacurile într-o veşnică tinerețe". **(G.M. Cantacuzino)**

Cine străbate zonele vechi ale oraşului în căutarea pitorescului de altădată, sau doar pentru a admira vreun edificiu istoric valoros trecutului bucureştean, are adesea surpriza neplăcută de a descoperi clădiri cu înfățişare tristă; fațade coşcovite şi zidării fisurate; spații insalubre, necorespunzător folosite sau nefolosite. Case pustii, părăsite de cei care le animau până mai ieri. Invadate de gunoaie şi de o lume promiscuă. Lipsite de orice protecție.

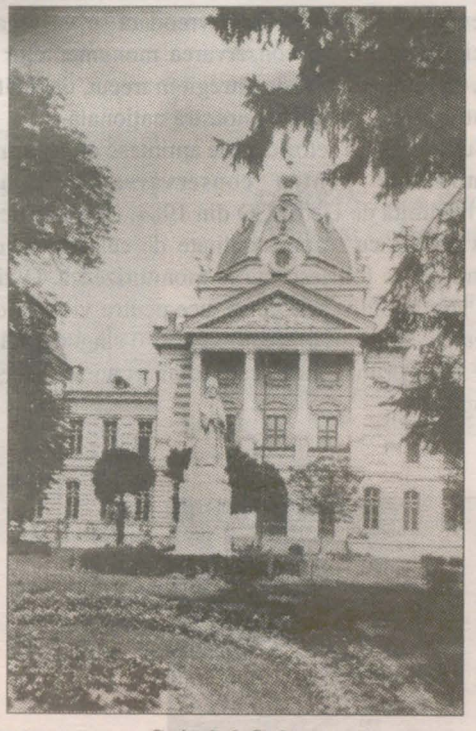

Spitalul Colțea

Imagini dramatice se derulează, de pildă, de-a lungul Căii Moşilor (pe tronsonul vechi, autentic, "nesistematizat"), al Căii Călăraşilor sau al Griviței, rute urbane tradiționale care au modelat în secolele trecute o bună parte a oraşului. Specifice aici, casele cu prăvălie spre stradă şi fostele hanuri se află într-o stare lamentabilă. În termeni inginereşti ele au atins stadiile de degradare numite "precolaps" sau "colaps", adică ruinare foarte avansată cu pericol iminent de prăbuşire, ca Hanul Solacolu, Hanul Polonez, Casa Fraților Gheorghief şi multe altele.

Un peisaj dezolant oferă în ansamblu şi zona Centrului istoric din jurul Curții Vechi. Situl meşteşugăresc şi comercial străbătut de puzderia străduțelor purtând numele unor îndeletniciri demult uitate, ca Şelari, Lipscani, Cavafi, întâmpină privitorul cu imagini pestriţe. Câteva edificii, Hanul cu Tei, Hanul lui Manuc, Crama Domnească, Carul cu Bere, Banca Națională şi Banca Chrisovelloni, de exemplu, dau satisfacție privirii şi emoției sufletului, ilustrând parcă Bucureştii de acum o sută sau două de ani. Aici, clădirile sunt reconstituite cu fidelitate, de la rezolvarea cromatică a fațadelor până la detaliile de mobilier urban şi iluminare exterioară. Ele alcătuiesc discrete oaze de interes pentru turismul cultural de care ne bucurăm şi pe care le arătăm cu mândrie şi altora.

Alături însă poți vedea Hanul Gabroveni, părăsit, cum se prăbuşeşte puțin câte puțin. Zidurile sale sunt prea grele pentru sprijinirile făcute cândva în pripă şi uitate acolo. Casă cu casă, întreg acest perimetru al Centrului istoric, restaurat între anii 1960 – 1970, impune o nouă intervenție generală şi profundă pentru a salva însăşi substanța medievală a Capitalei.

Surprize amare se întâlnesc şi în centrul oraşului. Câțiva paşi pe Calea Victoriei şi pe străzile apropiate ne aduc în față situații incredibile. Se văd şi aici clădiri-monumente scoase din circuitul funcțional şi lăsate într-o stare ce sfidează bunul simț, unele părăsite sau ruinate. Imobilul Gambrinus (fost hotel şi restaurant), Palatul Ştirbei (fost Muzeu al Sticlei şi Ceramicii), Palatul Romanit (fost Muzeu al Colecțiilor de Artă) sunt câteva edificii închise, părăsite parcă, a căror degradare evoluează vizibil şi îngrijorător.

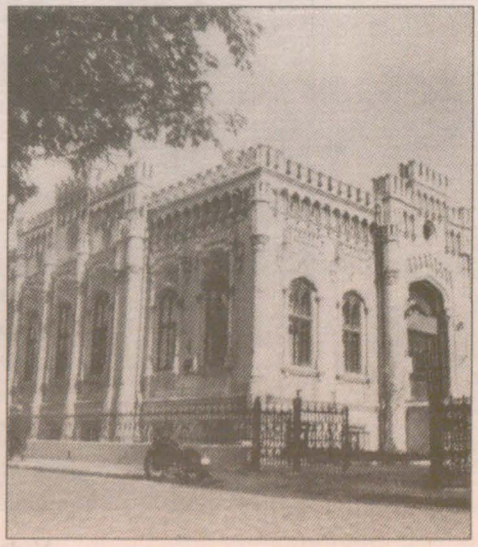

Casa Universității

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

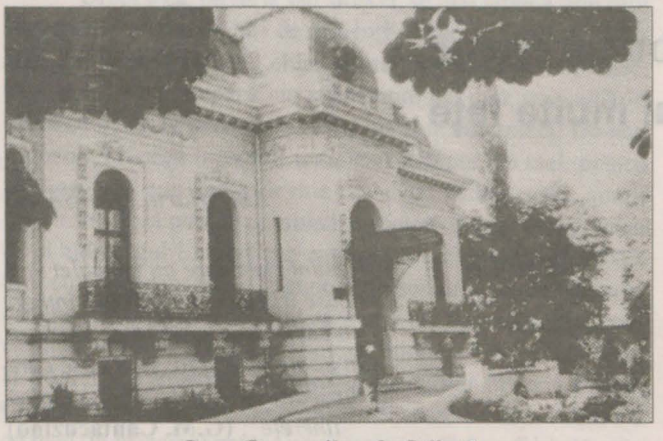

Casa Oamenilor de Ştiinţă

Ceva mai bună pare situaţia altor monumente care îşi menţin potenţialul funcţional chiar dacă starea lor de conservare este precară şi aspectul întristător. Casa-Muzeu Theodor Aman, sediul Uniunii Scriitorilor (Casa Monteoru), Casa de Mode Venus (imobil construit de arh. A. Galleron odată cu Atheneul Român), sediul Colecţiilor Speciale al Bibliotecii Naţionale (fostele Fundaţii Brătianu), Galeriile Creţulescu (azi Librăria Humanitas) sunt câteva. Faţadele lor elegante sunt într-o stare jalnică şi exprimă o perpetuă lipsă de fonduri pentru reparaţii, dar nu numai.

La intersecţia străzii Dem.I. Dobrescu cu Piaţa Revoluţiei, o ruină se încăpăţânează să nu se autodemoleze. Zidurile robuste, amprentate cu decoraţia neorenaşterii franceze, nu sunt nici reparate, nici demolate şi, de 12 ani, aşteaptă.

O altă categorie de imagini dureroase oferă casele locuite cândva de mari personalităţi, casele memoriale, inscripţionate sau nu. Memoria comunitară a Bucureştilor le este tributară, dar starea lor actuală întinează amintiri legate de nume ilustre ca: arh. Ion Mincu, pictorul Ştefan Luchian şi chiar Mihai Eminescu. Casa dr. C. Istrati de pe strada G. Enescu este singurul loc bucureştean rămas din multele în care a locuit Eminescu. Anonimă, casa care păstrează amintirea poetului este astăzi ascunsă după nişte clădiri parazitare şi inadecvate contextului urban.

Am alăturat câteva exemple dintre cele uşor de reperat, care alcătuiesc chipul trist al oraşului nostru, în care multe monumente, autentice valori istorice şi artistice, îşi ascund trecutul după faţade degradate, agresate de însemne comerciale stridente sau strivite de vecinătatea noilor clădiri cu gabarit supradimensionat.

Un chip trist care alimentează dezamăgirea celor care sperau că după decembrie '89 Bucureştii vor renaşte din propria ruină.

Excepţiile sunt cunoscute, lăudabile şi se numără pe degete. Ele definesc, de fapt, starea de normalitate. Dar nu toate monumentele restaurate au acces public, căci refuncţionalizarea unora le-a exclus din circuitul public. Mă refer îndeosebi la casinourile amenajate în câteva splendide reşedinţe nobiliare de pe Calea Victoriei, cum sunt Casa Vernescu şi Casa Dissescu.

Aşa se face că într-un oraş încărcat de istorie, într-un oraş care s-a îndărătnicit să nu piară, astăzi, sub ochii noştri, îi pier mărturii de istorie zidită. Subtil, prin uitare şi indiferenţă.

Mă întreb dacă vreodată monumentele bucureştene ar putea deveni o prioritate. Dacă vreodată se va organiza cu temeinicie protejarea şi conservarea monumentelor istorice din oraş, un domeniu atât de vitregit în trecut, dar atât de sensibil pentru însăşi identitatea noastră naţională.

Sunt întrebări retorice. Ele amintesc că **18 aprilie** este **Ziua mondială pentru conservarea monumentelor istorice** instituită de UNESCO din 1984. O zi în care acestea ar trebui privite cu responsabilitate de cei care le deţin, le administrează, le folosesc sau le monitorizează. O zi în care publicul larg ar putea afla ce se face pentru viitorul oraşului. O zi în care Bucureştii ar trebui să aibă o singură faţă, curată. Căci e o zi de primăvară în care românii adevăraţi îşi curăţă casa şi ograda.

Vedere din magazinul Socec

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Patrimoniu

Din Colecția de Memorie locală "N. Iorga" a Bibliotecii Municipale "Mihail Sadoveanu"

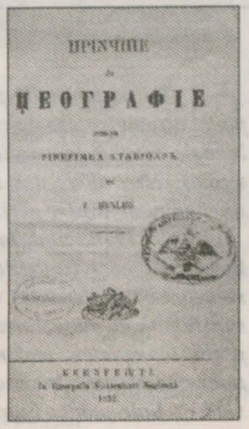

I. GENILIE, *Principii de GEOGRAFIE pentru tinerimea studioasă*
În Tipografia Colegiului Național, București, 1852

Nimic nu poate dezvolta mai lămurit mintea, despre mărimea lumii și mărirea Naturei, decât știința globului pământesc, a locurilor lui, și a trupurilor cerești ce se raportează cu dânsul. Însă, și învățătura și știința locurilor pământești zac oarbe, dacă studentul nu știe: De la dânsul 1-iu, spre ce parte a orizontului său se află un loc oarecare dat; 2-lea, cât e departe de la dânsul până acolo; 3-lea, prin ce locuri se călătorește până acolo? [...]

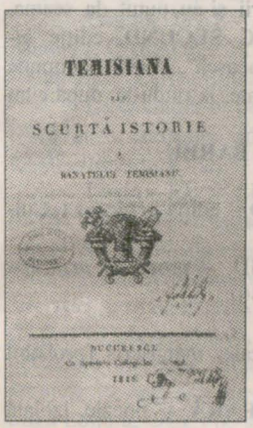

TIMIȘANA sau Scurtă istorie a Banatului Timișan
Cu tiparul Colegiului Național, București, 1848

Această parte a Daciei superioare, sau mai determinată a celei occidentale, este una dintre cele mai interesante în respectul istoric. Ea e punctul cel dintâi care s-a ocupat de Romani, ea e locul cel dintâi care s-a colonizat de străbunii noștri, ea e teatrul resbelelor în curs de 1800 de ani, ea e ceea ce a păstrat limba Română cu o originalitate proprie prin o vicisitudine de nenumărate calamități, ea e ceea ce a produs oameni cu cari se pot glorià Românii în istoria lor, și cărora străinii le sunt datori mulțumită. [...]

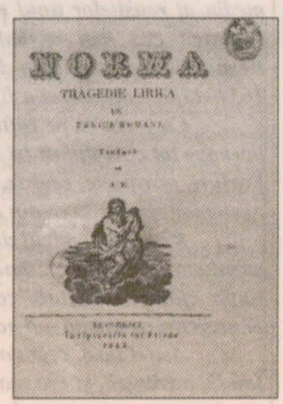

***NORMA* – tragedie lirică de Felice Romani. Tradusă de I. E.**
În Tipografia lui Eliade, București, 1843

Prefața

Anticii Galli aveau un fel de guvern teocratic; miniștrii religiei sau preoților le era și capi politici cum și judecători. Acești preoți se numeau Druizi ce erau răspândiți în toate Galliile, în Britania și până în valea meridională a Dunării. Erau mai multe școale druidice atât în continent cât și prin insule; însă cele din Britania erau mai însemnate după mărturia lui Cezar, încât cei ce voiau a se perfecționau în știința sau doctrina druidică trebuia a se duce acolo spre studiare. [...]

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Istoria cărții

Ion Barbu

JOC SECUND

ediție bibliofilă îngrijită de ROMULUS VULPESCU

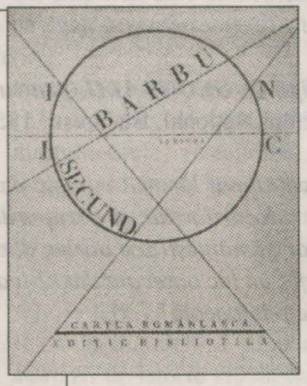

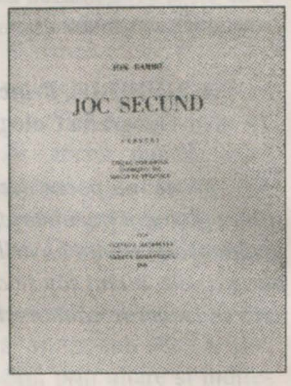

Preambul

Ediția bibliofilă pe care-o-nfățișez judecății și pasiunii cititorilor e poate numai un arc de cerc – în plin-cintru – care, după douăzeci de ani, încheie corolar (consecință directă a unei teoreme care-a și fost demonstrată) «circumferența» acelui demers de geometrie sentimentală: intenția unei ediții definitive «critice», parțial împlinită, a poeziilor lui Ion Barbu.

În 1970, cînd, la Editura „Albatros", apărea volumul Ion Barbu Poezii, *pe care (întîrziind asupră-i cinci ani, 1965–1969) l-am îngrijit, simțeam că posteritatea acestui clasic modern «a' scripturelor române» – satisfăcută de editări mai mult sau mai puțin «critice», mai mult sau mai puțin «complete», mai mult sau mai puțin «de popularizare», incluzînd toate capodopera* Joc secund *– «fortuna» lui literară e încă, și totuși, privată de îndreptățita luare în posesiune a unui memorabil legat pe care-l testase viitorilor, un dar suveran, unicat precum orice* Koh-i-noor *neierarhizabil: o reeditare exclusivă a cărții-giuvaier care ne ilumineză permanent literele cu focul rece de solitar al celor 34 de megacarate...*

Animat de nestrămutata credință că bibliofilia nu este (sau nu mai trebuie să fie) un privilegiu elitar – carte rară, mai ales datorită numărului restrîns de exemplare, destinată unui grupuscul de amatori, avizați poate, sau poate nu, dar cu dare de mînă sigur – iată-mă răsplătit pentru catonica tenacitate, grație splendidei îndrăzneli intelectuale a editurii scriitorilor, „Cartea Românească". Această «Carte a tuturor românilor», care a patronat magnific, sub semnul elegant al unei fructuoase complicități culturale, mai vechile mele «delicte» (G. Bacovia, Plumb, *ediția centenar, 1981, și Mateiu I. Caragiale,* Pajere, *1983), m-a pus din nou în situația favorizată de recidivist impenitent, înlesnit a flutura baniera democratică a «bibliofiliei pentru toți» –* horribile dictu *în auzul unor puriști fascinanți și spirituali, demni de tot elogiul pentru fanatismul de Saint-Just cu care apără conceptul tradițional de bibliotecă, dar pentru care răzvrătita aserțiune de mai sus nu este decît o eretică, deci impardonabilă, contradicție în termeni. Deși etimologia – controversabilă desigur și ea, la urma urmei – își asumă riscul filologic de a-i contrazice.*

*Pentru că «dragostea de carte» (*supple *«frumoasă» prin cuprins, dar și frumoasă prin tipar și «podobnice ferecături», bucurie a vederii și a pipăitului ca un obiect de artă)* poate fi *apanajul unui număr (cît mai) mare, număr ce, în termeni de calcul al probabilităților, și la plural, după cum se știe și din «matematice» (Ion Barbu* scripsit*), are o* lege *a lui, care mă confirmă, legea numerelor mari: «Pe măsură ce numărul încercărilor / experiențelor sporește, numărul mediu al reușitelor unui event / eveniment se apropie din ce în ce mai mult de valoarea cea mai probabilă stabilită prin calcul». (*Apud *Jakobus Primus Bernoulli, matematician de origine flamandă, născut și stins din viață la Basel, 1654–1705, considerat a fi, printre altele, părinte al calculului exponențial).*

Cu toate că pe raftul de elecțiune al bibliotecii am reușit, în ani, să strîng aproape tot ce-a tipărit (și s-a tipărit din *și* despre*) Ion Barbu – volume, plachete, broșuri, prospecte, reviste, ziare – un gol dureros încă mă tulbură: absența unui exemplar zis «de lux» din cele 70 ale ediției* princeps.

Recunosc, micul demon familiar al biblioegoismului și-a vîrît și el codița stîrnitoare de minuni, dîndu-mi ghesul diabolic de-a-mi făuri – singur și cu minuția «falsificatorului» care-și întreține, cu grijă, mîna și reputația prin efort benedictin agonisită – o «copie conformă» cu ispititorul și de neatins potir.

Astfel însă, cele două rîvne de netăgăduit – cea generoasă, deci demnă de laudă, a editurii, și cea maniacă, deci vrednică de oprobiu, a editorului – au izbutit, într-o conclucrare benéfică, să reconstituie facsimilar și în seră floarea irepetabilă a acelui prim Joc secund, *oferind treizeci de mii de lujeri fermecaților de mireasma poeziei române.*

7 martie 1986 **EDITORUL**

Notă asupra ediției
– fragmente –

După cum cititorii și-au putut da seama, structura volumului **JOC SECUND**, ediție *bibliofilă* („Cartea Românească", 1986), propune *două* mari secțiuni, divizate, la rîndu-le, după cum urmează:

I TEXTE de Ion BARBU

A. Tipărituri

1 JOC SECUND – ediția *princeps* („Cultura Națională", 1930)

2 JOC SECUND – prospect *princeps* („Cultura Națională", 1930)

B. Fac simile

1 OCHIAN – caiet manuscris (probabil 1926–1929)

2 STEA DE SEARĂ – poezie izolată (*„Capricorn"*, 1930)

II TEXTE ale EDITORULUI

1 Preambul

2 Notă asupra ediției

3 Colofon

Secțiunea I, *Texte de Ion Barbu* (A. **Tipărituri**, 1), reproduce integral textul ediției *princeps*.

1. TEXTUL

Textul acestei ediții este transcris *relativ* fidel.

Altfel spus, am respectat – cu oarecari excepții pe care le voi arăta la locul potrivit – grafia și punctuația autorului, conforme, în general, regulilor ortografice votate de Academia Română (la reforma din 1904), și, în cea mai mare parte, menținute în vigoare și după sesiunea generală din 1932 (cf. Sextil PUȘCARIU și Teodor A. NAUM, *Îndreptar și vocabular ortografic*, Editura „Cartea Românească", București, 1932, 176 pp.).

Ion Barbu și-a îngăduit numai rare abateri, în majoritatea cazurilor justificate de cerințele poeticii, și doar cîteodată imputabile uzului – chiar

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

dacă eronat – încetățenit în lumea imprimeriei (corectori şi tipografi). [...]

2. VOLUMUL

FORMATUL. Ediția *princeps* a apărut în două formate (cf. [*Justificarea tirajului*], p. 4).

a) format mic: 12,5 cm x 19 cm, 108 pp., într-un tiraj de 1100 de exemplare, dintre care, 1050 de exemplare pe hîrtie de tipar curentă, gălbuie şi de calitate inferioară, şi 50 de exemplare, nepuse în comerț, numerotate de la I la L (cifre romane), pe hîrtie semivelină vărgată.

b) format mare: 17 cm x 21 cm, sub copertă specială, 108 pp., într-un tiraj de 70 de exemplare, imprimate pe hîrtie velină dintre care 26 de exemplare semnate de autor şi nepuse în comerț, numerotate de la A la Z, şi 44 de exemplare, pentru subscriitori (vezi *Prospectul*, pp. 109–112), numerotate de la 1 la 44. [...]

ICONOGRAFIA. Indiferent de format, toate cele 1170 de exemplare cuprind (p. 6) un portret (8,5 cm x 13 cm) al autorului, desenat şi gravat în lemn de Marcel IANCU (semnat în stînga, jos, cu inițialele acestuia incluse în desen), portret imprimat la negru.

Numai gravurile celor 70 de exemplare ale tirajului în format mare poartă semnătura *autografă* a artistului. Am reprodus această semnătură dintr-un exemplar în format mare, nepus în comerț, numerotat cu litera Q, semnat de autor şi dedicat lui Şerban CIOCULESCU. [...]

INTERIORUL. Paginile 1–2 ale ediției *princeps*, zise pagini «de gardă», sunt neimprimate. Pentru a nu schimba cu nimic paginația ediției *princeps* (paginație care coincide cu aceea a ediției *bibliofile*), am dat acestor pagini (1–2) rolul de coperta I, r^0-v^0. La fel, **paginile 107–108**, neimprimate în ediția *princeps*, au devenit, în ediția *bibliofilă*, coperta II, r^0-v^0. [...]

Pagina 29. La *motto*-ul din *Craii de Curtea-Veche*, de Mateiu I. CARAGIALE, Ion Barbu indică pagina ediției *princeps* a romanului („Cartea Românească", 1929).

La exemplarul personal, poetul ținea foarte mult, mărturie stînd şi o scrisoare adresată prietenului său Oscar Lemnaru (1907–1967) [...]

Pagina 59. William Wilson, căruia Ion Barbu îi închină poezia *Falduri*, este personajul principal al nuvelei omonime a lui Edgar Poe, publicată mai întîi în *„The Gentleman's Magazine and Monthly American Review"*, Philadelphia, octombrie 1839, apoi, în *Istorisiri...*, 1840. Nuvela a fost tradusă în românește de Ion VINEA (E. A. POE, *Scrieri alese*, E. L. U., 1963, vol. I, pp. 137–157). Povestirea, cu un vădit caracter autobiografic (vezi, la începutul ei, pasajele în care este descris pensionul din Stoke Newington, de lîngă Londra, unde Poe a fost ținut, între 1817 şi 1820, de părinții săi adoptivi, Frances şi John Allan), pune în scenă motivul romantic al «dublului», al «*eu*-lui detestabil din oglindă», motiv lesne de identificat şi la alți scriitori, ca Musset, Chamisso, Hoffmann, Oscar Wilde.

Poe era unul dintre autorii de căpătîi ai lui Ion Barbu. După cum reiese din mărturiile contemporanilor, spre a-l putea citi în original, a învățat englezește. [...]

Pentru a reveni la poezia *Falduri*, se poate observa că Ion Barbu subliniază calitatea de *alter ego* a protagonistului, numindu-l pe William Wilson *bostonian*. Or, Boston este orașul unde – într-o zi de *19 ianuarie*, ca şi W.W. – s-a născut Poe, care, după studii universitare (întrerupte), la West Range – „Oxford"-ul statului Virginia – îşi tipărește prima carte, *Tamerlan şi alte poeme*. Prin urmare, *Falduri* trebuie înțeleasă ca un portret explicit, nu ca o «închinare» aluzivă către marele poet şi prozator american, pe care, de altfel, îl va omagia şi într-un admirabil poem în proză, *Veghea lui Roderick Usher*, subintitulat *Parafrază*, şi publicat, în 1931, ca prefață la volumul de poezii al lui Dan BOTTA, *Eulalii* [...]

Pagina 67. Poezia este închinată *lui Al. R.*, adică lui Alexandru ROSETTI, statornic prieten şi luminat admirator încă din tinerețe al poetului – al cărui prim editor a şi fost şi căruia, din delicatețe sufletească, i-a cerut să nu-i lase în dedicație decît inițialele numelui. [...]

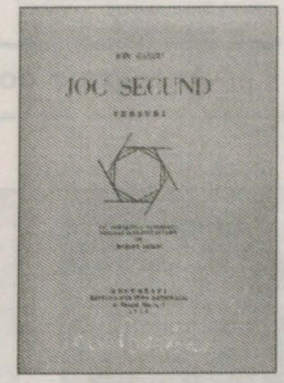

Pagina 90. O variantă a poeziei, intitulată *De sufletul lui Fox*, poartă subtitlul lămuritor: *Mort de turbare mută la 26 August 1921*. A fost unul dintre cîinii cei mai dragi ai poetului. [...]

Tot atît de legendară ca şi dragostea fără de rezerve pentru opera unor scriitori fundamentali (Pann, Ghica, Mateiu Caragiale, Poe, Mallarmé, Rimbaud, Moréas) a rămas, în literele noastre, iubirea statornică a poetului pentru cîini. Mărturiile Gerdei Barbilian, în *Amintiri*, sunt numeroase. [...]

3. PROSPECTUL

Secțiunea I, **Texte de Ion Barbu** (A. **Tipărituri**, 2), reproduce integral textul *Prospectului* ediției *princeps*.

FORMATUL. *Prospectul* ediției *princeps* a apărut într-un singur format: 17 cm x 21 cm, în 4 pp. (1/4 de coală de tipar *in*-16^0 de fapt, o coliță volantă, păstrînd litera, paginarea şi alte elemente tehnice specifice ale ediției *princeps* format mare. [...]

4. FAC SIMILE

Secțiunea I, **Texte de Ion Barbu** (B. **Fac simile**, 1), reproduce selectiv caietul manuscris *Ochian*, datînd (probabil) din perioada 1926–1929. [...]

5. TEXTE ALE EDITORULUI

Secțiunea a II-a, **Texte ale editorului**, cuprinde, cum s-a văzut: un *Preambul*, justificînd moral şi sentimental omagiul *bibliofil* de astăzi; o *Notă asupra ediției*, care ar fi trebuit să fie – cel puțin în intenția inițială – prin laconismul ei, un simplu ghid tehnic al ediției, dar care a căpătat amploarea aceasta neobişnuită din dorința de a pune la îndemîna cititorilor informații, referințe şi texte mai greu accesibile, rămase în periodicele vremii sau în lucrări de mult epuizate, adunîndu-le într-un fel de compendiu critic şi rațional al volumului *Joc secund*; în sfîrşit, un *Colofon*, altfel spus o «casetă tehnică», elogiind după cuviință munca maeştrilor tipografi.

6. VOLUMUL BIBLIOFIL

Realizarea grafică a copertei (I–II) – copertă inspirată de schițe ale poetului soluționînd probleme de geometrie – macheta artistică şi tehnoredactarea ediției *bibliofile* se datoresc editorului.

Tipărind cartea în aceeaşi întreprindere poligrafică, fireşte modernizată – unde chiar maşina plană pe care fusese imprimată ediția *princeps* mai funcționa pînă acum cîțiva ani, tot de sub teascurile ei ieşind la lumină, în 1979, volumul meu de poezii *Arte & meserie* – imprimerie care fusese leagănul primului *Joc secund*, am «pipăit» acel «*nadir latent*», închizînd, potrivit unei imanente reguli a jocului, cercul acestui al doilea joc al literelor: «jocul secund» al *Jocului secund*...

Martie 1986

Romulus VULPESCU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Autografe contemporane

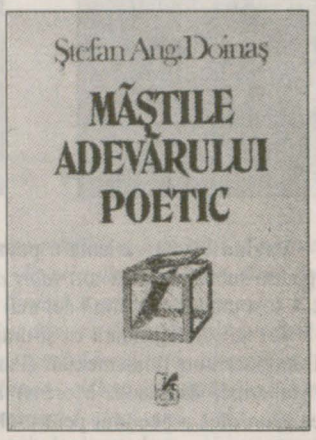

Bio-bibliografie

Nume real: Ştefan Popa
Poet, eseist, traducător.

Născut la 26 aprilie 1922, comuna Caporal Alexa, jud. Arad.

Liceul „Moise Nicoară" Arad (1933 – 1941), Universitatea „Regele Ferdinand I", Cluj – Sibiu (1941 – 1947). Licenţiat în Filosofia Culturii.

Profesor în învăţământul primar: Caporal Alexa (1948 – 1950), Hălmagiu (1950 – 1953), Gurahonţ (1953 – 1955). Redactor la revistele: „Teatrul" (1956), „Lumea" (1963 – 1966), „Secolul 20" (din 1969, redactor şef adjunct, din 1990, redactor şef).

Deţinut politic: un an închisoare – 1957.

Domiciliat: Bucureşti, Bd. I.C. Brătianu no. 35, sector 3, et. 3, apart. 13, tel.: 314.61.19.

Căsătorit cu Irinel Liciu, balerină, din 1958.

Volume de poezie: *Cartea mareelor*, 1964, Buc.; *Omul cu compasul*, 1966, Buc.; *Semnţia lui Laocoon*, 1967, Buc.; *Ipostaze*, 1968, Buc.; *Hesperia*, 1975, Buc.; *Vânătoare cu şoim*, 1980, Buc.; *Interiorul unui poem*, 1990, Buc.; *Arie şi ecou*, 1992, Cluj; *Ovidiu la Tomis*, 1993, Craiova; *Aventurile lui Proteu*, 1995, Buc.; *Psalmi*, 1997, Buc.

Volume de eseuri: *Lampa lui Diogene*, 1968, Buc.; *Orfeu şi tentaţia realului*, 1974, Buc.; *Lectura poeziei*, 1980, Buc.; *Măştile adevărului poetic*, 1985, Buc.; *Mai-mult-ca-prezentul*, 1992, Craiova.

Teatru: *Brutus şi fiii săi* (tragedie), 1996, Buc.

Proză: *T. de la Trezor*, 2000, Buc.

Versuri pentru copii: *Povestea celor zece fraţi*, 1975, Buc.

Volume de traduceri: Dante, Goethe, Hölderlin, Jorge Guillen, Ruben Dario, Stéphane Mallarmé, Paul Valéry, Roberto Sanesi, Gottfried Benn, Nietzsche, Martin Buber etc.

Distincţii şi premii: Premiul „E. Lovinescu" 1947 pentru vol. manuscris *Alfabet poetic*; Premiul Academiei Române 1968; şapte premii ale Uniunii Scriitorilor; Premiul „M. Eminescu" 1998; Medalia „Goethe" pentru traducerea *Faust* (1982); Premiul european pentru Literatură (Iugoslavia) în anul 1990; Premiul Asociaţiei Scriitorilor Români (Israel) în anul 1997.

Membru al P.N.L., fost senator P.A.C. (1993 – 1996).

Preşedinte al Centrului Cultural "Paul Valéry"; Preşedinte al Fundaţiei Culturale „Secolul 21"; Director al revistei „Secolul 21", Calea Victoriei 175. Tel. şi Fax: 212.97.73.

Ştefan Augustin DOINAŞ – 80

Două sonete fără sunet

Cum să transformi

Cum să transformi neputinţele unei
zile în harfă cerească? Urechea
cum să ţi-o pleci amoros-umilit la
muzica sferelor? Dacă o dată,

numai o singură dată, făptura
simte teribilul ghimpe-al Fiinţei,
nici un extract n-o mai scapă de greaţa
banalităţii. Au nu sunt poeţii

sclavi inspiraţiei devastatoare?
Scoica de aur a lumii le-oferă
zilnic misterul. Dar marele Logos

vine în scutece – ca un incendiu.
Slavă timpanelor vii ale celor
fără de grai – care ştiu să asculte!

Ce imn al bucuriei

Ce imn al bucuriei îşi permite
să zguduie o rădăcină mută?
Ce spun cocorii osândiţi să-şi poarte
ostroavele sub aripi? Ce prăpăstii

se cască-n noi? Ce ţărmuri reci separă
coşmarul unei patrii somnoroase
de mlaştină? Ce ură grea se soarbe
din tată-n fiu din oluri de argilă?

Acestea toate ţi se vor aşterne
ca frunze stinse sub genunchi. Albastre
planete se rotesc în vidul negru, –

nimic nu moare: totul se-mplineşte
într-un climat de tunete şi flăcări
pe-o lamă-nduioşată de cruzime.

Poezia ca *erratum* la proza lumii

Să mi se îngăduie să postulez – împotriva unor multiple afirmaţii contrare – că între *poezie* şi *proză* există o diferenţă esenţială. În cazul acesta, faimoasa propoziţie a arabului Mohyddin ibn Arabî: „Universul este o imensă carte", şi fraza lui Mallarmé: „Totul, în lume, există pentru a deveni o carte" nu exprimă deloc acelaşi lucru.

Iată de ce.

Universul, văzut ca o imensă carte, fără început şi fără sfîrşit, din care zilnic citim, fiecare din noi, cîteva pagini de la mijloc, conţine *proza lumii*: de la colibacilul care, privit la microscop, se arată a fi un fel de uzină extrem de diferenţiată şi riguroasă,

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

în care mii de enzime gravitează în jurul a mii de gene, și pînă la spațiul infinit în care se rotesc, după legi sempiterne, planetele și stelele; de la tot ce, fiind viu, mișună, se multiplică și moare, pînă la tot ce, fiind mort, nu încetează de a se transforma; de la tot ce, fiind bine centrat sub ochiul nostru și perfect luminat de rațiunea noastră, ne apare sub forma reconfortantă a ceea ce e cunoscut, și pînă la ceea ce respiră, fascinant și neliniștitor, dincolo de granițele înțelegerii și dominației noastre, și care abia astfel ne face să fim dincolo de ceea ce realmente suntem, dovedind că realul nu e decît fața de sub reflector a posibilului. Toate acestea – repet – formează *proza lumii*. Toate acestea sunt, clipă de clipă, „traduse" din limbajul existenței lor materiale în limba noastră articulată din cuvinte, sunt comunicate la modul oral sau transmise prin scris sau în imagini, constituind pelicula invizibilă de mesaje informative care învăluie, ca un fel de logosferă, formată din cîmpuri, unde și particule, globul pămîntesc.

Expresia lui Mallarmé spune, însă, altceva. Ea indică un țel spre care tinde această *proză a lumii*, de îndată ce intră sub incidența expresivă a poetului: visul ei de *a deveni poezie*. Ce șanse poate să aibă astăzi un asemenea vis?

În 1934, într-un celebru eseu (*Curriculumul unui intelectualist*), în care preia – nu fără ironie – profeția catastrofală a lui Hegel cu privire la viitorul artei, poetul Gottfried Benn scria: „Istoric, noi, ca membri ai comunității europene, ne aflăm într-o epocă ce obligă la formule, o epocă extravagantă, cu idei care se apără cu ajutorul formulelor și care scurtează intelectual raporturile ce ascultă de ordinele rasei, de un destin. E o eră nouă a pămîntului, în care tipurile non-conforme cu această mutație vor fi eliminate" (pp. 54 – 55).

Iată, însă, că fiecare dintre noi ar putea să susțină astăzi, la un secol și jumătate după *Estetica* lui Hegel (1835), că această uluitor de eficace *proză a lumii* reprezentată – în culmea ei – de dezvoltarea prodigioasă a limbajului științelor, nu i-a putut împiedica totuși pe oameni să se ocupe de artă și să scrie poezie. Ba mai mult: poate că omul de mîine – chiar fără a renunța total la setea sa de cunoaștere – se va deda și mai mult unor jocuri cu totul gratuite comparativ cu eficacitatea tehnicii. Nu a declarat oare un savant ca fizicianul danez Niels Bohr, premiat cu Nobel în 1922, că între limbajul fizicii atomice și imaginile poetice ar exista o necontestabilă înrudire?

Medic, intelectual de serioasă formație științifică, poetul Lorand Gaspar scrie următoarele: „Totul se petrece, ca și cînd ar exista în viața omului un fel de conținut care ar cere să se manifeste, să fie comunicat, și n-ar putea să facă aceasta decît «jucîndu-se» cu limbajul, dezarticulîndu-l și remodelîndu-l, decapîndu-l, scobindu-l și despecetluind din el energii, raporturi, legături ignorate, uitate, acoperite cu un fel de crustă de rugină, prinse în carcanele unui proces fibros. Ca și cînd acest lucru necunoscut sau îngropat ajungînd la cuvînt ar întîlni aici mai întîi o insuficiență, o inadecvare. Ca și cînd el n-ar putea suporta nici o formulare rigidă, nici o închidere. Ca să ajungă totuși la rostire, sau măcar s-o încerce, e nevoie *să învețe din nou să vorbească*" (*Approche de la parole*, Paris, 1978, pp. 50 – 51).

Proza lumii constituie prea-plinul unui limbaj saturat de cunoștințe exterioare. *Poezia lumii*, în schimb, ar fi această rostire născută dintr-o lipsă în gură, dintr-o șovăitoare pipăire verbală a lucrurilor, care parcă se apropie cu antene nevăzute de o infra-realitate ascunsă, care vrea să dea glas acelui *încă-ne-rostit* ce stă în orizontul oricărui discurs perfect articulat, ezitarea hipersensibilă care pulsează timid sub structurile inflexibile ale unei logici sigure de sine.

„Cînd evoc Logosul – scrie același poet – cu meandrele fără număr dar limitate ale vieții, mă gîndesc la un sol proaspăt care ar fi rezultatul unor lucrări insondabile și inepuizabile. Aici țîșnește brusc semnul nou al unei rostiri fără vîrstă. Ingineri hotarnici și contabili, noi n-avem încredere în ceea ce nu se poate calcula. Uneori un om dintre noi resimte pe limba sa înțepătura divină a lipsei de măsură. Lucid și temerar, el înaintează" (p. 48).

Acest om, „lucid și temerar", este Poetul: lucid, pentru că își dă seama că umanitatea – în pofida marii iluzii a progresismului – nu poate să se mulțumească numai cu satisfacțiile pe care i le furnizează această *proză a lumii*, cu adevărurile consumabile și manipulabile ale fiecărei zile; temerar, deoarece tulbură graiul și formulează în limba tuturora – limbă ce părea destinată exclusiv înstăpînirii realului din jur – anti-formula tuturor formulelor utilitariste, *poezia lumii*, marele adevăr salutar al neadevărului practic. Mallarmé o numea: *explicația orfică a Terrei*.

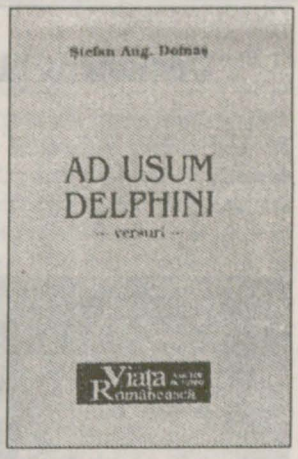

Text fără început și fără sfîrșit, text exact dar neutru, în care nu bate nici un puls fierbinte, nu se iscă nici un licăr în tenebre, nu respiră nici un mister, – *proza lumii* poate fi – și trebuie să fie – întreruptă din lectură oricînd și oriunde: ea nu are nici loc propriu, nici timp privilegiat. De aceea, se simte nevoia permanentă a acestui ins *lucid și temerar* care – profitînd, ba chiar provocînd o anume conivență timp-loc – să apară pentru *a corecta* fulgurant un text ce pare mereu – dar nu este deloc – impecabil, pentru a face cuvenitul *erratum*.

Uneori, diferența între *proza lumii* și corectura adusă de poezie este infimă, ținînd abia de ordonarea ritmată a unei secvențe verbale. Cînd *proza lumii* ar vrea să ne inculce un eventual precept stoic de tipul: „Iubirea e o ucenicie a morții", Poetul vine – lucid și temerar – ca un tînăr romantic bîntuit de clasicități, și ne roagă să citim așa:

Nu credeam să-nvăț a muri vreodată.

Cînd *proza lumii* ne propune ca definiție a „supremului extaz" contopirea cu natura, același ins lucid și temerar se ivește sub forma unui adolescent care strigă în zorii unei zile de mai 1872:

Elle est retrouvée.
Quoi? – L'éternité.
C'est la mer alée.
Avec le soleil.
(Iat-o, reaflată.
Ce? – Vecia toată.
E marea plecată
Cu soarele-n rînd.)

Cînd proza lumii, care nu poate să reziste niciodată inerentei sale înclinații pedagogice, își oferă un precept ca acesta: „Mori, așa cum apune ziua, căci ritmul respirației tale, ritmul cosmic și mișcarea destinului sunt una...", iată că același ins temerar și lucid scrijelează aceste rînduri pe stîlpul unei căsuțe montane:

Über allen Gipfeln
Ist Ruh,
In allen Wipfeln
Spürest du
Kaum einen Hauch:
Die Vögelein schweigen im Walde.
Warte nur; balde
Ruhest du auch.
(Tăcerea stă-n zare
Pe culmi,
Prin sumbre frunzare
Adulmi
Doar vîntul trecînd;
În pădure orice pasăre tace.
Așteaptă, afla-vei pace
Și tu în curînd.)

Din marea Carte a Universului lipsesc – acesta este destinul nostru întru temporalitate – geneza și apocalipsa. Poezia ca *erratum* la proza lumii încearcă să le suplinească pe amîndouă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Document bibliografic

Fănuș Neagu – 70
Opera scriitorului în critica literară

1. Lăcătușu, Gloria. *Zăpezile calde: [interviu cu Ovidiu Papadima, Alexandru Graur, Fănuș Neagu]*. Iași: Junimea, 1979. – 191 p.; 20 cm. – (Reporter XX).

2. Popa, Marian. *Viscolul și carnavalul: Eseu despre opera lui Fănuș Neagu.* – București: Editura Eminescu, 1980. – 220 p.; 19 cm.

3. Ungheanu, Mihai. *Interviuri neconvenționale cu: Marin Preda, Fănuș Neagu, Vasile Rebreanu, ...* – București: Cartea Românească, 1982. – 208 p.; 20 cm.

În periodice:

Atanasiu, Victor. *Oamenii primului impuls: [Fănuș Neagu]* În: Convorbiri literare. – nr. 3, mai 1975. – p. 12

Băileșteanu, F. *Un poet al prieteniei: [Fănuș Neagu]* În: România literară. – 8, nr. 16, 17 aprilie 1975. – p. 4

Bălan, Ion Dodu. *Adaos la "Cartea cu prieteni": [Fănuș Neagu]* În: Contemporanul. – nr. 15, aprilie 1982. – p. 11

Bărbulescu, Simion. *Dimensiuni ale condiției umane: [Fănuș Neagu]* În: Luceafărul. – 27, nr. 46, 17 noiembrie 1984. – p. 6

Berindeanu, Florin. *Stilul, ca un paradis regăsit: [Fănuș Neagu]* În: România literară. – 22, nr. 35, 31 august 1989. – p. 5

Bunea, Emil. *Un scriitor singular: [Fănuș Neagu]* În: Tribuna. – 16, nr. 51, 21 decembrie 1972. – p. 5

Cacoveanu, Viorel. *Rob și boier: [Fănuș Neagu]* În: Steaua. – 43, nr. 4, aprilie 1992. – p. 9, 24

Cazacu, B. *Arta de portretist a lui Fănuș Neagu* În: Limbă și literatură. – nr. 2, 1980. – p. 171-176

Călinescu, Constant. *Puterea narațiunii: [Fănuș Neagu]* În: Viața Românească. – 83, nr. 10, octombrie 1988. – p. 75-78

Căprariu, Al. *Fănuș Neagu – 50* În: Tribuna. – nr. 16, 22 aprilie 1982. – p. 3

Cândroveanu, Hristu. *Povestirile lui Fănuș Neagu* În: România literară. – nr. 10, 7 martie 1974. – p. 4

Cândroveanu, Hristu. *Un liric prin excelență: [Fănuș Neagu]* În: Albina. – 81, nr. 7, iulie 1978. – p. 7

Chișu, Lucian. *Fabulosul folcloric: [Fănuș Neagu]* În: Flacăra. – 32, nr. 31, 5 august 1983. – p. 11

Cocora, Ion. *O falsă problemă: teatralitatea pieselor lui Fănuș Neagu* În: Literatorul. – 3, nr. 35, 3-10 septembrie 1993.

Cristea, Mircea. *Metamorfozele visului în dramaturgia lui Fănuș Neagu* În: România literară. – 21, nr. 29, 14 iulie 1988. – p. 16

Cristea, Mircea. *Simbol și metaforă în teatrul lui Fănuș Neagu* În: Lucefărul. – 27, nr. 18, 5 mai 1984. – p. 8

Cubleșan, Constantin. *Fănuș Neagu – 60* În: Tribuna. – 4, nr. 14, 9-15 aprilie 1992. – p. 5

Diaconescu, Romulus. *Teatrul lui Fănuș Neagu* În: Ramuri. – nr. 1, 15 ianuarie 1983. – p. 16

Dimisianu, G. *Povestirile lui Fănuș Neagu* În: România literară. – 9, nr. 10, 4 martie 1976. – p. 4

Dimitriu, Ștefan. *Fănuș Neagu – 60* În: Panoramic RTV. – 3, nr. 15, 13-19 aprilie 1992. – p. 1

Ghidimirc, Ovidiu. *Descoperirea "Balcaniei": [Fănuș Neagu]* În: Luceafărul. – 30, nr. 27, 4 iulie 1987. – p. 1,6

Ghidimirc, Ovidiu. *Fănuș Neagu nuvelist* În: Ramuri. – 9, nr. 3, 15 martie 1972. – p. 17

Ghidimirc, Ovidiu. *Fănuș Neagu romancier* În: Ramuri. – 9, nr. 4, 15 aprilie 1972. – p. 7

Glodeanu, Gheorghe. *Povestirile lui Fănuș Neagu* În: Familia. – 25, nr. 2, februarie 1989. – p. 6

Glodeanu, Gheorghe. *Retoricul și pitorescul povestirii: [Fănuș Neagu]* În: Familia. – 23, nr. 6, iunie 1987. – p. 6, 10

Holban, Ion. *Eros și Mythos: [Fănuș Neagu]* În: Convorbiri literare. – nr. 1, 1980. – p. 6

Holban, Ion. *Fănuș Neagu* În: Convorbiri literare. – 90, nr. 5, mai 1984. – p. 12

Iorgulescu, Mircea. *Un povestitor artist: [Fănuș Neagu]* În: România literară. – 5, nr. 52, 21 decembrie 1972. – p. 4

Locusteanu, Rodica. *Fănuș Neagu și jocul cu moartea* În: Transilvania. – 10, nr. 8, august 1981. – p. 38, 39; nr. 9, septembrie 1981. – p. 36-38

Manolescu, Florin. *Fănuș Neagu* În: Flacăra. – 25, nr. 28, 15 iulie 1976. – p. 9

Micu, Mircea. *Un pariu fără pierzanți: [Fănuș Neagu]* În: Flacăra. – 31, nr. 13, 2 aprilie 1982. – p. 18

Micu, Mircea. *Un pierzant de viță veche: [Fănuș Neagu]* În: Tribuna. – 4, nr. 14, 9-15 aprilie 1992. – p. 5

Midia, Anca. *Fănuș Neagu sau mirajul vieții* În: Almanahul literar. – 1974. – p. 75

Midia, Anca. *Personaje și destin în proza lui Fănuș Neagu* În: Luceafărul. – 17, nr. 24, 15 iunie 1974. – p. 6

Mugur, Florin. *Aș vrea să am o birjă. Ei, dac-aș avea o birjă!:* dialog cu Fănuș Neagu În: Argeș. – 7, nr. 6, iunie 1972. – p. 6-8, 14

Munteanu, Aurel - Dragoș. *Neliniștea prozatorului: [Fănuș Neagu]* În: Luceafărul. – 25, nr. 14, 3 aprilie 1982. – p. 1, 11

Murariu, Dorin. *Ținutul rostirii neîntrerupte: [Fănuș Neagu]* În: Amfiteatru. – 19, nr. 8, august 1985. – p. 8

Neagu, Fănuș. *A doua carte cu prieteni. București: Sport-Turism, 1985* În: Flacăra. – 34, nr. 17, 26 aprilie 1985. – p. 15 (Radu G. Țeposu); Luceafărul. – 28, nr. 25, 22 iunie 1985. – p. 2 (Mihai Ungheanu); 29, nr. 40, 4 octombrie 1986. – p. 11 (Valentin F. Mihăescu); România literară. – 18, nr. 28, 11 iulie 1985. – p. 11 (Eugen Simion)

Neagu, Fănuș. *Altfel te doare capul după '89 decât înainte:* [interviu] / realizat de Carmen Chihaia În: Adevărul literar și artistic. – 6, nr. 400, 11 ianuarie 1998. – p. 3

Neagu, Fănuș. *Caii albi din orașul București. București: Editura Ion Creangă, 1979* În: Contemporanul. – nr. 42, 19 octombrie 1979. – p. 2 (Ion Brad); Flacăra. – 28, nr. 28, 12 iulie 1979. – p. 25 (George Mareș); Luceafărul. – 22, nr. 29, 21 iulie 1979. – p. 1, 2 (Gheorghe Pituț); nr. 36, 8 septembrie 1979. – p. 2 (Artur Silvestri); România literară. – 12, nr. 36, 6 septembrie 1979. – p. 10 (Dan Cristea); 13, nr. 4, 24 ianuarie 1980. – p. 8 (Vladimir Simion); Săptămâna. – nr. 447, 29 iunie 1979. – p. 2 (Emil Manu); Steaua. – 30, nr. 9, septembrie 1979. – p. 34 (Virgil Ardeleanu); Tribuna. – 23, nr. 49, 6 decembrie 1979. – p. 3 (Valentin Tașcu)

Neagu, Fănuș. *Cartea cu prieteni* În: Cronica. – 15, nr. 23, 6 iunie 1980. – p. 5 (Zaharia Sângeorzan)

Neagu, Fănuș. *Casa de la miezul nopții. București: Editura Expansion* În: Rampa (Azi). – nr. 22, 24 februarie – 2 martie 1995. – p. 8 (Paloma Pașca); Vocea României. – 3, nr. 367, 15 februarie

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

1995. – p. 4 (Mircea Ghițulescu)

Neagu, Fănuș. *Cronici afurisite. București: Sport-Turism, 1977* În: Flacăra. – 26, nr. 20, 19 mai 1977. – p. 9 (Cornel Moraru); Luceafărul. – 20, nr. 35, 27 august 1977. – p. 2 (Artur Silvestri); România literară. – 10, nr. 17, 28 aprilie 1977. – p. 11 (Lucian Raicu) Săptămâna. – nr. 334, 29 aprilie 1977. – p. 3 (Dan Nuțescu)

Neagu, Fănuș. *Cronici de carnaval. București: Stadion, 1972* În: Convorbiri literare. – nr. 1, 15 ianuarie 1973. – p. 9 (George Pruteanu); România literară. – 6, nr. 10, 8 martie 1973. – p. 11 (Valeriu Cristea)

Neagu, Fănuș. *Cu Fănuș Neagu la Crucea de Piatră:* [interviu] / realizat de C. Stănescu În: Adevărul literar și artistic. – 4, nr. 164, 2 mai 1993. – p. 3

Neagu, Fănuș. *Detest proștii, haimanalele, ticăloșii:* [interviu] / realizat de Daniel Vorona În: Azi. – nr. 1375, 8 ianuarie 1997. – p. 9

Neagu, Fănuș. *Dincolo de nisipuri* În: Limbă și literatură română. – 7, nr. 1, ianuarie – martie 1981. – p. 24-27 (Valeria Mihai Ștefan); 16, nr. 2, aprilie 1987. – p. 35-37 (Gabriela Angelescu)

Neagu, Fănuș. *Eu nu voi mai fi redactor-șef nici dacă mai trăiesc două eternități:* [interviu] / realizat de Viorica Rusu În: Adevărul literar și artistic. – 7, nr. 411, 31 martie 1998. – p. 3

Neagu, Fănuș. *Fănuș Neagu este fiul basmului spus la gura sobei:* [interviu] / realizat de Viorel Sâmpetrean În: ABC (Azi). – nr. 9, 13 aprilie 2000. – p. 3

Neagu, Fănuș. *Fănuș Neagu – victima unui fals ordinar în "Adevărul de Cluj":* [precizări din partea scriitorului, în legătură cu falsul interviu apărut în cotidianul clujean] / Rompres În: Adevărul. – nr. 1816, 13 martie 1996. – p. 4

Neagu, Fănuș. *Fântâna. Craiova: Scrisul Românesc, 1974* În: Ramuri. – 11, nr. 3, 15 martie 1974. – p. 12 (Dan Vlad); Săptămâna culturală. – nr. 179, 10 mai 1974. – p. 3 (Emil Manu)

Neagu, Fănuș. *Frumoșii nebuni ai marilor orașe. București: Editura Eminescu, 1976* În: Amfiteatru. – 11, nr. 4, aprilie 1976. – p. 297 (Costin Tuchilă); Ateneu. – 13, nr. 3, septembrie 1976. – p. 7 (C. Trandafir); Contemporanul. – nr. 17, 23 aprilie 1976. – p. 10 (Dumitru Micu); Familia. – 12, nr. 6, iunie 1976. – p. 3 (Al. Cistelean); Flacăra. – 25, nr. 41, 14 octombrie 1976. – p. 11 (George Alboiu); nr. 48, decembrie 1977. – p. 17 (George Arion); Luceafărul. – 19, nr. 12, 20 martie 1976. – p. 2 (Mihai Ungheanu); Orizont. – 27, nr. 15, 16 aprilie 1976. – p. 2 (Cornel Ungureanu); Ramuri. – 13, nr. 4, aprilie 1976. – p. 4 (Al. Piru); România literară. – 9, nr. 48, 25 noiembrie 1976. – p. 10 (Gabriel Dimisianu); 11, nr. 2, 12 ianuarie 1978. – p. 8 (Nicolae Manolescu); 16, nr. 8, 24 februarie 1983. – p. 5 (Valeriu Cristea); Săptămâna. – nr. 278, 2 aprilie 1976. – p. 3 (Dan Nuțescu); Steaua. – 27, nr. 6, iunie 1976. – p. 16 (Valentin Tașcu); Vatra. – 7, nr. 1, ianuarie. 1977. – p. 9 (Dan Culcer); Viața Românească. – 29, nr. 9, septembrie 1976. – p.p. 45-47 (M. Nițescu); Viața studențească. – 20, nr. 12, 24 martie 1976. – p. 8 (Mircea Florin Șandru)

Neagu, Fănuș. *Îngerul a strigat* În: Orizont. – 35, nr. 37, 14 septembrie 1984. – p. 7 (Cornel Ungureanu)

Neagu, Fănuș. *Îngerul a strigat. București: Editura Eminescu, 1973* În: Albina. – 72, nr. 3, 16 ianuarie 1969. – p. 4 (M. Vulpe); Argeș. – 7, nr. 3, martie 1972. – p. 4-5 (Mircea Iorgulescu); nr. 12, decembrie 1972. – p. 6-7 (Petru Mihai Gorcea); Ateneu. – 6, nr. 2, februarie 1969. – p. 6 (Vlad Sorianu); Convorbiri literare. – nr. 24, 30 decembrie 1973. – p. 9 (George Pruteanu); Cronica. – 4, nr. 6, 8 februarie 1969. – p. 7 (Eugen Luca); Iașul literar. – 20, nr. 2, februarie 1969. – p. 63-66 (N. Barbu); România literară. – 2, nr. 21, 22 mai 1969. – p. 4, 5 (Aurel Dragoș Munteanu); 7, nr. 29, 18 iulie 1974. – p. 4 (Aureliu Goci); nr. 35, 29 august 1974. – p. 5 (Romul Munteanu); 10, nr. 25, 23 iunie 1977. – p. 4 (Doina Rodina); Steaua. – 20, nr. 1, ianuarie 1969. – p. 76-79; Viața Românească. – 22, nr. 2, februarie 1969. – p. 80-84; nr. 3, martie 1969. – p. 88-97

Neagu, Fănuș. *Insomnii de mătase. București: Cartea Românească, 1981* În: Luceafărul. – 24, nr. 10, 7 martie 1981. – p. 2 (Artur Silvestri); România literară. – 14, nr. 12, 19 martie 1981. – p. 10 (Alex. Ștefănescu); Săptămâna. – nr. 537, 20 martie 1981. – p. 3 (Dan Ciachir); Tribuna. – 25, nr. 14, 20 aprilie 1981. – p. 8 (Al. Căprariu)

Neagu, Fănuș. *În văpaia lunii: nuvele. București: Editura Eminescu, 1979* În: Contemporanul. – nr. 33, 13 august 1971. – p. 3 (Nicolae Manolescu); Cronica. – 6, nr. 40, 2 octombrie 1971. – p. 8 (Liviu Leonte); Ramuri. – nr. 5, 15 mai 1979. – p. 2 (Mihaela Andreescu); România literară. – 12, nr. 15, 12 aprilie 1979. – p. 4 (Laurențiu Ulici); Săptămâna. – nr. 438, 27 mai 1979. – p. 2 (Emil Manu); Tomis. – 6, nr. 9, septembrie 1971. – p. 5 (Alex. Ștefănescu)

Neagu, Fănuș. *Întâmplări aiurea și călătorii oranj* În: Luceafărul. – 30, nr. 35, 29 august 1987. – p. 2 (Mihai Ungheanu); nr. 42, 17 octombrie 1987. – p. 1, 4 (Cezar Tabarcea)

Neagu, Fănuș. *Lumea poate fi schimbată chiar și prin cântec*: [interviu] / realizat de Ion Butnaru În: Informația Bucureștilor. – 29, nr. 8862, 5 aprilie 1982. – p. 5

Neagu, Fănuș. *Nu prea mai merită să trăiești în țara asta plină de cartofi cubici și capete pătrate:* [interviu] / realizat de Carmen Gherghei În: Cotidianul. – 8, nr. 170, 24 noiembrie 1998. – p. 8

Neagu, Fănuș. *O corabie spre Bethleem. București: Cartea Românească, 1997* În: Azi literar (Azi). – nr. 35, 12 ianuarie 1998. – p. 4 (Constant Călinescu); Caiete critice. – nr. 1-4, 1998. – p. 84-86 (Lucian Chișu); Curentul. – 1, nr. 31, 26 noiembrie 1997. – p. 7 (Emil Mladin); Curierul național. – 8, nr. 2037, 15 noiembrie 1997. – p. 13 (Cornelia Maria Savu); Dimineața. – 8, nr. 295, 22 decembrie 1997. – p. 2 (Aureliu Goci); România literară– 31, nr. 1, 14-20 ianuarie 1998. – p. 4 (Gabriel Dimisianu)

Neagu, Fănuș. *Partida de pocher. București: Editura Eminescu, 1994* În: Literatorul. – 5, nr. 21, 26 mai – 2 iunie 1995. – p.

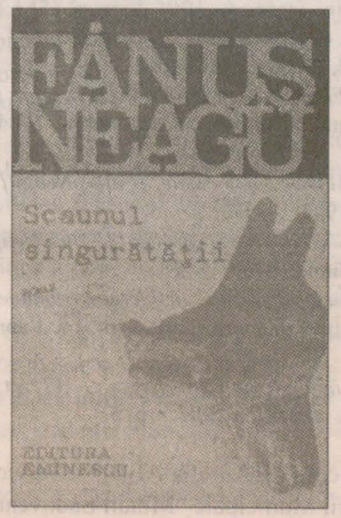

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

4 (Valentin F. Mihăescu, Andrei Grigor); Luceafărul. – nr. 21, 28 iunie 1995. – p. 5 (Roxana Sorescu); România literară. – nr. 4, 8-14 februarie 1995. – p. 6 (Alex. Ștefănescu); Totuși iubirea. – 6, nr. 231, 16-23 februarie 1995. – p. 2 (Constant Călinescu)

Neagu, Fănuș. *Pierdut în Balcania. București: Sport-Turism, 1982* În: Argeș. – 17, nr. 3, iunie 1982. – p. 11 (Al. Th. Ionescu); Convorbiri literare. – 88, nr. 10, octombrie 1982. – p. 5 (Al. Dobrescu); Contemporanul. – nr. 27, 2 iulie 1982. – p. 11 (Laurențiu Ulici); Cronica. – 17, nr. 26, 25 iunie 1982. – p. 4 (I. Sârbu); Flacăra. – 31, nr. 18, 7 mai 1982. – p. 11 (Artur Silvestri); Luceafărul. – 25, nr. 14, 30 aprilie 1982. – p. 2 (Mihai Ungheanu); Ramuri. – nr. 8, 15 august 1982. – p. 3 (Ion Pecic); România literară. – 15, nr. 25, 17 iunie 1982. – p. 10 (Ioan Holban); nr. 40, 30 septembrie 1982. – p. 5 (Mircea Martin); România pitorească. – nr. 9, septembrie 1982. – p. 15 (Emil Manu); Săptămâna. – nr. 596, 7 mai 1982. – p. 3 (C. Sorescu); Scânteia. – 51, nr. 12427, 6 august 1982. – p. 4 (Romul Munteanu); Tribuna. – 26, nr. 25, 24 iunie 1982. – p. 8-9 (Mircea Muthu); Tribuna României. – 11, nr. 231, 1 noiembrie 1982. – p. 8 (Dumitru Radu Popescu)

Neagu, Fănuș. *Povestiri din drumul Brăilei. București: Editura Eminescu, 1989* În: Flacăra. – 38, nr. 44, 3 noiembrie 1989. – p. 10 (Romul Munteanu); Luceafărul. – 32, nr. 50, 16 decembrie 1989. – p. 2 (Mihai Ungheanu); Literatorul. – 3, nr. 13, 2 aprilie 1993. – p. 3 (Romul Munteanu); România literară. – 22, nr. 42, 19 octombrie 1980. – p. 9 (Nicolae Manolescu)

Neagu, Fănuș. *Prințul Nenoroc* În: Literatorul. – 3, nr. 34, 27 august – 3 septembrie 1993. – p. 1 (Dimitrie Stelaru)

Neagu, Fănuș. *13 întrebări pentru Fănuș Neagu:* [interviu] / realizat de Marius Tupan În: Lucifer (Luceafărul). – 2, nr. 15, 16-31 august 1991. – p. 5

Neagu, Fănuș. *Scoica de lemn* În: Flacăra. – 31, nr. 18, 7 mai 1982. – p. 10 (Artur Silvestri); Luceafărul. – 22, nr. 23, 9 iunie 1979. – p. 1, 7 (Marian Popa); Teatrul. – 28, nr. 7-8, iulie - august 1994. – p. 24-25 (Ștefan Cazimir)

Neagu, Fănuș. *Scriitorii din generația mea au fost cei mai rezistenți la dictatură:* [interviu] / realizat de Ion Butnaru În: Libertatea. – 4, nr. 682, 3-4 aprilie 1992. – p. 1, 2

Păunescu, Adrian. *Fănuș Neagu la Academie* În: Vremea. – nr. 304, 16 noiembrie 1993. – p. 1

Pituț, Gheorghe. *Mic interviu adevărat: [Fănuș Neagu]* În: Flacăra. – 31, nr. 13, 2 aprilie 1982. – p. 18

Poantă, Petru. *A locui un limbaj: [Fănuș Neagu]* În: Steaua. – 33, nr. 4, 1982. – p. 15

Poantă, Petru. *Crochiu pentru un portret: [Fănuș Neagu]* În: Steaua. – 43, nr. 4, aprilie 1992. – p. 9

Popa, Marian. *Fănuș Neagu* În: Almanah Luceafărul. – 1982. – p. 21-22

Popa, Marian. *Frenezia naturii: [Fănuș Neagu]* În: Amfiteatru. – 12, nr. 1, ianuarie 1977. – p. 399

Popa, Marian. *Problema tatălui: [Fănuș Neagu]* În: România literară. – 9, nr. 14, 1 aprilie 1976. – p. 4

Popa, Marian. *Un dionisiac: [Fănuș Neagu]* În: Luceafărul. – 26, nr. 38, 24 septembrie 1983. – p. 6

Popescu, Marian. *Teatrul lui Fănuș Neagu* În: Luceafărul. – 25, nr. 31, 31 iulie 1982. – p. 1, 7

Rachieru, Adrian Dinu. *Fănuș Neagu: Emblemele Balcaniei* În: Luceafărul. – 28, nr. 5, 2 februarie 1985. – p. 1, 2; nr. 6, 9 februarie 1985. – p. 6

Rău, Aurel. *Fănuș: [Fănuș Neagu]* În: Steaua. – 43, nr. 4, aprilie 1992. – p. 9

Regman, Cornel. *Fănuș Neagu între Balcania și ... Palabria* În: Viața Românească. – 78, nr. 3, martie 1983. – p. 63-71

Roznoveanu, Mirela. *Un baroc folcloric – Fănuș Neagu* În: Ramuri. – 10, nr. 11, 15 noiembrie 1973. – p. 15

Savu, Tudor Dumitru. *Mistrie și măiestrie: [Fănuș Neagu]* În: Tribuna. – 4, nr. 14, 9-15 aprilie 1992. – p. 5

Săndulescu, Al. *Fănuș Neagu* În: Revista de istorie și teorie literară. – 18, nr. 3, 1969. – p. 467 – 475

Sâmpetrean, Viorel. *N-am ruinat nici un cuvânt [Fănuș Neagu a împlinit 66 de ani]* În: Azi literar (Azi). – nr. 47, 6 aprilie 1998. – p. 1

Sângeorzan, Zaharia. *Creația povestitorului: [Fănuș Neagu]* În: Cronica. – 9, nr. 10, 8 martie 1974. – p. 5

Sângeorzan, Zaharia. *Hanul: [Fănuș Neagu]* În: Tribuna. – 4, nr. 14, 9-15 aprilie 1992. – p. 5

Simion, Eugen. *Fănuș Neagu – 50* În: Ramuri. – nr. 4, 15 aprilie 1982. – p. 3

Simion, Eugen. *La umbra crailor de ghindă (Fănuș Neagu și Mihai Ispirescu)* În: Curentul. – 5, nr. 108, 11 mai 2001. – p. 11

Simion, Eugen. *Schiță de portret: Fănuș Neagu* În: Literatorul. – 2, nr. 13, 3 aprilie 1992. – p. 12

Simion, Eugen. *Stilul fănușian: [Fănuș Neagu]* În: Curentul. – 3, nr. 116, 20 mai 1999. – p. 19

Simion, Eugen, Deciu, Andreea, Postelnicu, Ioana. *Fănuș Neagu – 60: Imaginația combinatorie. Cais înflorit, funigei și puțină mătrăgună* În: România literară. – 25, nr. 11, 2-8 aprilie 1992. – p. 4-5

Sorescu, Constantin. *Fănuș Neagu sau barocul și parabola* În: Săptămâna. – nr. 597, 14 mai 1982. – p. 3, 7

Sorescu, Constantin. *Fănuș Neagu într-o fotografie serioasă* În: Scânteia tineretului (Supliment literar-artistic). – 8, nr. 27, 9 iulie 1988. – p. 9

Sorescu, Constantin. *Un moment al prozei la o reeditare de Fănuș Neagu* În: Scânteia tineretului (Supliment literar-artistic). – 15, nr. 8, 28 februarie 1985. – p. 2

Sorescu, Marin. *Fănuș și fluviul tutelar* În: Literatorul. – 2, nr. 13, 3 aprilie 1992. – p. 12

Stănescu, C. *Un "oriental": Fănuș Neagu* În: Adevărul. – 3, nr. 626, 7 aprilie 1992. – p. 2

Stănescu, Nichita. *O jumătate de secol cu Fănuș Neagu* În: Flacăra. – 31, nr. 13, 2 aprilie 1982. – p. 18

Ștefănescu, Alex. *Fănuș Neagu* În: Tomis. – 19, nr. 9, septembrie 1984. – p. 5

Tănăsescu, Dan Claudiu. *Fănuș Neagu: 50 de ninsori în Bărăgan* În: Săptămâna. – nr. 591, 2 aprilie 1982. – p. 5

Tomozei, Gheorghe. *Glossă aniversară: [Fănuș Neagu]* În: Tribuna. – 4, nr. 14, 9-15 aprilie 1992. – p. 1, 5

Tomozei, Gheorghe. *Zicere despre Fănuș* În: Literatorul. – 3, nr. 11, 19 martie 1993. – p. 7

Tomuș, Mircea. *Un poet epic: [Fănuș Neagu]* În: Tribuna. – 17, nr. 42, 18 octombrie 1973. – p. 7

Trandafir, Constantin. *Semne și tâlcuri: [Fănuș Neagu]* În: România literară. – 19, nr. 32, 7 august 1986. – p. 5

Țeposu, Radu G. *Aspecte și semnificații: [Fănuș Neagu]* În: Steaua. – 29, nr. 10, octombrie 1978. – p. 22

Udroiu, Neagu. *Fănușiada: [Fănuș Neagu]* În: Timpul. – 13, nr. 15, 11-17 aprilie 2001. – p. 6

Ulici, Laurențiu. *Fănuș Neagu – 60* În: Luceafărul. – nr. 12, 8 aprilie 1992. – p. 7

Ungureanu, Cornel. *Câteva repere: [Fănuș Neagu]* În: România literară. – 18, nr. 23, 6 iunie 1985. – p. 4-5

Ungureanu, Cornel. *Fănuș Neagu între a treia strigare și a treia ediție* În: Contemporanul. – nr. 40, 28 septembrie 1984. – p. 12-13

Ungureanu, Cornel. *Maestrul și jocurile: [Fănuș Neagu]* În: Orizont. – 33, nr. 18, 7 mai 1982. – p. 3

Ungureanu, Cornel. *Sărbătoarea și zarurile: [Fănuș Neagu]* În: Tribuna. – 23, nr. 26, 28 iunie 1979. – p. 3

Vicol, Dragoș Ion. *Îngerul păzitor al literelor românești: [Fănuș Neagu la 65 de ani]* În: Literatură și artă. – nr. 14, 3 aprilie 1997. – p. 4

Zărnescu, Narcis. *Fănuș Neagu* În: Argeș. – 17, nr. 7, octombrie 1982. – p. 5; nr. 8, noiembrie 1982. – p. 5

Material întocmit de Aurelia ALBU – Serviciul Bibliografic al Bibliotecii Municipale "Mihail Sadoveanu"

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Puncte de vedere

Lectura publică în agonie?

Liviu BUTUC

Câteva cifre relevate de sondaje şi analize statistice, efectuate în ultimii trei ani, converg către concluzia că în România lectura publică este în cădere liberă faţă de anul de referinţă (1989), cînd ea avea cel mai mare număr de cititori din Europa de Est. Spre exemplu: *Raportul naţional privind evaluarea educaţiei civice în România* pentru anii 1996 – 2001, efectuat de Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei pe loturi de elevi de 14 ani, constată situarea ţării noastre pe locul 25 din 28 de ţări evaluate în ceea ce priveşte cunoştinţele de cultură civică. Colateral, studiul surprinde şi faptul că un sfert din elevii români nu au nici o carte în casă. Restul dispune de 10 pînă la 200 de cărţi.

O anchetă statistică a AER (Asociaţia Editorilor Români) pentru anul 2000, în cadrul programului EUROART, arată că în anul 1999 tirajul mediu pe titlu a fost de 2.550 de exemplare, după ce în anul 1993 acesta atingea 12.300 exemplare. Pe lîngă scăderea drastică a tirajului, stocurile de carte au atins 50% din totalul editat. În anul 2001 tirajul scade la 2.000 exemplare per titlu şi căderea continuă. Îmbucurător este faptul că a crescut ambitusul tematic, a devenit mai captivant, iar preferinţele românilor s-au modificat substanţial. Cartea gri, gen Sandra Brown, care în 1993 – 1994 atingea tiraje de pînă la 400.000 exemplare per titlu, este dislocată din topul cerinţelor de domeniile: ştiinţă şi tehnică (32%), filosofie – sociologie – pedagogie (13%) şi beletristică (11%).

Studiul intitulat: *Piaţa culturii în România*, efectuat de Fundaţia CONCEPT (membră a Soros Open Network), conchide că la nivelul anului 2000 circa 48% dintre români nu au ca habitudine lectura cărţilor, iar 69% citesc presa scrisă şi electronică.

Statistica retrospectivă a Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu" din Bucureşti – cea mai mare bibliotecă publică din ţară – ne înştiinţează că numărul utilizatorilor a scăzut faţă de 1989 (126.294 utilizatori înscrişi) la circa 50% (68.143) în anul 2001. Aceeaşi înjumătăţire se observă şi la capitolul difuzarea documentelor: de la 2.837.960 unităţi biblioteconomice difuzate în anul 1989 la 1.222.233 unităţi în anul 2001.

Indicele de atragere la lectură, la o populaţie ţintă de 2.011.000 locuitori, se reduce similar la 3,38 din populaţia capitalei. Elevii şi studenţii, cu lectură specializată propusă de programele de învăţămînt, reprezintă structura socio-profesională dominantă (70%) în anul 2001. Concluziile de mai sus evidenţiază clar diminuarea preferinţelor românilor pentru cartea pe suport tradiţional, dar nu şi a opţiunilor pentru lectură care s-au redistribuit pe alte canale de comunicare, cu oferte de informare şi divertisment mai tentante şi eforturi financiare mai mici (televiziunea, Internetul, presa etc.)

Cauzele care determină asemenea mutaţii sunt multiple şi se relaţionează reciproc. Revoluţia decembristă iniţiază şi în domeniul cărţii tranziţia de la economia centralizată la economia de piaţă, de la constelaţia Gutenberg (cartea pe suport papetar) la suportul electronic (e-book), de la „biblioteca de hîrtie" – prin biblioteca digitală, ca formă hibridă – la biblioteca virtuală, de la lectura tradiţională la lectura pe monitor. Pe piaţa culturii, însă, cartea a intrat într-o concurenţă atavică, neloială cu alte tipuri de oferte, ca orice marfă, supusă la o fiscalitate sufocantă, fără o protecţie legislativă şi acces facil la promovare. Acest fapt a bulversat managementul costurilor. Preţurile prohibitive de editare şi difuzare (cenzură economică) ducînd la scăderea generală a interesului cetăţenilor pentru acest produs cultural simultan cu pauperizarea păturii intelectuale.

În acest context nu sunt de neglijat şi alte disfuncţii ca: lipsa aproape totală a publicităţii cărţii pe canalele mediatice cu impact mare la public (cele mai multe dintre edituri nu-şi promovează produsele, lăsînd corvoada publicităţii pe seama autorilor); defectuoasa distribuire în teritoriu, cu efecte nefaste ca provincializarea difuzării şi enclavizarea culturii scrise; tirajele confidenţiale (cazul poeziei) care abia ajung la rude, prieteni şi critici; slaba critică publicitară, signalectică din cotidianele de mare tiraj, apatice la fenomenul cultural; funcţionarea cu sincope a criticii de întîmpinare în revistele de cultură (şi acestea euthanasiate financiar) şi de aici lipsa receptării eficiente; interesul difuzorilor doar pentru cartea vandabilă şi cu profit imediat; invazia veleitarismului, a grafomaniei sponsorizate concretizată prin lucrări insipide, de subcultură şi kitsch, în afara criteriilor axiologice; dispreţul faţă de cultură în general, şi faţă de lectură în special, al îmbogăţiţilor peste noapte care expediază cartea pe ultimul loc pe scara necesităţilor umane etc.

Inaccesibilitatea cărţii, spuneam mai sus, a orientat cetăţeanul către ofertele de informare şi divertisment facile, comode şi ieftine ale audio-vizualului. Aşa se explică şi triumful precoce al imaginii, al tehnoculturii (conexiunea cultură – tehnologie), precum şi al infotismentului (informaţie plus divertisment). Globalizarea comunicării, transculturalismul şi inserţia stilului de viaţă occidental – în speţă cel american cu masificarea culturii – conduc către societatea mediatică de hiperconsum în care primează televiziunea cu produse culturale alogene, cele mai multe cu mesaje nocive în plan social (violenţă, pornografie, vulgaritate, subcultură) – adevăraţi microbi mediatici care atentează la sistemul imunitar al culturii naţionale. Alături de televiziune, Internetul – principal agent al globalizării – a început să-şi racoleze prozeliţi cu precădere din rîndul populaţiei tinere. Ispita acestei oferte comunicaţionale alternative se produce şi pe fondul de frustrare din perioada comunistă.

Tineretul, însă, cu propensiuni consumeriste şi hedonice, este atras mai mult de cîntecele de sirene ale postmodernismului tehnologizat, confortabil, care îmbină ludicul

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

frivol cu informația brută și rapidă. Invazia postmodernității, pe fondul individualismului democrației liberale, aduce cu sine cultura de masă, indiferentă față de valoare, comodă și comprehensibilă, care se mulează mai bine pe gustul consumatorului mediocru. „Omul recent" nu mai este dispus la lectură de performanță culturală care, orice am zice, este cronofagă și impune un efort suplimentar de gîndire. Cascada informației, al cărei debit crește în progresie geometrică, îl descurajează, îl aduce la disperarea neputinței, la relevarea limitelor de înțelegere și asimilare. De aici dorința evaziunii în derizoriu, relaxarea cerebrală și anexarea memoriei la similarul artificial. Înrobit de „ochiul dracului", stresat de alergătura lucrativă, omul intră în criză de timp și de răbdare. Estetismul excesiv, inflația de metafore, pletoricul, didacticismul îl irită și-l împing în divertisment relaxant și comunicare interactivă superficială.

Tineretul român, bulversat, buimăcit de meandrele tranziției și de lipsa pespectivei, este ușor de atras în capcana nonvalorii. De vină este aici și învățămîntul care nu-i stîrnește apetitul pentru lectură și nu-i dă reperele valorice. Lectura fundamentală a textului propriu-zis a fost înlocuită cu surogate condensate (rezumate și analize stupide) care au erupt ca pojarul după revoluție. Aceasta este impresia cu care am rămas după dialogul încrîncenat avut cu liceenii participanți la colocviul „Lectura publică și promovarea literaturii contemporane" organizat de „Atelierul de promovare a culturii scrise" al Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu" în cadrul „Salonului de Carte și Presă" – Bucureşti 2002 de la Muzeul Național de Istorie. În subsidiar am reținut, pe lîngă greața adolescentină față de voluminos și pletoric („cum să mai citești astăzi un roman ca *Război și pace*? – se lamentau ei), și o oarecare ostilitate față de bibliotecă, o respingere apriorică agresivă a acesteia din ideea preconceptă că biblioteca este o adunătură de cărți anacronice și maculate.

Ca mare iubitor al cărții tradiționale m-am simțit ofensat, dar ca bibliotecar, obiectiv și imparțial, trebuie să recunosc că bibliotecile publice contemporane nu răspund tuturor cerințelor și exigențelor tinerilor, precum și altor categorii socio-profesionale. Din păcate, biblioteca publică nu poate ține pasul cu modernizarea care implică dotarea cu tehnologie informațională, diversificarea serviciilor și transformarea ei în principal centru de informare, documentare și loisir comunitar. Și din punct de vedere al creșterii stocurilor de documente pe suport tradițional sau electronic, biblioteca publică este excedată de cerere. Bugetele anemice alocate achiziției abia reușesc să acopere o parte din titlurile editate, sacrificînd astfel cota de exemplare per titlu, ceea ce la o instituție ca Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu", cu 48 de filiale, se resimte în structura colecțiilor. Adiționarea documentelor cu mult sub nivelul mediu european face ca rata de întinerire a stocurilor să atingă zeci de ani (față de 5 – 7 ani în țările occidentale). De aici și aspectul estetic cvasidezolant al cărților rînduite pe rafturi.

Este imperativ necesar ca biblioteca să devină un spațiu de informare și comunicare directă și interactivă, informațiile și evenimentele să nu treacă pe lîngă ea, iar achiziția de informație să aibă în vedere cele trei categorii de utilizatori: activi, pasivi și de viitor. În fine, biblioteca publică trebuie să accelereze accesul public la produsele tehnologiei informaționale (conectare și navigare gratuite pe Internet) și la publicațiile pe suport nontradițional. În acest sens este salutară inițiativa Ministerului Culturii și Cultelor de instituire a bibliotecii virtuale în rețeaua Bibliotecii Metropolitane.

Pentru însănătoșirea culturii scrise și revigorarea lecturii publice sînt necesare măsuri urgente ca: promulgarea „Legii cărții" care propune anularea fiscalității la editarea și difuzarea cărții; subvenționarea de către Ministerul Culturii și Cultelor a achiziției de documente pentru bibliotecile publice; înființarea unei agenții naționale de publicitare și difuzare a cărții; intrarea în vigoare a „Legii bibliotecilor", aflată acum în Parlamentul României; promovarea bibliotecilor prin acțiuni specifice și metode de apropiere a publicului de bibliotecă precum: animație culturală, crearea de evenimente și proiecte culturale inedite, cu larg ecou în mass-media, manifestări speciale și netradiționale (dezbateri cu book-speakeri, produse culturale personalizate cu sigla bibliotecii, ore de lectură pentru copiii comunitari, aplicarea unor proiecte comune cu fundații și ONG-uri, vizînd acțiuni umanitare în spitale, cămine de bătrîni etc.).

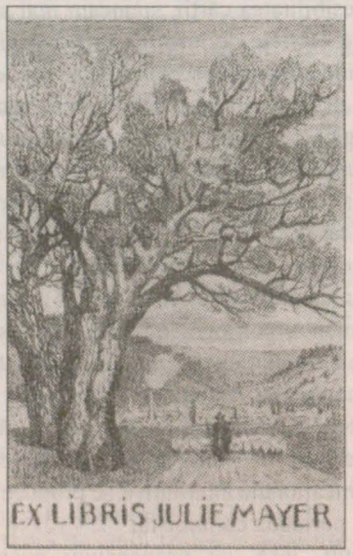

Ex-Libris. Felix Hollenberg
Katalog zur Ausstellung in der Stadtbücherei Stuttgart Wiehelmspalais. 25 Januar bis 23 Februar 1991

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Scrisoare din... Bistriţa

Biblioteca Judeţeană Bistriţa-Năsăud

Olimpia POP

Mic istoric al bibliotecii

Istoria bibliotecii judeţene începe în anul 1949 când, prin Ordinul nr. 6524 din 20 iunie 1949, Ministerul Artelor dispune înfiinţarea unei biblioteci publice în oraşul Bistriţa. În scurt timp a fost înfiinţată Biblioteca Căminului cultural „George Coşbuc", care a funcţionat în clădirea Asociaţiei meseriaşilor germani (Gewerbeverein) din strada Parcului nr. 31. Biblioteca şi-a început activitatea cu 80 de volume, într-o singură sală, fără mobilier. Funcţia de bibliotecar era îndeplinită de directorul Căminului cultural zilnic, între orele 16 – 20.

Această mică bibliotecă a fost nucleul **Bibliotecii Centrale Regionale Rodna**, înfiinţată în octombrie 1950 (Primul stat de funcţiuni a fost aprobat de C.I.R.A.I. cu Decizia nr. 4403 din 24 octombrie 1950, cu aplicare de la 1 noiembrie). Spaţiul bibliotecii a fost extins, a avut la dispoziţie o sală de împrumut, 2 săli de lectură şi un depozit. Potrivit unui document datat la 13 octombrie 1950, „în urma înfiinţării Bibliotecii Centrale Regionale a sosit primul stoc de cărţi în număr de 2.000 volume", expediat din dispoziţia Comitetului pentru Aşezămintele Culturale. Cu data de 1 noiembrie 1950 a fost angajat primul bibliotecar, iar la 20 noiembrie şi-au început activitatea un bibliotecar ajutor şi un mânuitor de carte.

Biblioteca şi-a deschis porţile pentru cititori la 15 decembrie 1950, cu 2.340 de volume şi funcţiona luni – vineri între orele 12 – 20, iar duminică între 10 – 18.

În septembrie 1951 a primit un local corespunzător, parterul clădirii de pe str. 13 Februarie.

Prin decizia nr. 25 din 14 martie 1958 a Sfatului Popular al Regiunii Cluj, biblioteca a devenit proprietara sediului actual, clădirea de pe str. Gării nr. 2, construită în 1906.

Fondul de carte a crescut prin transferarea volumelor rămase din vechile biblioteci din Bistriţa la Biblioteca Centrală, formând Fondul documentar.

Valori de patrimoniu

Fondul documentar al Bibliotecii judeţene Bistriţa-Năsăud deţine 22.164 de volume. Majoritatea provin din biblioteca Gimnaziului Evanghelic din Bistriţa. Nucleul acestei biblioteci a luat fiinţă odată cu şcoala, despre care există date documentare din 1388. Prin donaţii, în fondul acestei biblioteci au ajuns cărţi deosebit de valoroase, editate în toate centrele importante din Europa: Wittenberg, Basel, Frankfurt, Leipzig, Iena, Veneţia, Viena etc.

Conţinutul colecţiei este enciclopedic (religie, istorie, drept, ştiinţele naturii, matematici, pedagogie, geografie, literatură beletristică). În privinţa limbii predomină germana, latina şi maghiara.

Fondul cuprinde 1.081 de volume de carte veche (inclusiv periodice) publicate în străinătate, până la 1800, şi pe teritoriul României până în anul 1830, dintre care 168 în sec. XV – XVII.

Cea mai veche comoară a bibliotecii nostre este *Biblia Impressa Venetiis P Franciscus de Heilbrun et Nicolaus de Francofordia Socios. M.CCCC.LXXV.* Este o ediţie a Vulgatei în traducerea Sf. Hieronymus. Format in folio, fără signatură, cu text pe două coloane, imprimat pe hârtie cu filigran, reprezentând floare de margaretă, cap de elefant şi balanţă; tipar negru cu iniţiale desenate manual; legătură renascentistă de piele neagră pe suport de lemn, cu iniţialele M.S.D., datată în 1579. Are numeroase însemnări în limba latină.

În colecţia noastră sunt prezente operele clasicilor greci şi latini (Aristotel, Cicero, Hesiod, Ovidiu), lucrările marilor reformatori ai religiei (Luther, Melachton), ale umaniştilor (Bonfinius, Sambuccus, Toppeltinus, Nicolaus Olahus) şi iluminiştilor.

Regăsim aici numele marilor editori şi tipografi din numeroase centre culturale din Europa occidentală şi centrală. Aldus Manutius e prezent cu 2 volume: *Hesychii Dictionarium*, 1514 şi *Pausaniae Commentarii Graeciam*, 1516. Familia Estienne e prezentă cu *Biblia* în traducerea lui Th. Beza, tipărită în 1557. Din atelierul parizian a lui Badius deţinem *Valerius Maximus cum Publici Commentario Historico*, tipărită în 1510, iar din atelierul elzevirilor *Corpus Juris Civilis*, 1681. Officina Oporiniana e prezentă cu 4 lucrări, atelierul Wechelius cu 3.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Dintre cărțile tipărite pe teritoriul României, cea mai veche este *A Mi Wrunc Iesus Christusnac Wy Testamentoma*, tipărită la Cluj în 1561 în atelierul lui Gaspar Heltai.

Volumele conțin ex-librisurile și însemnările unor mari personalități: Martin Brenner, Andreas Pyr, Adam Teutsch, Bethlen Lajos, Georg Csellner, Michael Fogarasi, Eugen von Friedenfels, Theodor Karajan, Joseph Schmidt, Andreas Zimmermann etc.

Fondul documentar al Bibliotecii județene este pus la dispoziția cercetătorilor pentru a fi consultat la sala special amenajată. Cartea de patrimoniu a fost introdusă în calculator în vederea tipăririi. De asemenea, cărțile de patrimoniu au fost înregistrate și în sistemul TINLIB, folosind câmpul **Note**, pentru introducerea datelor care erau cerute de vechea fișă analitică pentru cartea de patrimoniu.

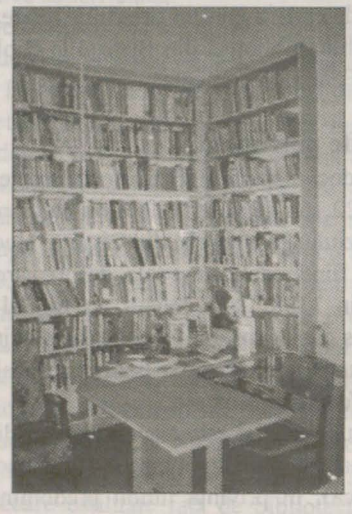

Colecții și servicii de bibliotecă

Având în vedere funcțiile pe care le îndeplinește, Biblioteca Județeană Bistrița-Năsăud caută să răspundă exigențelor utilizatorilor printr-o reformă coerentă bazată pe creșterea calității colecțiilor, serviciilor și resurselor.

Prin procesul de completare a colecțiilor s-a încercat menținerea echilibrului calitativ și cantitativ, asigurând profilul enciclopedic precum și cel unitar al demersului cultural, informațional.

La **achiziția de carte** s-a ținut cont de structura actuală a colecțiilor, dezvoltarea economico-socială a județului, compoziția socio-profesională a comunității deservite, existența în municipiul Bistrița a diferitelor instituții de învățământ cu profiluri diferite, dimensiunea fondurilor alocate.

Colecția de documente a bibliotecii numără 186.855 unități bibliografice.

Titlurile achiziționate au fost prelucrate în sistem automatizat.

Comunicarea colecțiilor se face *prin secțiile de împrumut* de la sediul central și Filiala "A. Mureșanu".

În cadrul acestora se urmărește satisfacerea optimă a cerințelor utilizatorilor printr-o bună prezentare a ofertei de publicații.

Sala de lectură deține colecțiile de bază ale bibliotecii care pot fi găsite la raftul liber și în depozite. Tot aici se află și colecțiile de periodice.

Utilizatorii pot consulta diverse enciclopedii aflate în fondul de referință al sălii: *The Encyclopedia of Religion, Britannica, Universalia, Mayers Lexicon, The New Book of Knowledge, World Book, L'Encyclopédie Cousteau, The Grolier Global Studies Library, Funk et Wagnalls New Encyclopedia, Great Books of the Western World, The Encyclopedia of Visual Art, Encyclopedia Axis.*

Cu ajutorul stației de lucru instalată la sala de lectură cei interesați pot utiliza baza de date legislativă LEX EXPERT.

La Filiala „A. Mureșanu" funcționează o secție pentru copii și tineret.

Aici, anumite grupe de publicații sunt aranjate în funcție de interesele de lectură ale utilizatorilor, oferind un mod de comunicare mai atractiv și mai rapid.

Manifestări culturale

Capacitatea bibliotecilor de a crea evenimente culturale se dovedește a fi una dintre cele mai de seamă modalități de a se impune atenției publice. Instituția noastră a înțeles că prezența ei în viața spirituală a localității, prin organizarea unor manifestări culturale, are un impact pozitiv asupra comunității.

Activitățile culturale organizate de către Biblioteca județeană pot fi grupate în două categorii:

A) Acțiuni culturale constante: Colocviile „G. Coșbuc", Saloanele „L. Rebreanu", „Atelierele criticii literare", „Dialogurile bibliotecii", „Zilele cărții pentru copii", „Zilele municipiului Bistrița".

B) Acțiuni culturale legate de marcarea unor evenimente din istoria poporului, de diferite aniversări culturale: „Mereu Eminescu", „Brâncuși în căutarea adevărului absolut", „Știință și filosofie la Lucian Blaga", „Bistrița în oglinda cărților", „Periodice vechi bistrițene în fondul documentar al Bibliotecii Județene", „L. Rebreanu – drama între autor și personaj" sunt numai câteva din titlurile manifestărilor organizate de către instituția noastră în anul care a trecut.

În cadrul diverselor simpozioane, mese rotunde, saloane literare, lansări de carte s-au întâlnit la Bistrița personalități remarcabile ale culturii române, care au opinat pe marginea temelor propuse spre dezbatere, municipiul nostru intrând într-un circuit național.

Informatizarea

Procesul de informatizare a Bibliotecii Județene Bistrița-Năsăud a debutat în 1997 prin achiziționarea Programului TINLIB. El s-a desfășurat și se desfășoară pe baza

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

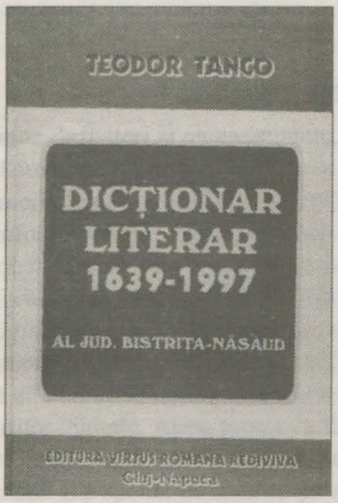

Proiectului de informatizare, pornind de la rolul bibliotecii publice de centru de informare generală, centru cultural, centru local de educare şi învăţământ în societatea informaţiei.

Ceea ce s-a realizat până în momentul de faţă este introducerea în baza de date a publicaţiilor începând cu anul 1997, în paralel cu completarea cataloagelor electronice cu informaţiile existente în cataloagele tradiţionale.

Strategia de dezvoltare a sistemului informatic automatizat al instituţiei vizează în etapa actuală, şi în viitor, următoarele aspecte:

– continuarea acţiunii de completare a cataloagelor electronice cu informaţiile existente în cataloagele tradiţionale;

– dotarea cu echipamente a secţiilor de relaţii cu publicul;

– introducerea în baza de date a noilor achiziţii.

Instituţia noastră a fost implicată în derularea unor programe naţionale şi internaţionale.

Programul naţional **Performanţe Româneşti în Bibliotecile Publice PROBIP 2000** (desfăşurat în perioada 1998 – 2000) a urmărit realizarea unui nou tip de statistică naţională, folosirea unor măsurători şi indicatori de performanţă pentru evaluarea activităţii de bibliotecă în vederea stabilirii standardelor pentru bibliotecile publice. S-au realizat, astfel, indicatori de performanţă comparabili cu cei folosiţi pe plan internaţional.

În acelaşi timp, am adunat date pentru proiectul european **Libecon 2000**, cu ajutorul căruia s-a realizat un studiu privind statistica în ţările europene.

Perfecţionarea profesională

Perfecţionarea profesională este o preocupare constantă a fiecărui bibliotecar cu respect de sine şi faţă de profesia pe care o practică, pentru ca activitatea bibliotecii să fie orientată în direcţia satisfacerii nevoii de informare a utilizatorilor cu maximum de promptitudine şi profesionalism.

Bibliotecarii noştri au participat la cursurile de perfecţionare organizate de către Centrul pentru Formare, Educaţie Permanentă şi Management în Domeniul Culturii.

Coordonarea activităţii bibliotecilor din teritoriu se face de către metodist pe baza Programului Bibliotecii judeţene de asistenţă de specialitate şi coordonare a Bibliotecilor publice din judeţul Bistriţa-Năsăud care cuprinde obiective clare privind angajarea personalului, formarea şi perfecţionarea profesională a bibliotecarilor, întâlniri pe centre metodice, sprijinirea dezvoltării, comunicării colecţiilor de carte, a activităţilor culturale din judeţ.

Proiecte editoriale

În cadrul instituţiei noastre avem în vedere derularea unui plan editorial, început în anul 1998, cu editarea volumului Teodor Tanco, *Dicţionar literar 1639 – 1997 al judeţului Bistriţa-Năsăud.* În continuare, dorim să publicăm Catalogul de carte veche din Biblioteca Judeţeană Bistriţa-Năsăud în 2 volume. Volumul 1 cuprinde lucrările tipărite între anii 1475 – 1700, iar volumul 2 cele dintre anii 1701 – 1830. De asemenea, avem pregătit materialul pentru o istorie a Bistriţei precum şi alte volume care să contribuie la punerea în valoare a patrimoniului cultural local şi naţional.

Am dorit să prezentăm o radiografie cât mai exactă a celei mai importante instituţii culturale a judeţului Bistriţa-Năsăud şi, nu în ultimul rând, a preocupărilor unui colectiv care a înţeles să-şi facă o menire din a sluji cartea.

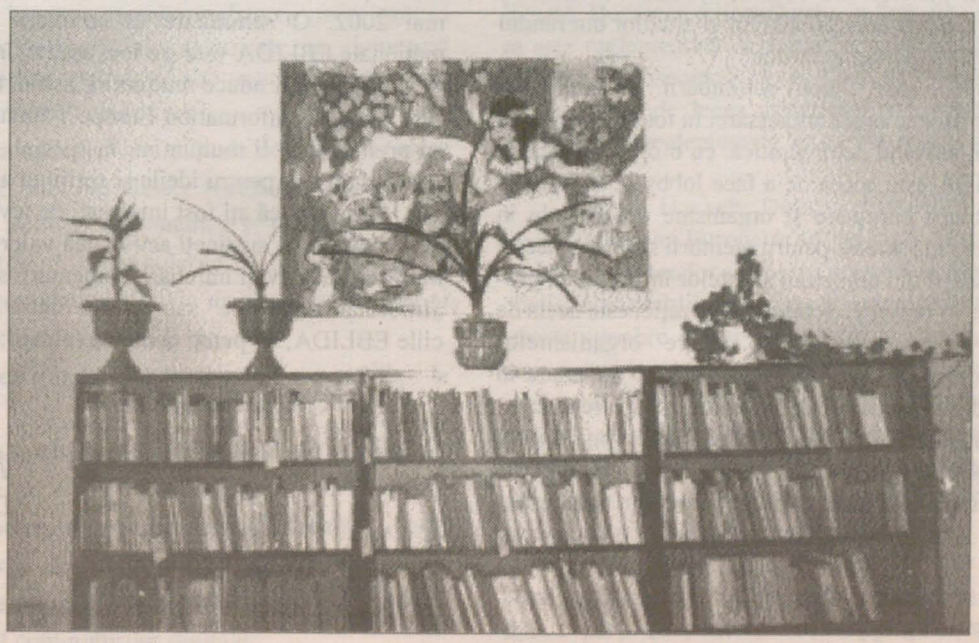

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Meridian biblioteconomic

EBLIDA

Orizonturi, Programe, Inițiative

Information Europe – privind spre viitor

Information Europe, revista EBLIDA, a relatat din anul 1996 despre proiectele europene, despre evoluțiile din domeniile copyright-ului, culturii și educației, despre problemele societății informaționale, ca și despre procesul de lărgire a Uniunii Europene prin includerea unor țări din Europa Centrală și de Est. În plus, în fiecare număr a fost prezentată o țară europeană, în total 18 țări de-a lungul anilor. De asemenea, a fost conturat profilul unui membru al Parlamentului European care și-a adus contribuția la rezolvarea unor probleme privind bibliotecile. Douăzeci și unu de membri ai Parlamentului European din zece țări ne-au împărtășit punctele de vedere, ajutând comunitatea bibliotecilor în identificarea prietenilor și aliaților din rândul oamenilor politici și parlamentarilor.

Dar acum a sosit timpul schimbării. În anul 2002 EBLIDA va sărbători a zecea aniversare. În tot acest timp, ea s-a dovedit o organizație nebirocratică, cu o rețea puternică. Misiunea EBLIDA este aceea de a face lobby și de a interacționa cu instituții europene și organisme decizionale în domenii care prezintă interes pentru membrii săi, bibliotecari europeni, specialiști din domeniul științelor informației, profesiuni legate de informație. Scopul organizației este acela de a comunica aceste puncte de vedere organismelor decizionale și de a se asigura că acestea sunt reflectate în documentele de politică a domeniului și în legislație. EBLIDA urmărește să ofere membrilor săi informații despre evoluțiile importante din cadrul Uniunii Europene și să fie vocea reprezentativă a bibliotecarilor europeni la nivel internațional.

Cât de bine pot fi realizate aceste scopuri, luând în considerare ofertele complexe de comunicare din acest nou mileniu și utilizând în modul cel mai eficient resursele noastre? Aceasta a fost întrebarea pusă de Comitetul Executiv EBLIDA la întrunirea de la Haga din septembrie 2001. În urma unei discuții animate privind problemele de prim-plan, provocările și oportunitățile, ca și nevoile de informare ale membrilor EBLIDA, s-a hotărât întreruperea publicării revistei „Information Europe" în forma actuală. Acesta este, așadar, ultimul număr al revistei care apare în forma de față.

Așa cum s-a recomandat în cadrul recentei revizuiri a strategiei EBLIDA, se va face o analiză a tuturor produselor și serviciilor informaționale ale EBLIDA – buletine de informare, rezoluții, documente electronice, website-uri, liste de discuții. Această dezbatere va fi lansată în luna februarie 2002, în contextul reuniunii Comitetului Executiv de la Roma și va continua la întrunirea Consiliului EBLIDA din mai 2002. O schimbare în structura produselor informaționale EBLIDA va avea loc, așadar, în curând!

EBLIDA aduce mulțumiri, astfel, tuturor colaboratorilor revistei „Information Europe", abonaților și celor care au promovat-o. Îi mulțumim, în special, lui Marc Beishon, editorul nostru, pentru ideile și sprijinul acordat.

Sperăm că ați fost interesați de revista EBLIDA și că veți continua să susțineți activitatea valoroasă a organizației noastre. Dacă aveți întrebări, comentarii sau sugestii privind „Information Europe" sau oricare dintre produsele și serviciile EBLIDA, ne puteți contacta (e-mail: eblida@nblc.nl).

Cu cele mai bune urări,

Teresa HACKETT
Director EBLIDA

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

COPYRIGHT

Tehnologiile de securitate pentru media digitale

După multe dezbateri și amendamente, în mai 2001 a fost adoptată Directiva privind armonizarea unor anumite aspecte din domeniul copyright-ului și al drepturilor conexe în societatea informațională. Directiva apare în momentul când industria de media digitale se confruntă cu noi provocări tehnologice referitoare la protecția deținătorilor de drepturi.

Tehnologiile de securitate pentru media digitale reprezintă un raport care analizează articolele 5 – 7 ale Directivei și prezintă un număr de opțiuni privind tehnologia securității conținuturilor digitale. Acest raport va fi prezentat Parlamentului European, mai precis Comitetului Afacerilor juridice și Comisiei Europene. În ceea ce privește rolul Parlamentului, autorii raportului consideră că prin recunoașterea rolului „măsurilor tehnologice" – așa cum sunt specificate în articolul 6 al Directivei și în prevederile Tratatului privind copyright-ul al WIPO (World Intelectual Property Organization – Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale) din 1996 – sunt înlăturate efectele practice care pot intra în contradicție cu excepțiile obligatorii sau opționale de la drepturile de reproducere și comunicare specificate în articolul 5.

În plus, autorii propun să se examineze în ce măsură metodele utilizate pentru identificarea și autentificarea operelor protejate și a utilizatorilor lor (mai ales prin implementarea sistemelor care reglementează „dreptul la informație" și „măsurile tehnologice", așa cum sunt prevăzute în Directivă) rămân compatibile cu obiectivele directivelor anterioare.

În cazul Comisiei Europene, autorii raportului propun ca aceasta să-și concentreze activitatea asupra următoarelor obiective:

- Realizarea unei evaluări financiare a volumului mondial al pirateriei digitale iar în privința pirateriei cu CD-uri/DVD-uri, o împărțire pe regiuni geografice a fraudei dovedite sau estimate. Această evaluare ar trebui legată de alte evaluări care privesc frauda în sfera plăților electronice.
- Promovarea înființării unui fond de investiții pentru sprijinirea proiectelor inovative și a celor din sfera securității multimedia. Acest lucru ar permite realizarea unor legături mai strânse între politicile de securitate în domeniul comerțului cu materiale digitale și alte politici de securitate care urmăresc prevenirea cybercrimei.
- Încurajarea apariției rețelelor de cercetare în sfera securității europene interdisciplinare (acoperind aspecte sociologice, tehnice, politice, diplomatice și juridice) care să unească universitățile și întreprinderile pe o bază flexibilă. Aceste rețele vor completa sistemele de ajutor comunitar și cele de susținere la nivel național și regional.
- Promovarea standardizării tehnologiei securității la nivel european.
- Înființarea graduală a unei piețe a conținuturilor digitale, folosindu-se, pe o scară largă, proceduri de securitate electronică și de protecție a proprietății intelectuale. Acest lucru ar trebui însoțit de studii juridice aprofundate referitoare la noile forme ale relațiilor contractuale care rezultă din comerțul protejat al conținuturilor digitale.

Licențele în domeniul resurselor digitale

În septembrie 2001, la Haga a avut loc un atelier EBLIDA despre achiziția și utilizarea resurselor electronice. Cadrul tradițional al suportului de hârtie, în care bibliotecile cumpără cărți la care utilizatorii au un acces potențial nelimitat, se află deja în contrast cu mediul digital, în care bibliotecile cumpără acces la materialele electronice pentru o anumită perioadă de timp și în anumite condiții de utilizare. Accesul este, de regulă, cumpărat prin intermediul unei licențe, fiind negociate termenii și condițiile în determinarea gradului de acces și a utilizării autorizate a unei publicații. Atunci când o bibliotecă primește o licență de la un deținător de drepturi (în multe cazuri, editorul), aceasta este, de fapt, o *invitație la negocierea* termenilor și condițiilor în care poate fi utilizat produsul respectiv. Majoritatea licențelor sunt elaborate de către specialiști într-un limbaj tehnic sau juridic, adeseori în limba engleză. Deoarece resursele bibliotecilor sunt disponibile din ce în ce mai mult în format electronic, este important să se înțeleagă acordul încheiat, pentru a se negocia cei mai buni termeni pentru instituția respectivă.

Acesta a fost subiectul atelierului desfășurat la Biblioteca Regală din Haga. El s-a adresat bibliotecarilor și specialiștilor din domeniul informației, fără a solicita cunoștințe juridice complexe, implicați în revizuirea și negocierea licențelor pentru resursele electronice. Douăzeci de participanți din nouă țări europene au fost prezenți la acest atelier practic și interactiv, coordonat de Emanuella Giavarra, specialist în domeniul copyright-ului european, membră în grupul de conducere NESLI (National Electronic Site Licence Initiative) din Marea Britanie, consultant al multor consorții europene în probleme de licențe. Au fost reprezentate mai multe tipuri de biblioteci – din sistemul educației universitare, institute de cercetare, organizații guvernamentale naționale și europene, biblioteci naționale și din sectorul comercial.

Ziua a început cu o scurtă introducere despre legea copyright-ului și drepturile exclusive care pot fi obiect de licență. Deoarece o licență este, în fapt, un contract, procedura este reglementată de legea contractului. Pentru biblioteci acest lucru înseamnă că, în timp ce resursele tipărite sunt reglementate de legea copyright-ului, resursele electronice sunt deseori reglementate în cadrul incert al legii contractului.

Teresa Hackett, Director EBLIDA, a prezentat contextul Directivei Europene a Copyright-ului (2001), lobby-ul activ al bibliotecilor și a oferit o scurtă analiză a problemelor-cheie pentru biblioteci. Directiva este aplicată, în prezent, în statele membre UE și este destinată să actualizeze termenii copyright-ului european la noile cerințe ale societății informaționale. Copyright-ul va avea în continuare un rol important; totuși, se manifestă o tendință din ce în ce mai mare ca accesul la resursele electronice să fie reglementat mai curând prin negocieri bazate pe legea contractului decât prin prevederile statutare ale legii copyright-ului.

Libertatea de negociere pare să fie un principiu corect, până când se realizează faptul că părțile nu sunt egale. Una dintre părți (deținătorul de copyright) are un drept de

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

monopol asupra materialului iar cealaltă parte (biblioteca) solicită accesul la o operă pentru a-şi îndeplini misiunea. În plus, prin semnarea unei licenţe, o bibliotecă poate să renunţe la drepturile sale statutare prevăzute de legislaţia naţională a drepturilor de autor. Deţinătorul drepturilor de autor ar putea fi un editor puternic, cu drepturi egale pentru o publicaţie electronică sau un set de titluri. Astfel, participanţii la atelier au făcut o analiză detaliată a licenţelor în domeniul informaţiei, fiind explicaţi termenii juridici şi tehnici, şi au primit recomandări despre ce trebuie să conţină o licenţă bună.

În lucrul prin grupuri mici, au fost examinate acordurile de licenţe în privinţa clauzelor corecte şi incorecte. Au fost puse în discuţie posibilele capcane şi diferite strategii de negociere, prin evidenţierea beneficiilor creării unui consorţiu al bibliotecilor pentru cumpărarea materialelor electronice.

Participanţilor li s-a oferit, pe lângă materialele informative, şi noua ediţie a broşurii EBLIDA/CELIP, *Licenţele în domeniul resurselor digitale: cum pot fi evitate capcanele juridice*. Atelierul a constituit, aşadar, o oportunitate pentru bibliotecari şi specialişti în domeniul informaţiei de a învăţa, în termeni practici, despre acest subiect important şi complex.

WIPO lansează un website destinat întreprinderilor mici şi mijlocii

Întreprinderile mici şi mijlocii (IMM) inovative şi creative îşi pot consolida poziţia pe piaţă şi îşi pot îmbunătăţi competitivitatea numai printr-o mai bună înţelegere a sistemului proprietăţii intelectuale şi prin folosirea eficientă a acestuia.

IMM-urile reprezintă aproximativ 90% din totalul întreprinderilor din lumea întreagă şi produc aproximativ 4/5 din bunuri şi servicii. Internetul oferă posibilitatea unică de a lega sistemul proprietăţii intelectuale de această comunitate importantă de afaceri şi de a stabili un dialog mult mai direct cu întreprinderi şi mici asociaţii de afaceri.

Acesta este motivul pentru care WIPO a luat iniţiativa de a lansa un website destinat să ajute IMM-urile să-şi exploateze în totalitate resursele de proprietate intelectuală printr-o utilizare mult mai autorizată a sistemului proprietăţii intelectuale. Website-ul oferă răspunsuri concise la întrebări privind afacerile legate de proprietatea intelectuală. Prin intermediul unui ghid virtual, utilizatorii pot afla modul în care IMM-urile pot beneficia de avantajele sistemului proprietăţii intelectuale.

Site-ul promovează activităţile WIPO de încurajare a utilizării mult mai eficiente a companiilor specializate în domeniul proprietăţii intelectuale şi de implicare a unui număr mai mare de factori decizionali, de instituţii de susţinere a IMM-urilor şi de întreprinzători cu un mesaj clar şi simplu despre valoarea sistemului proprietăţii intelectuale pentru domeniul afacerilor.

Obiectivele-cheie ale site-ului sunt următoarele:

- Furnizarea motivaţiilor pentru care IMM-urile ar trebui să ia în considerare aspecte privind proprietatea intelectuală, atunci când îşi elaborează strategiile de afaceri.
- Furnizarea unei informaţii practice despre modul în care o companie îşi protejează, conduce, licenţiază şi îşi pune în practică beneficiile oferite de proprietatea intelectuală.
- Furnizarea de informaţii despre activităţile sectorului IMM al WIPO.
- Asocierea cu comunitatea de afaceri din lumea întreagă prin colaborarea cu asociaţii locale de IMM-uri, birouri specializate în domeniul proprietăţii intelectuale, ministere naţionale, organizaţii internaţionale, camere de comerţ şi alte instituţii importante.

(Din publicaţia **EBLIDA** „Information Europe”, nr. 4/2002, pp. 2, 4 – 5)
Traducerea grupajului de Ortansa ENĂŞESCU

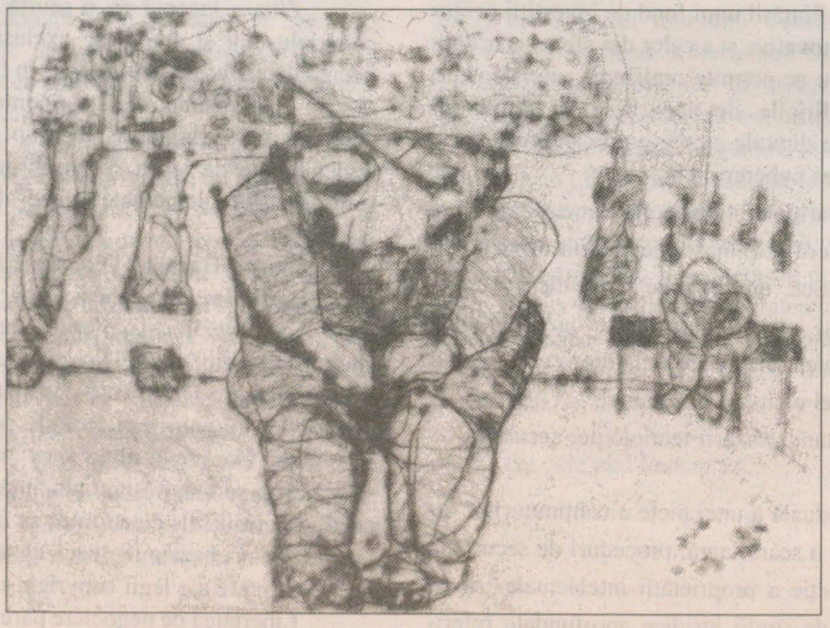

Ilustraţie din *Gramatică greacă* de José Augusto Seabra, ediţie bibliofilă, Editura Biblioteca Bucureştilor, 1999

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Biblioteca publică „Maria Brezeanu"

1926 – 1948

Veronica ALDEA
Adriana GAGEA

Începând cu anul 1896, lectura publică s-a dezvoltat sub egida Casei şcoalelor care a înfiinţat şi dotat cu cărţi bibliotecile şcolare şi publice. Până în 1916 a înfiinţat, pe lângă şcolile primare, 1.000 de biblioteci publice. Din acestea 450 au fost distruse de război. În anul 1922, cu decizia nr.14129, la 1 august s-a înfiinţat Comisiunea bibliotecilor, sub preşedinţia lui Nicolae Iorga. Din comisie mai făceau parte G.G. Antonescu, G. Adamescu, Apostol D. Culea şi N. Nicolaescu. Această comisie a înfiinţat cămine culturale, case de sfat şi case de citire. Într-un raport de activitate al Comisiei pe perioada 1 aprilie 1921 – 1 septembrie 1923, se face menţiunea că au fost înfiinţate în toată ţara 954 biblioteci cărora li s-au distribuit 39.840 volume. După 1900 au luat fiinţă şi în Capitală o serie de biblitoeci particulare publice şi case de citire care erau finanţate din veniturile provenite din proprietăţile unor personalităţi şi persoane particulare donate statului în acest scop. Dintre acestea, s-a remarcat prin activitate şi bogăţia colecţiilor de publicaţii Casa de citire "Maria Brezeanu" a cărei existenţă este consemnată între anii 1926 – 1948.

În anul 1924, Maria Brezeau (soţia negustorului Nicolae Brezeanu) a donat Casei şcoalelor imobilul din Bucureşti, str. Negustori nr. 9, 25 h. vie, bijuterii şi mobilier, efecte în gaj la Banca Naţională în valoare de 130.000 lei, în scopul înfiinţării unei case de citire care să-i poarte numele. Casa şcoalelor, prin Jurnalul Consiliului de Miniştri nr. 859 din 24 aprilie 1924, acceptă donaţia. Pentru a-şi îndeplini obligaţiile testamentare, a amenajat imobilul din str. Negustori nr. 9 şi a înzestrat biblioteca cu mobilierul, cărţile şi revistele necesare funcţionării. În acest sens s-au organizat 4 săli citire (lectură), săli în care cărţile erau organizate pe domenii. Acestea erau inventariate tot pe domenii, existând pentru fiecare domeniu un dosar. În ce priveşte structura fondului, predominau lucrările de medicină, drept, ştiinţă, beletristică. Cărţile erau în limba franceză şi română.

La 31 ianuarie 1926, a avut loc inaugurarea Casei de citire "Maria Brezeanu" aparţinând fundaţiei cu acelaşi nume, în prezenţa ministrului Instrucţiunii publice şi a Consiliului de administraţie compus din: Ermil Pangratti, rectorul Universităţii din Bucureşti, prof. univ. Dragomir Hurmuzescu şi avocat Constantin Marinescu, executor testamentar. Au mai participat decanii facultăţilor şi directorii liceelor bucureştene. Biblioteca era condusă de bibliotecarul Gh. Constantinescu, fost arhivar al Casei şcoalelor, fiind ajutat de un custode care era, de fapt, angajat pentru postul de om de îngrijire şi garderobier. Programul bibliotecii pentru public era în toate zilele de lucru între orele 15^{30} – 20^{30}. Pentru asigurarea securităţii bibliotecii, cei doi salariaţi locuiau în imobilul instituţiei.

Bibliotecarul avea obligaţia să prezinte lunar Casei şcoalelor, raportul de activitate al Casei de citire. Astfel, la 3 luni de la deschidere, respectiv luna martie 1926, întocmeşte următoarea statistică:

Total 140 cititori care au consultat 183 publicaţii. Din totalul cititorilor sunt: 25 studenţi de la Facultatea de ştiinţe, 26 studenţi de la Facultatea de litere şi filosofie, 7 Facultatea de drept, 49 studenţi de la Facultatea de Medicină. Total 107 studenţi, 27 elevi de curs secundar şi 6 cititori diverşi. Evidenţa cititorilor şi a cărţilor consultate se ţinea pe buletine de cerere.

Tot în acest raport se menţiona necesitatea popularizării bibliotecii prin anunţuri în şcoli, facultăţi şi ziare. În acest sens propune şi modificarea programului de funcţionare cu publicul, de la orele 13^{30} – 20^{30}.

Achiziţia de carte se făcea trimestrial din marile librării bucureştene: Cartea Românească, Casa şcoalelor, Pavel Suru, Minerva, precum şi din librăriile străine. Înainte de a fi puse în circuitul lecturii, cărţile erau legate în piele sau pergament la tipografia Jockey Club şi la atelierul de legătorie al Liceului Mihai Viteazul. Biblioteca îşi mai completa colecţiile şi prin donaţii de la instituţii şi persoane particulare. Astfel, în 1937 a primit 1.330 cărţi străine ştiinţifice de la Academia Română, Facultatea de ştiinţe, Casa şcoalelor, Ministerul Muncii, prof. Ştefan Nicolescu-Brădişteanu etc.

Dintr-un memoriu al bibliotecarului către Casa şcoalelor, înregistrat la nr. 8580/18 noiembrie 1931, pentru majorarea salariului, aflăm că la 1 ianuarie 1930, biblioteca avea 8.625 cărţi şi reviste din care 4.276 volume erau legate iar frecvenţa cititorilor era de 35 – 40 cititori pe zi.

Biblioteca era într-o înfloritoare dezvoltare, fiind înzestrată cu cele mai valoroase cărţi. Din factura nr. 811 din 10 ianuarie 1932 rezultă că au fost cumpărate 233 volume ale unor autori celebri, selectate de chiar Nicolae Iorga.

Pentru că biblioteca era frecventată în special de studenţi, erau achiziţionate cursuri universitare curente care, la acea dată, erau foarte scumpe. În fondul bibliotecii se afla şi manuscrisul lucrării lui Al.Vlahuţă, *Pictorul N. Grigorescu, viaţa şi opera lui.*

În 1932, la 22 noiembrie se încheie un proces verbal de predare-primire între Constantinescu G., fostul bibliotecar şi Constantin Georgiade, noul numit, în care sunt menţionate următoarele documente ale bibliotecii:

1. Inventarul prim al cărţilor bibliotecii.
2. Inventarul general al cărţilor cu 301 file în care sunt inventariate 8.673 volume.
3. Inventarul mobilierului.
4. Registrul de intrare şi ieşire pe anii 1925 – 1923 şi pentru anul 1932 separat.
5. Registrul de primire a diurnei personalului administrativ şi de serviciu al Casei de citire.
6. Dosar cu borderouri ce cuprind 49 de cărţi ale defunctului Nicolae Brezeanu, soţul decedatei.
7. Inventar special pentru periodice.

Cărţile erau inventariate pe domenii în catalogul inventar, care servea în acelaşi timp şi de catalog pentru cititori. Nu existau tipizate pentru evidenţa gestionară a cărţilor

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

şi nici pentru informarea cititorilor.

C. Georgiade, noul bibliotecar, lucrase ca bibliotecar custode la Facultatea de litere şi filosofie din Bucureşti. Fiind specializat în psihologie, la recomandarea prof. univ. C. Rădulescu-Motru obţine o bursă de studii în Franţa, unde îşi dă şi doctoratul în psihologie. La întoarcerea în ţară a desfăşurat o activitate de psiholog şi de bibliotecar. În momentul primirii funcţiei la Casa de citire "Maria Brezeanu", a reinventariat fondul de publicaţii pe titluri şi ajunge de la 8.670 volume la 5.399 titluri.

El înaintează un memoriu prin care propune unele măsuri pentru îmbunătăţirea activităţii bibliotecii. Acestea erau:

- Necesitatea întocmirii unui fişier catalog pe autori.
- Un fişier catalog analitic pe domenii.
- Schimbarea registrului inventar.
- Schimbarea buletinelor de cerere.
- Un nou aranjament al cărţilor în dulapuri.
- Cumpărarea unei maşini de scris pentru înscrierea fişielor.
- Personalul bibliotecii să fie mărit cu 2 persoane.
- Schimbarea titulaturii Casei de citire "Maria Brezeanu" în Biblioteca universitară „Maria Brezeanu".

Parte din propunerile sale s-au realizat în cursul anilor.

Personalul a fost suplimentat cu un post de bibliotecar adjunct. Acest post a fost ocupat în decursul anilor de personalităţi precum: N. Mironescu (1936 – 1938), devenit apoi, succesiv, directorul B.C.U. şi al Bibliotecii Academiei, Elena Matasă (1938), scriitoare, Taşcu Gheorghiu (1942), scriitor şi grafician. Cu fiecare an fondul de carte s-a îmbogăţit, numărul cititorilor a crescut, biblioteca având profilul unei biblioteci universitare datorită faptului că era frecventată mai mult de studenţi şi aprovizionată ca şi celelalte biblioteci universitare.

Din darea de seamă a bibliotecii pe anul 1944 rezultă că fondul de carte era de 12.696 volume şi 337 exemplare periodice străine şi româneşti. Numărul cititorilor era de 3.999 iar volumele consultate de 7.023.

În ce priveşte organizarea: cărţile erau aşezate pe domenii şi format, biblioteca avea un catalog alfabetic alcătuit din fişe mobile, redactate după normele bibliografice.

Structura colecţiilor: 70% titluri cu caracter ştiinţific, 30% titluri cu caracter istorico-literar. Cărţile cele mai consultate erau cele de medicină, matematică, fizică, chimie, drept. Darea de seamă mai cuprinde: tabelul cititorilor şi al cărţilor consultate pe anii 1926 – 1945. Din această statistică se evidenţiază anul 1938 când biblioteca a fost frecventată de 7.154 cititori care au consultat 14.973 publicaţii. În perioada războiului biblioteca a funcţionat. Ultima statistică cuprinde numărul cititorilor care au frecventat biblioteca în perioada 1 septembrie – 31decembrie 1947 pe categorii sociale şi numărul volumelor consultate, în total 1.582 cititori şi 2.647 cărţi citite.

Capitala recunoscătoare pentru generoasa testatoare, la stăruinţa Casei şcoalelor, a înscris pe placa de onoare a municipiului Bucureşti numele Mariei Brezeanu. Casa şcoalelor şi a culturii poporului, de asemenea, a imortalizat în bronz chipul donatoarei. Bustul în bronz a fost executat de sculptorul Ion Jalea în 1931 şi instalat în incinta bibliotecii. Din documentele existente în Arhiva Naţională, biblioteca a funcţionat până în aprilie 1948 când a fost trecută în subordinea Direcţiei Învăţământului Superior, devenind în 1949 filială a Bibliotecii Universitare sub denumirea de Biblioteca Centrală Universitară nr. 2 – B.C.U. 2.

Deşi era o bibliotecă de structură universitară, conducătorul ei a păstrat un caracter de largă folosinţă obştească, de la elevi de liceu la profesori universitari şi de la muncitori la specialişti. De aceea, desfiinţarea bibliotecii în anul 1961 a fost regretată de beneficiarii ei.

În fondul Bibliotecii Centrale Universitare se mai păstrează câteva lucrări (multe au fost distruse în incendiul din 1989) sub numele „Donaţia C. Georgiade", fără a se cunoaşte dacă acestea au aparţinut bibliotecarului C. Georgiade sau Casei de citire "Maria Brezeanu" (se ştie că în 1961 C. Georgiade a donat Bibliotecii Centrale Universitare biblioteca personală şi manuscrise).

Bibliografie:

1. Arhiva Naţională: Fond Casa şcoalelor, Inv. 640; dosar 1232/1923; 1085/1930; 1048/1931; Inv. 641: dosar 811/1932; 812/1932; Inv. 647: dosar 840/1936; 841/1936; 881/1937; 882/1937; 860/1938; Inv. 648: dosar 796/1941; Inv. 649: dosar 529/1944; 632/1945; Inv. 767: dosar 730/1947; Inv. 768: dosar 979/1948.

2. *Un nume pentru istoria bibliotecilor: Constantin Georgiade* (21 februarie 1898 – 11 februarie 1991). Grupaj de Ioana Tăutu, Maria C. Hangiu, Ecaterina Bagdazar. În: „Biblioteca", 2, nr. 4-5-6, 1991, pp. 30 – 35.

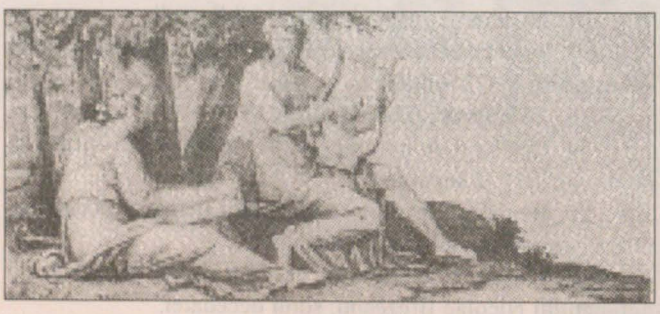

Vinietă en-tête la *L'art poétique* de Boileau, Paris, 1819

Vinietă en-tête la *Épîtres* de Boileau, Paris, 1819

Din Ana Andreescu, *Cartea de colecţie*

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Biblioteca Națională „Regele Fahd" a Arabiei Saudite

[I]

Biblioteca Națională este simbolul responsabilității unei țări față de moștenirea ei culturală și al preocupării de a susține dezvoltarea socială și culturală prin achiziția, organizarea și conservarea patrimoniului pentru generațiile viitoare și prin accesibilitatea resurselor în scopul diseminării informațiilor.

Deși înființată de puțin timp, Biblioteca Națională „Regele Fahd" a devenit o instituție de importanță națională. Ritmul dezvoltării ei a fost atât de rapid încât realizarea unui ghid care să conțină date precise nu a fost posibilă.

Prezentul ghid se dorește a fi o prezentare a bibliotecii pentru cunoscătorii limbii engleze. S-au depus toate eforturile pentru a se pune în evidență aspecte cât mai diverse din biblioteca noastră. În funcție de reacțiile ce se vor înregistra, vom constata în ce măsură am reușit acest lucru. Acest ghid a fost redactat de dl. Bashir Ali Khan Tiwana, specialist în departamentul Dezvoltarea Colecțiilor. Îi transmit mulțumirile și aprecierea mea pentru efortul depus.

Sper că acest ghid va furniza informații despre bibliotecă, despre colecțiile sale și serviciile oferite cititorilor.

Ali Sulaiman Al-Sowaine
Director General

ISTORICUL ÎNFIINȚĂRII BIBLIOTECII NAȚIONALE „REGELE FAHD"

Țara

Situată într-o zonă de întâlnire a civilizațiilor, Regatul Arabiei Saudite ocupă o suprafață de aproximativ 2.149.690 km² din Peninsula Arabia. Populația este de 16,9 milioane, din care 51,9% sunt persoane cu vârsta între 15 – 64 ani. 80% dintre locuitori știu să scrie și să citească.

Regatul se învecinează la nord cu Iordania, Irak și Kuweit, la est cu Oman, Emiratele Arabe Unite, Qatar și Golful Persic, la sud cu Yemen iar la vest este mărginit de Marea Roșie și Golful Aqaba. Țara este bogată în petrol și cea mai mare parte a veniturilor provine din exportul petrolului și al produselor petrochimice.

Arabia Saudită este leagănul Islamului. Religia islamică s-a răspândit în cele patru zări ale pământului pornind din această regiune, spre care musulmanii s-au îndreptat întotdeauna în căutarea unei orientări spirituale. Existența celor două lăcașuri ale Islamului – cele mai sfinte – în Arabia Saudită, au făcut din această țară locul de întâlnire al tuturor culturilor în care a ajuns lumina Islamului. Această interacțiune culturală secular a încorporat valori culturale ce au conferit civilizației arabe islamice o tentă de universalitate.

Interesul profund pentru studiu și educație își are rădăcina în învățăturile și doctrinele islamice. Pe bună dreptate, civilizația musulmană se mândrește cu zestrea de cunoștințe, cărți, biblioteci, învățătură și educație. Aceasta a constituit un titlu de glorie al tuturor culturilor musulmane și arabe.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

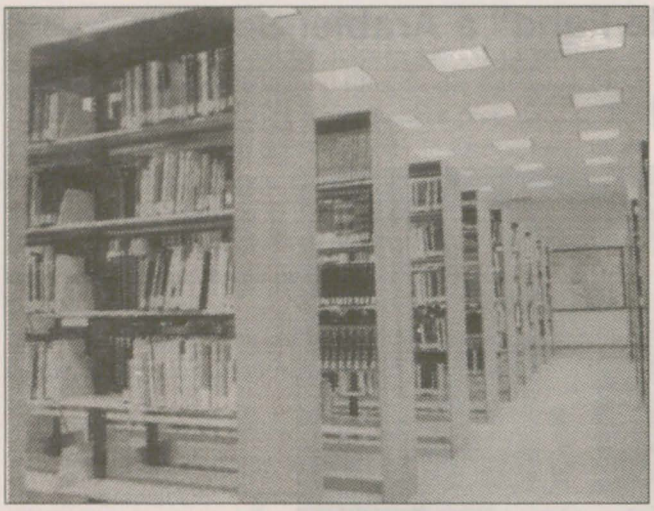

Existența bibliotecilor în societățile islamice își are începutul în sistemul educațional practicat în moschei. Pe lângă faptul că aici copiii învățau *Coranul* și limba arabă, moscheile aveau și rolul de centru comunitar. Menirea lor esențială era aceea de loc de rugăciune, însă erau utilizate și ca loc de întâlnire a bătrânilor comunității, ca tribunal unde se rezolvau nemulțumirile oamenilor și ca școală de unde se propaga educația prin intermediul studiilor cu caracter islamic. În fiecare moschee unde copiii mergeau la învățătură existau mici colecții de cărți importante, necesare în procesul de predare.

Pe întreg cuprinsul țării, în orașe și sate, au existat *al-Kattateeb* – școli pentru învățământul primar religios destinat copiilor. Fostul suveran, regele Abdul Aziz, fondator al regatului, a trimis profesori în cele mai îndepărate zone ale deșertului pentru a-i instrui pe copii.

Odată cu trecerea timpului și cu diversificarea și sporirea numărului de materii și a curriculum-ului studiilor islamice, s-a modificat și caracterul de școală al moscheei. Moscheile amplasate în zone centrale au devenit colegii rezidențiale. Tineri și cadre didactice au purces, de la mari depărtări, pentru a se instrui în aceste moschei. Colegiile din această categorie erau dotate cu excelente biblioteci academice și cu echipamente pentru producerea de manuscrise.

Unele din marile moschei dispuneau de valoroase colecții de manuscrise pe diverse subiecte. Bibliotecile acestor moschei îmbinau caracteristicile bibliotecilor academice și ale celor publice, întrucât persoanele instruite din rândul comunității, studenții precum și cei licențiați puteau utiliza resursele unor astfel de biblioteci.

Încă de la început, cele mai importante biblioteci de moschei din această țară au ființat în Marea Moschee Makkah Al-Mukarramah și în Moscheea Profetului din Al-Madinah Al-Munawwarah. Aceste două moschei au fost cele mai importante centre de învățământ teologic islamic din întreaga lume musulmană iar marile colecții de manuscrise ce tratează toate subiectele referitoare la islamism au apărut și s-au dezvoltat în bibliotecile aparținând acestor moschei. Din toată lumea islamică, mai ales de la regi, prinți, savanți, bogătași și de la binevoitori, se primesc donații de manuscrise unice.

Cu toate că depozite de cărți au existat încă din secolul VII d.Ch. la Makkah Al-Mukarramah și la Al-Madinah Al-Munawwarah, istoria dezvoltării infrastructurii moderne a bibliotecilor începe odată cu întemeierea Regatului Arabiei Saudite în prima jumătate a secolului XX.

Prima bibliotecă a fost înființată în 1945, atunci când s-a inaugurat biblioteca Colegiului de Studii Juridice Islamice (Shari'a) din Makkah Al-Mukarramah care, ulterior, a fuzionat cu biblioteca Colegiului Pedagogic pentru a se constitui Biblioteca Centrală a Universității „Regele Abdul Aziz" din Makkah Al-Mukarramah și care, din 1979, se numește Universitatea Umm al-Qura.

Încă de la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, dar mai ales în ultimele trei decenii ale secolului XX, în societatea saudită s-au înregistrat evoluții rapide în toate domeniile, datorită veniturilor provenite din exportul de țiței. Au fost elaborate planuri cincinale de dezvoltare și s-au alocat resurse importante fiecărui sector social – învățământ, sănătate, construcția de locuințe, comunicații, transporturi etc. Bibliotecile au primit și ele partea lor din aceste investiții fără precedent.

Bibliotecile și biblioteconomia în Arabia Saudită

Sistemul actual de biblioteci, rezultat al cadrului cultural și social și al dezvoltării economice din ultimele decenii, reflectă prioritățile stabilite de guvern în planurile cincinale de dezvoltare ce au ca obiectiv progresul social și cultural.

Majoritatea bibliotecilor au devenit instituții academice și agenții guvernamentale în care utilizarea informațiilor este importantă în vederea îndeplinirii obiectivelor planurilor de dezvoltare. În conformitate cu planurile cincinale, procesului instructiv-educativ i-a fost acordată prioritate maximă, înființându-se biblioteci în școli, colegii, universități, academii și alte instituții specializate din domeniul instructiv-educativ. Cu toate acestea, comparativ cu alte categorii de biblioteci, rețeaua de biblioteci publice, deși nu a fost ignorată, a cunoscut o dezvoltare lentă.

În secolul al XIX-lea au apărut primele biblioteci publice: Biblioteca „Arif Hiqmat" în Al Madinah Al-Munawwarah și Biblioteca Sfintei Moschei din Makkah Al-Mukarramah. Aceste biblioteci erau deschise publicului. „Biblioteca Saudită", fondată în 1950 la Riyadh, a fost prima bibliotecă publică înființată după constituirea Regatului Arabiei Saudite. În prezent, numărul total de biblioteci din regat, indiferent de profilul și mărimea lor, este de aproximativ 3.000.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Primele măsuri importante de îmbunătățire a condițiilor existente în bibliotecile publice au fost luate în perioada celui de-al doilea Plan Cincinal (1975 – 1980). Printre cele opt obiective ale acestui plan, referitoare la domeniul culturii, pe primul loc s-a aflat „dezvoltarea sistemului național de biblioteci publice și îmbunătățirea dotărilor necesare bibliotecilor". Pentru a se înlocui spațiile existente, au fost construite 16 biblioteci noi și moderne. În registrul bibliotecilor publice din țară, întocmit recent de Al-Dobaian, sunt listate 86 de biblioteci publice.

Înființarea de biblioteci școlare a cunoscut un ritm foarte rapid după crearea, în 1970, a Departamentului Biblioteci, în cadrul Ministerului Educației, și în sarcina căruia revine dezvoltarea bibliotecilor școlare. Pe tot cuprinsul regatului au fost înălțate școli (12.797), atât pentru băieți cât și pentru fete, majoritatea fiind înzestrate cu biblioteci. Și, totuși, bibliotecile școlare au cunoscut recent evoluții noi. S-au construit biblioteci cu sedii de sine stătătoare, dotate cu mobilier și echipamente adecvate și a fost angajat un personal calificat. Au fost achiziționate tot mai multe cărți precum și materiale audio-vizuale necesare diferitelor etape ale procesului de învățământ.

Bibliotecile universitare s-au dezvoltat ca parte integrantă a structurilor educaționale din instituțiile de învățământ respective. Cea dintâi bibliotecă universitară a apărut în 1957, la Riyadh, la Universitatea „Regele Saud". Astăzi există 7 importante biblioteci universitare al căror fond depășește 5.500.000 volume. Pe lângă acestea, în colegii universitare și în filialele unor universități din diferite orașe mai funcționează încă 69 de biblioteci. În colegiile pentru fete funcționează 14 biblioteci. Există, de asemenea, biblioteci în institutele de învățământ tehnic, în academiile militare și în instituții de învățământ cu profil special.

Într-o serie de alte instituții ca, de exemplu, bănci, spitale, unități economice, instituții sociale și culturale există biblioteci specializate. Colecțiile acestora sunt extrem de variate, în funcție de obiectivele forurilor tutelare. Dintre bibliotecile specializate remarcabile menționăm: Biblioteca Centrului de Cercetări „Regele Faisal", Biblioteca Centrului de Cercetări a Spitalului „Regele Faisal", Biblioteca ARAMCO, Biblioteca Liniilor Aeriene ale Arabiei Saudite SAUDIA, Biblioteca Islamică a Băncii pentru Dezvoltare și bibliotecile Camerelor de Comerț și Industrie din diferite orașe ale regatului.

În ultimul timp au fost înființate biblioteci în aproape toate ministerele și întreprinderile publice. Există biblioteci și în birourile organizațiilor regionale și internaționale, cum ar fi Consiliul de Cooperare al Golfului precum și alte organizații arabe și islamice al căror sediu se află, de regulă, în mari orașe.

Colecțiile acestor biblioteci totalizează aproximativ 400.000 unități biblioteconomice. Unele sunt

conectate direct la bazele de date din Europa și America, precum Biblioteca Ministerului Planificării și Biblioteca pentru Știință și Tehnologie „King Abdul Aziz City". Dintre toate, cea mai mare este biblioteca Institutului de Administrație Publică. Aceasta dispune de cca. 200.000 publicații și adăpostește cea mai bogată colecție din țară de documente ale guvernului saudit.

Biblioteca Națională „Regele Fahd" a fost înființată în anul 1989 pentru a încununa sistemul biblioteconomic și de biblioteci din Arabia Saudită pe care l-am prezentat anterior. Crearea ei a fost urmarea logică a procesului de modernizare și transformării ce a cuprins întreaga societate saudită.

Bibliotecile, învățământul de specialitate și literatura în domeniul științei informării

Cel dintâi program destinat bibliotecilor și științei informării a debutat în 1972 la Universitatea „Regele Abdul Aziz" din Jeddah. Astăzi, astfel de programe sunt oferite de încă patru universități și colegii, trei din Riyadh și una la Makkah Al-Mukarramah. Pregătirea biblioteconomică la nivel superior are loc în trei universități iar programa de învățământ a cunoscut modificări permanente care reflectă evoluțiile înregistrate în această disciplină și transformările survenite în tehnologia informării. Pe lângă aceasta, mulți saudiți au făcut în străinătate studii de specialitate în domeniul biblioteconomiei și al științei informării. Pregătirea biblioteconomică mai are loc și la Institutul de Administrație Publică, iar în unele biblioteci mari, inclusiv Biblioteca Națională „Regele Fahd", se desfășoară cursuri de inițiere de scurtă durată.

Nu există o evidență precisă a lucrărilor de biblioteconomie aparținând autorilor saudiți. Cu toate acestea, Amin Sido a listat 236 de studii de biblioteconomie și știința informării – exclusiv teze și cercetări universitare – aparținând specialiștilor saudiți și scrise în perioada 1947 – 1987.

Publicațiile de specialitate ce abordează subiecte referitoare la biblioteci, știința informării și cărți, în general, au avut o contribuție importantă prin faptul că au făcut cunoscute concepțiile moderne despre bibliote-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

conomie şi activitatea de informare. Publicaţii precum „Maktaba Al-Idara" (1970 – 1987); „Aalam Al-Kutub" (1980 +); „Mujjalah Al-Maktabat wa Al-Maalumat Al-Arabiah" (1981 +); „Mujjalah Maktaba Al-Malik Fahd Al-Wataniyah" (1995 +) şi „Aalam Al-Makhtutat wa Al-Nawadir" (1996 +) îi ţin pe bibliotecari şi pe cercetători la curent cu evoluţiile ce se produc la nivel naţional şi internaţional privind bibliotecile, ştiinţa informării, documentarea, manuscrisele şi lumea cărţilor.

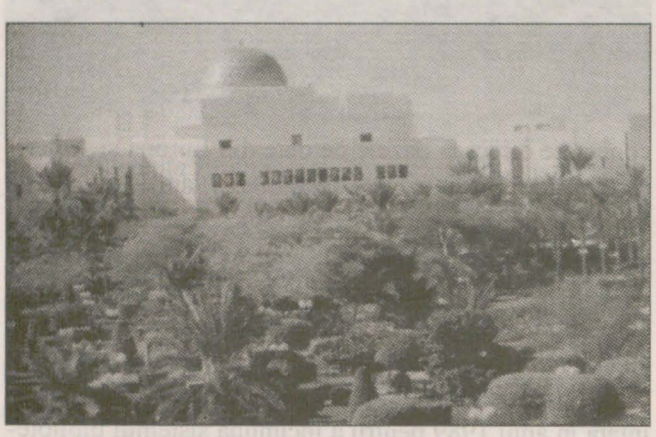

Producţia editorială naţională

Producţia editorială naţională provenind din sferele guvernamentală, comercială şi din publicaţii private creşte în ritm rapid. Al-Nahari enumeră 219 cărţi publicate în 1980 iar Al-Anani, 274 de periodice saudite în limbile arabă şi engleză, apărute în 1989.

Se estimează că producţia anuală de publicaţii numără mai mult de 4.000 unităţi, inclusiv monografii, documente emise de guvern, diverse materiale tipărite, comunicări prezentate la conferinţe, lucrări din domeniul cercetării etc. Atunci când va fi completă, bibliografia naţională retrospectivă a Regatului Arabiei Saudite va conţine peste 40.000 titluri, păstrate la Biblioteca Naţională „Regele Fahd". Secţiunea arabă a *Bibliografiei Naţionale Retrospective Saudite*, publicată în 1996, conţine mai mult de 22.000 titluri de publicaţii monografice.

BIBLIOTECA NAŢIONALĂ

Necesitatea creării unei biblioteci naţionale

Accesibilitatea şi disponibilitatea informaţiilor – cunoştinţe înregistrate pe un suport adecvat utilizării – este condiţia necesară oricărei activităţi de cercetare şi a dezvoltării economice şi sociale naţionale. O naţiune care are politici serioase de dezvoltare trebuie să elaboreze şi politici complementare în vederea asigurării unui control bibliografic efectiv, a unei organizări corespunzătoare şi pentru diseminarea eficientă a informaţiilor, mai ales la nivel local, pentru a satisface cererea de informaţii necesare implementării planului naţional de dezvoltare.

Spre sfârşitul anilor '70 bibliotecarii, dar şi alte categorii profesionale interesate, au semnalat importanţa colectării informaţiilor de interes local, atrăgând atenţia în mod deosebit asupra faptului că nu există un mecanism standard de control bibliografic şi, ca urmare, informaţii valoroase se pierd ori se risipesc.

Cel de-al treilea plan cincinal pentru perioada 1980 – 1985 face referire la necesitatea creării unei biblioteci naţionale care să realizeze un control bibliografic efectiv. S-au depus eforturi şi pentru conceperea mecanismelor necesare controlului bibliografic naţional.

Cu toate acestea, existenţa unei bibliografii naţionale comprehensive, care să acopere întreaga creaţie intelectuală din regat, a rămas un deziderat, cauza fiind absenţa unei biblioteci naţionale. Conştientizarea faptului că aceasta este indispensabilă s-a produs din următoarele raţiuni:

1. Creşterea treptată a creaţiei intelectuale naţionale care era sortită pierderii sau risipirii.

2. Necesitatea existenţei unei bibliografii naţionale curente cuprinzătoare şi a unei bibliografii retrospective a creaţiei intelectuale naţionale.

3. Înfiinţarea unui număr tot mai mare de biblioteci noi şi iniţierea programelor de pregătire şi perfecţionare în domeniul biblioteconomiei şi al ştiinţei informării au condus la necesitatea presantă de coordonare. Prin eforturile depuse de părţile interesate s-a creat un curent în favoarea politicii de susţinere a bibliotecii naţionale.

4. Creşterea numărului de solicitări privind colectarea unor materiale şi surse relevante şi punerea acestora la dispoziţia utilizatorilor ce manifestă interes sporit în studierea realităţilor locale.

5. Lărgirea spectrului studiilor şi cercetărilor la nivel postuniversitar a impulsionat cererea de studii realizate anterior.

6. Necesitatea cooperării interbibliotecare, sub toate aspectele pe care le implică munca în bibliotecă.

7. Necesitatea planificării, implementării şi dezvoltării unei reţele naţionale de biblioteci şi servicii de informare.

Înfiinţarea Bibliotecii Naţionale "Regele Fahd"

Rezoluţia nr. 80 din 19 decembrie 1990 a Consiliului de Miniştri, prin care se aproba înfiinţarea Bibliotecii Naţionale "Regele Fahd", a constituit un act fără precedent, prin care au prins viaţă speranţele şi aspiraţiile unei categorii semnificative de intelectuali. Rezoluţia a fost ratificată prin Decretul Regal nr. M/9 din 26 decembrie 1990.

Ideea înfiinţării Bibliotecii Naţionale "Regele Fahd" s-a născut din dorinţa locuitorilor din Riyadh de a-şi exprima respectul sincer şi loialitatea faţă de custodele celor două Sfinte Moschei "King Fahd Bin

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Abdul Aziz Al-Saud". Pentru comemorarea acestuia s-a dorit un edificiu corespunzător care să reziste trecerii timpului. Ideea a fost făcută publică în timpul unei ceremonii organizate de cetățeni, în 1983, și a primit numele de Proiectul Bibliotecii Regele Fahd. S-a format un Comitet consultativ, sub patronajul Alteței sale Regale, Prințul Salman Bin Abdul-Aziz, Guvernator al regiunii Riyadh, de supraveghere a proiectului. Ulterior, acest proiect a devenit, în 1989, biblioteca regatului.

Atribuțiunile Bibliotecii Naționale "Regele Fahd"

Atribuțiunile Bibliotecii Naționale "Regele Fahd", așa cum sunt stipulate în propria Cartă, reflectă perspectivele obiectivelor bibliotecii, ca și pe acelea menționate de UNESCO.

Rezoluția nr. 80 a Consiliului de Miniștri conține două articole ce definesc atribuțiunile și structura administrativă a bibliotecii. Primul articol al rezoluției stipulează:

A. Transformarea Bibliotecii "Regele Fahd" dintr-o bibliotecă publică în biblioteca națională a regatului, sub numele de Biblioteca Națională "Regele Fahd".

B. Acordarea autonomiei și a unui statut de independență, biblioteca având propriul ei Consiliu de Administrație.

C. Crearea unui sediu permanent la Riyadh și înființarea de filiale în regat, oriunde este necesar.

D. Legătura între bibliotecă și Secretariatul Consiliului de Miniștri va fi făcută prin intermediul Consiliului de Administrație.

Cel de-al doilea articol precizează atribuțiunile și rolul bibliotecii de colectare a creațiilor intelectuale și culturale, fără nici o restricție, și de organizare și diseminare a acestora într-un mod cât mai adecvat.

Biblioteca are următoarele responsabilități:

a. Să colecteze tot ce se publică în regat.

b. Să achiziționeze tot ce se publică de către saudiți în afara regatului.

c. Să achiziționeze tot ce se publică despre regat.

d. Să achiziționeze materiale publicate în străinătate și care sunt considerate relevante pentru interesele regatului și ale poporului.

e. Să achiziționeze materiale care pot facilita cercetarea, studierea și înțelegerea civilizației umane sub toate aspectele.

f. Să achiziționeze cărți vechi și rare, incunabule, manuscrise, documente, desene, hărți, tablouri și picturi etc., în special cele privind civilizația arabă și islamică.

g. Să organizeze și să păstreze materialele existente în bibliotecă conform celor mai înalte standarde de profesionalism.

h. Să pregătească și să publice bibliografia națională, catalogul unic național și alte instrumente bibliografice.

i. Să creeze baze de date și rețele de informații.

j. Să ofere servicii de referință departamentelor și agențiilor guvernamentale și să realizeze studii și cercetări solicitate de acestea.

k. Să ofere servicii de referință și de împrumut tuturor persoanelor, fără nici o discriminare.

l. Să organizeze și să găzduiască în bibliotecă simpozioane, conferințe, expoziții și târguri de carte.

m. Să reprezinte regatul la întruniri în legătură cu domeniul bibliotecar.

n. Să facă schimb de publicații și de informații cu alte biblioteci.

o. Să coopereze cu asociațiile și organizațiile internaționale care au interese asemănătoare.

p. Prin participarea activă la dezvoltarea serviciilor de bibliotecă și de informare din regat, să fie un îndrumător în:

- pregătirea unui plan național de dezvoltare a serviciilor de bibliotecă și de informare, în cooperare cu factorii interesați.
- elaborarea – în cooperare cu factorii interesați – a standardelor bibliografice naționale. Se va încuraja adoptarea acelor standarde și se va urmări implementarea lor.
- dezvoltarea programelor de investiții în domeniul informațiilor, inclusiv crearea unei rețele naționale de informații, în cooperare cu alte biblioteci și centre de informare din regat.
- publicarea literaturii de specialitate în domeniul biblioteconomiei și al științei informării.

(Din Ghidul *Biblioteca Națională „Regele Fahd"*, Riyadh, 1999, pp. 9 – 25)

Traducere de Aura CONSTANDACHE

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Catalog

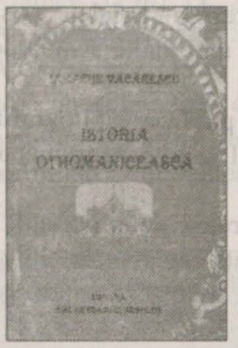

Ianache VĂCĂRESCU, *Istoria othomanicească*
Ediţie critică, studiu introductiv, note şi glosar de Gabriel Ştrempel, Editura Biblioteca Bucureştilor, 2001, 216 p.

... Sunt douăzeci de ani de la publicarea Istoriei *de către Cornel Cârstoiu. A adus atunci evidente foloase cercetărilor istorico-literare, care, oricât ar fi de numeroase, tot insuficiente rămân. Încercarea noastră pentru ediţia de faţă porneşte, pe de o parte, de la îndemnul lui Paul Cernovodeanu, vechiu coleg, membru al Academiei şi reputat istoric, pe de altă parte de la observarea unor mici greşeli în redarea textului ediţiei Cârstoiu. Ca hârşit editor şi ca paleograf de profesie mi-am spus că n-ar fi rău să încerc un text cu cât mai puţine greşeli de transcriere, căci cu totul fără greşeli... nu se poate...* (Gabriel Ştrempel)

Dmitri SERGHEEVICI MEREJKOVSKI, *Luther*
În româneşte de Anca Verjinschi, Editura Biblioteca Bucureştilor, 2001, 239 p.

... În lumea timpului nostru, stăpînită de dorinţa de depersonalizare, toţi cei care aşteaptă împlinirea divină a personalităţii umane în viitoarea Biserică Ecumenică, în a Treia Împărăţie A Sfîntului Duh, a libertăţii, vor auzi într-o bună zi acel Da *etern rostit de Luther către Christos Mîntuitorul, în viaţă şi în moarte, cu bucuria celui îngropat de viu care aude zgomotul cazmalei dezgropîndu-i coşciugul; într-o bună zi, se va afla că Biserica Ecumenică va exista pentru că Luther a existat.*

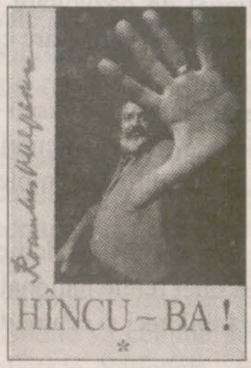

Romulus VULPESCU, *Hîncu – ba! Polemici, opinii, controverse (1962 – 2001)*
Editura Tempus, Ploieşti, 2002, vol. I, 590 p., vol. II, 701 p.

Volumul întîi: ***ZODIA CACEALMALEI.*** LEGEA LIMBII ROMÂNE • Separatiştii şi isprăvile lor. ORTOGRAFIA • Tribulaţii şi perspective. CODICIL SAU COLATERALE • Lingvistice • Filologicale. MISCELLANEA

Volumul al doilea: ***PRAZNICUL PUŞLAMALELOR.*** LOCUŢIUNI ŞI EXPRESII • Legea salică • Monarhie, dinastie, restauraţie • Limba de lemn • Firul roşu • Depanteonizarea • Manualele alternative • Presa. POLEMICĂRII • Politichia de mărgăritar • Baioneta inteligentă • Politicăi şi cauze • Trădătorii • Mendre şi meandre • Măria-sa Ţara

Titlul cărţii Hîncu – ba! *(după cum se poate lesne desluşi) sugerează, într-un anume sens, conotaţii polemice.*

Hîncu – o altă ipostază a miticului Păcală, sprintenul la minte, care face, mehenghi, pe prostul – refuză să accepte orbeşte porunca stăpînirii şi rosteşte veto *la hotărîrile discreţionare ale autorităţii vremelnice, personificată de Vodă.*

Zicala românească Vodă – da şi Hîncu – ba! *(de-o pilduitoare economie sintactică) este o sentenţie ce instaurează noima unei maxime esenţiale.* (Nota autorului)

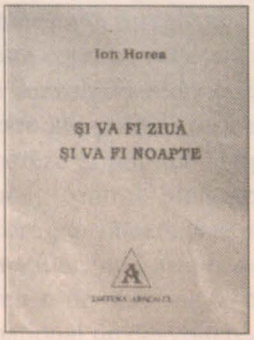

Ion HOREA, *Şi va fi ziuă şi va fi noapte*
Editura Ardealul, Colecţia "Poesis", Târgu Mureş, 2001, 120 p.

După ce scriu, în albul hârtiei, gol şi tâmp/ Mă uit ca printr-o ceaţă uşoară peste câmp/ Întrezărind contururi şi desluşind rupturi,/ Trecând pe lângă delniţi, oprind la arături./ Pe rânduri încâlcite ajung la un răzor,/ Tot căutând la rostul şi înţelesul lor./ Şi ca pe-un loc de coasă, nici nu ştiu ce mai sunt,/ Tăiate, – aceste brazde culcate la pământ,/ Aş zice că-i o lume cu duhul ei de-atunci/ Plutind peste pământuri streine de porunci,/ Dacă un pâlc de grauri tomnatic argintând/ Nu m-ar trezi din gânduri, nu mi-ar apune-n gând. (Luni)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Polemica Blaga – Botta

Texte antologate, notă introductivă şi ediţie îngrijită de Eugeniu Nistor, Editura Ardealul, "Biblioteca de filosofie", Târgu Mureş, 2001, 96 p.

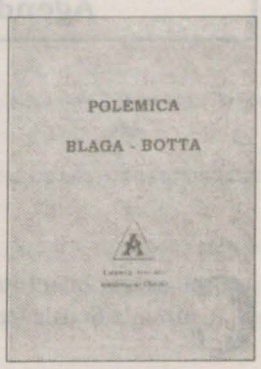

Este binecunoscută în epocă regretabila polemică dintre Lucian Blaga şi Dan Botta, având ca obiect de dispută tocmai paternitatea asupra ideilor expuse în Spaţiul mioritic, *apărut în 1936... Polemica a fost stârnită de către Dan Botta printr-o notă publicată în* Gândirea... *Necunoscută lui Blaga la apariţie, care era plecat din ţară la acea vreme în străinătate... – nota inserată în* Gândirea, *rămâne fără răspuns. Dar Dan Botta pune în circuitul cultural al vremii un alt atac împotriva filosofului, în care îl acuză de uzurparea ideilor sale... Sesizându-se la apariţia acestui material defăimător, care-i aducea o gravă atingere operei sale, Lucian Blaga a publicat în* Timpul *(26 aprilie 1941), şi apoi în* Ţara *şi* Porunca Vremii, *articolul polemic "Hazul ţărănesc al imperiului Dan Botta"... Dan Botta publică, plin de revoltă şi năduf, broşura* Cazul Blaga... *dedicată integral acestei probleme de paternitate ideatică...* (Eugeniu Nistor)

Traian BRAD, *Lectura şi biblioteca publică la Cluj*

Cuvânt înainte de Irina Petraş, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2001, 390 p.

Volumul de faţă este organizat în trei mari secţiuni. Cea dintâi, în perspectivă istorică, *reconstituie începutul lecturii publice clujene, situându-l, nuanţat şi documentat, în panorama largă a vieţii culturale şi social-politice a Transilvaniei de până la Unire şi din perioada interbelică... Cea de-a doua secţiune reface istoria postbelică a bibliotecii publice, desprinzând din magma conjuncturală succesele reale şi descriind atent laturile pozitive ale unei politici culturale altminteri falimentare. Cea de-a treia secţiune acoperă deceniul cel mai dinamic şi mai spectaculos din viaţa Bibliotecii Judeţene, cel de după Revoluţie, când s-a reuşit valorificarea părţilor bune ale unei moşteniri încărcate şi realizarea unor paşi importanţi către biblioteca viitorului... autorul dispune de toate informaţiile... şi poate comenta la obiect, lucid şi competent perspectivele lecturii publice în România...* (Irina Petraş)

G. CĂLINESCU, *Viaţa lui Mihai Eminescu*

Introducere de Eugen Simion, ediţie îngrijită de Ileana Mihăilă, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2002, 268 p.

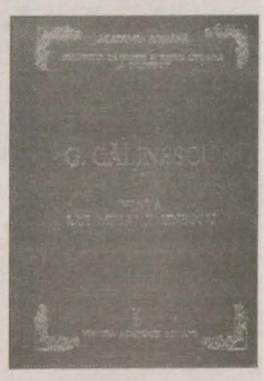

Această nouă ediţie a Vieţii lui Mihai Eminescu *vine să întregească, la început de mileniu, ediţia jubiliară a monografii călinesciene dedicate vieţii şi operei "celui mai mare poet pe care l-a ivit şi-l va ivi, poate, pământul românesc". Primele două părţi ale acestui triptic de aur al istoriei noastre literare – volumele I şi II ale* Operei lui Mihai Eminescu *– au apărut, prin grija Editurii Academiei şi cu sprijinul Ministerului Culturii, în anul centenarului naşterii lui G. Călinescu şi, totodată, cu prilejul jubileului naţional care a marcat împlinirea a 150 de ani de la naşterea poetului. Volumul de faţă încheie, aşadar, această serie...* (Ileana Mihăilă)

J.R.R. TOLKIEN, *Stăpînul inelelor*, trilogie

Editura RAO, Bucureşti, 2002

Prima parte: ***Frăţia inelului*** – 569 p. Traducere de Irina Horea. Traducerea versurilor de Ion Horea
A doua parte: ***Cele două turnuri*** – 442 p. Traducere de Gabriela Nedelea
A treia parte: ***Întoarcerea regelui*** – 569 p. Traducere de Irina Horea. Traducerea versurilor de Ion Horea

J.R.R. Tolkien *are tot ce-şi poate dori un scriitor împlinit: tiraje mari, un public numeros şi un stil propriu.* Sunday Telegraph *îi elogiază imaginaţia,* The Observer *îi admiră arta de-a crea suspans. Peste tot în lume titlurile lui sparg normele box-office-ului şi produc aglomeraţie în librării. Prin Internet sau în parcurile publice, Tolkien este comentat, dezbătut şi de cele mai multe ori adulat... Printre cărţile de referinţă ale lui Tolkien se numără* Hobbitul, Silmarillion, Roverandom *şi, bineînţeles, trilogia* Stăpînul inelelor. *Aceasta din urmă apare astăzi pentru prima oară în limba română într-o versiune ce aspiră să păstreze cît mai mult din parfumul inconfundabil al originalului.*

NOTĂ: Cărţi achiziţionate de Serviciul Dezvoltarea Colecţiilor al Bibliotecii Municipale "Mihail Sadoveanu" Bucureşti

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Agenda culturală

Ziua Internaţională a Francofoniei

Cu ocazia **Zilei Internaţionale a Francofoniei** vineri, 29 martie a.c., Biblioteca de Francofonie "Elena Văcărescu" a organizat la Şcoala Centrală o manifestare pentru tineret.

Evenimentul a fost realizat în colaborare cu Inspectoratul Şcolar al Municipiului Bucureşti. Acţiunea a cuprins un spectacol bilingv oferit de trupele de teatru ale cîtorva cunoscute licee bucureştene: Colegiul Sf. Sava, Liceul H. Oberth, Liceul Cervantes. Poezii ale clasicilor români, tălmăcite în limba franceză, au fost recitate într-o inspirată formă dramatizată în care momentele artistice au îmbinat arta cuvîntului cu sugestia dansului şi a pantomimei.

La sfîrşitul manifestării, în cadrul unei ceremonii speciale, Biblioteca Municipală "Mihail Sadoveanu" a oferit premii unor profesori care s-au remarcat în promovarea culturii francofone. La întîlnire au luat parte reprezentanţi ai Ministerului Afacerilor Externe şi ai Ministerului Educaţiei şi Cercetării.

Evenimentul a fost reflectat într-un reportaj special difuzat pe TVR 1. (*H. F.*)

Lumină Lină – Gracious Light

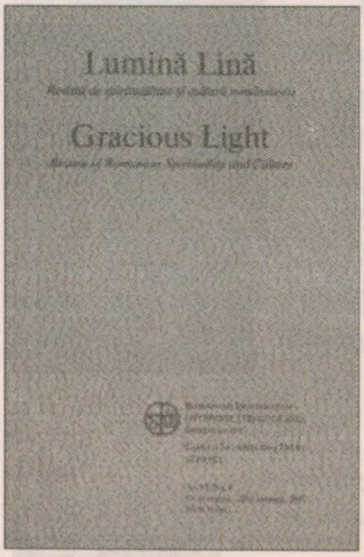

Primim cu întârziere şi cu scuzele de rigoare adresate de redacţie cititorilor, numărul pe octombrie – decembrie 2001 al revistei newyorkeze **"Lumină Lină" – "Gracious Light"**, prestigioasă publicaţie în lumea românilor americani, pe care am mai salutat-o în paginile noastre. Firesc, acest număr este structurat în aura eclesiastică a sărbătorilor de iarnă, la care se adaugă sărbătorirea părintelui şi poetului Prof. Dr. Theodor Damian, directorul publicaţiei, cărora (şi căruia) le sunt consacrate o bună parte din materialele critice şi cele de evocare istorică a spiritualităţii creştine în spaţiul carpato-dunărean.

Evenimentul tragic din 11 septembrie 2001 este consemnat în expresie lirică de Adrian Păunescu, a cărui prezenţă în New York este comentată mai pe larg în paginile revistei, şi Luciana Vaugham.

Remarcăm, în partea teoretică şi de evocare, studiile: "Propovăduirea Sfântului Apostol Andrei în Sciţia Mică: Încercare de abordare a problemei dintr-o altă perspectivă" de Pr. Prof. Dr. Gheorghe I. Drăgulin; "Rolul Sfântului Andrei în creştinarea Daciei Felix" de Diac. Prof. Dr. Petre I. David; "George Bacovia and American Modernism: A Case of Transculturation" de Anca Roşu, studiu însoţit de poeziile *Lacustră*, *Plumb*, *Amurg de iarnă*, *Cuptor*, în limba română şi în engleză, traduse de Adrian G. Sahlean; "Scriitorul şi Arhiereul lui Hristos, Bartolomeu Valeriu Anania, octogenar" de George Alexe; "La moartea Voievodului Mihai" de Pr. Prof. Cezar Vasiliu; "Rugăciune şi poezie. Gânduri închinate Părintelui Theodor Damian la împlinirea primei sale jumătăţi de secol" de George Alexe; "Un poet creştin: Sergiu Grossu" de Dionisie Duma; "Szekely, Secui, sau Siculi?" de Mariano Baffi (traducere de Antigona Grecu) precum şi "Cuiul dacic sau cuiul lui Pepelea" de Napoleon Săvescu, studiu pe care ne îngăduim să îl reproducem în unul din numerele viitoare ale "Bibliotecii Bucureştilor".

Poezii mai semnează: Ion Murgeanu, Ion Enache, Nicolae Trifu, Gheorghe Lupu, Alexei Rău, Leo Butnaru, Gellu Dorian, Dorin Ploscaru, Constantin Hrehor, Lucia Olaru Nenati, Angela Pânzaru, Mirela Roznoveanu, Maria Zubritski, Liviu Georgescu, Dionisie Duma, Mike Fröhlich, Ion Iancu Lefter.

Cronici, note, recenzii, reportaje – într-un spaţiu cultural îmbrăţişat cu generozitate, revista **"Lumină Lină" – "Gracious Light"**, cu toate dificultăţile pe care, (ni se comunică), le întâmpină, şi de data aceasta ne trimite de departe un mesaj căruia îi răspundem cu mulţumirile şi aprecierile noastre confraterne. (*I. H.*)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Calendar

aprilie 2002

♦ aprilie 1822. 180 de ani de la redactarea, de către reprezentanții boierimii moldovene, a **"Constituției cărvunarilor"**, prin care propuneau o serie de reforme ce vizau modernizarea instituțiilor statului

♦ 1 aprilie 1887. 115 ani de la nașterea lui **Leonard Bloomfield**, lingvist american, creatorul școlii structuraliste descriptive (1 apr. 1887 – 18 apr. 1949)

♦ 1 aprilie 1922. 80 de ani de la apariția, la Craiova, a revistei lunare literare și artistice **"Flamura"**, până în mai 1928

♦ 1 aprilie 1932. 70 de ani de la nașterea lui **Mircea Flonta**, filosof, membru corespondent al Academiei Române

♦ 1 aprilie 1942. 60 de ani de la nașterea prozatoarei **Gabriela Adameșteanu**

♦ 1 aprilie 1957. 45 de ani de la înființarea **Muzeului Literaturii Române** din București

♦ 1 aprilie 1962. 40 de ani de la moartea pictorului **Camil Ressu** (28 ian. 1880 – 1 apr. 1962)

♦ 2 aprilie. **Ziua Internațională a Cărții pentru Copii** (instituită în 1967)

♦ 2 aprilie 1872. 130 de ani de la moartea lui **Sammuel Finley Morse**, inventator și pictor american (27 apr. 1791 – 2 apr. 1872)

♦ 3 aprilie 1682. 320 de ani de la moartea lui **Bartolomé Esteban Murillo**, pictor spaniol (1 ian. 1618 – 3 apr. 1682)

♦ 3 aprilie 1862. 140 de ani de la moartea lui **Sir James Clark Ross**, explorator britanic, a descoperit "Țara Victoria" și a stabilit poziția polului magnetic de Nord, 1831 (15 apr. 1800 – 3 apr. 1862)

♦ 4 aprilie 1872. 130 de ani de la nașterea lui **Henry-Felix Bataille**, poet și dramaturg francez (4 apr. 1872 – 2 mart. 1922)

♦ 4 aprilie 1917. 85 de ani de la nașterea lui **Valeriu Ciobanu**, poet, folclorist și istoric literar (4 apr. 1917 – 21 dec. 1966)

♦ 4 aprilie 1927. 75 de ani de la nașterea lui **Richard Bartzer**, compozitor român

♦ 4 aprilie 1927. 75 de ani de la nașterea lui **Dumitru Trancă**, poet, eseist, traducător și diplomat

♦ 4 aprilie 1932. 70 de ani de la nașterea lui **Andrei Tarkovski**, regizor rus (4 apr. 1932 – 29 dec. 1986)

♦ 5 aprilie 1912. 90 de ani de la nașterea lui **Vasile Copilu-Cheatră**, poet și prozator

♦ 5 aprilie 1932. 70 de ani de la nașterea lui **Fănuș Neagu**, prozator

♦ 6 aprilie 1812. 190 de ani de la nașterea lui **Aleksandr Ivanovici Herzeu**, gânditor și scriitor rus (6 apr. 1812 – 1870)

♦ 8 aprilie 1927. 75 de ani de la nașterea lui **George Grigoriu**, compozitor de muzică ușoară și operetă (8 apr. 1927 – 1998)

♦ 10 aprilie 1897. 105 ani de la nașterea lui **Gheorghe Zane**, economist și istoric, membru al Academiei Române (10 apr. 1897 – 1978)

♦ 10 aprilie 1907. 95 de ani de la moartea lui **Simion Florea Marian**, folclorist (1 sept. 1847 – 10 apr. 1907)

♦ 11 aprilie 1942. 60 de ani de la nașterea lui **Virgil Mazilescu**, poet și traducător (11 apr. 1942 – 13 aug. 1984)

♦ 14 aprilie 1932. 70 de ani de la emiterea, în România, a unei **Legi pentru Organizarea Bibliotecilor și Muzeelor Publice în Municipii, Comune Urbane și Rurale**

♦ 15 aprilie 1452. 550 de ani de la nașterea lui **Leonardo da Vinci**, savant, pictor și sculptor italian (15 apr. 1452 – 2 mai 1519)

♦ 17 aprilie 1897. 105 ani de la nașterea lui **Thornton Niven Wilder**, scriitor american (17 apr. 1897 – 7 dec. 1975)

♦ 18 aprilie. **Ziua Mondială pentru Conservarea Monumentelor**, instituită din 18 aprilie 1984

♦ 19 aprilie 1882. 120 de ani de la moartea lui **Charles Robert Darwin**, biolog și naturalist englez, explorator, fondatorul teoriei despre evoluția speciilor prin selecție naturală (12 feb. 1809 – 19 apr. 1882)

♦ 20 aprilie 1492. 510 ani de la nașterea lui **Pietro Aretino**, poet și scriitor italian (20 apr. 1492 – 21 oct. 1556)

♦ 20 aprilie 1922. 80 de ani de la nașterea lui **Vasile Timiș**, compozitor

♦ 21 aprilie 1142. 860 de ani de la moartea lui **Pierre Abélard**, filosof și teolog francez, întemeietor al "conceptualismului" (1079 – 21 apr. 1142)

♦ 21 aprilie 1882. 120 de ani de la moartea lui **Vasile Conta**, filosof, publicist și om politic (15 nov. 1845 – 21 apr. 1882)

♦ 22 aprilie 1707. 295 de ani de la nașterea lui **Henry Fielding**, scriitor englez, supranumit "părintele romanului englez" (22 apr. 1707 – 8 oct. 1754)

♦ 22 aprilie 1897. 105 ani de la moartea lui **Ion Ghica**, scriitor, economist, om politic (12 aug. 1816 – 22 apr. 1897)

♦ 22 aprilie 1927. 75 de ani de la nașterea lui **Pascal Bentoiu**, compozitor

♦ 22 aprilie 1927. 75 de ani de la apariția volumului de versuri ***Cuvinte potrivite*** de Tudor Arghezi

♦ 23 aprilie. **Ziua Bibliotecarului**

♦ 23 aprilie. **Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor**, instituită de UNESCO în 1995

♦ 23 aprilie 1922. 80 de ani de la nașterea lui **Pavel Chihaia**, scriitor

♦ 25 aprilie 1472. 530 de ani de la moartea lui **Leon Battista Alberti**, arhitect, pictor, sculptor și scriitor italian (14 feb. 1404 – 25 apr. 1472)

♦ 25 aprilie 1932. 70 de ani de la nașterea lui **Alain Besançon**, scriitor și istoric francez

♦ 26 aprilie 1922. 80 de ani de la nașterea lui **Ștefan Augustin Doinaș**, poet, eseist, prozator și traducător, membru al Academiei Române

♦ 27 aprilie 1872. 130 de ani de la moartea lui **Ion Heliade-Rădulescu** (6 ian. 1802 – 27 apr. 1872)

♦ 27 aprilie 1882. 120 de ani de la moartea lui **Ralph Waldo Emerson**, poet și eseist american (25 mai 1803 – 27 apr. 1882)

♦ 29 aprilie 1927. 75 de ani de la nașterea lui **Virgil Cândea**, istoric, membru al Academiei Române

♦ 30 aprilie 1777. 225 de ani de la nașterea lui **Karl Friedrich Gauss**, matematician, fizician și astronom german (30 apr. 1777 – 23 feb. 1855)

NOTĂ: Rubrică realizată de Serviciul Bibliografic al Bibliotecii Municipale "Mihail Sadoveanu" București

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Contents

UNESCO Anniversary
Ion Luca Caragiale – 150
Eugen SIMION – I.L. Caragiale and the Romanian Spirit [II] 2

Ion Heliade Rădulescu Bicentenary
About "Curierul Rumânesc" Magazine 5

Mircea CONSTANTINESCU – Bucharest – La Belle époque 7
Ana Maria ORĂȘANU – Old Bucharest Buildings – The Multi-Faces City 11
Patrimony 13
Ion Barbu – Bibliophile Edition 14
Ștefan Augustin DOINAȘ – 80 16
Fănuș NEAGU – 70. A Bibliography 18
Liviu BUTUC – Is the Public Reading in Agony? 21
Olimpia POP – Bistrița-Năsăud County Library 23
EBLIDA – Horizons, Programmes, Initiatives
Teresa HACKETT – "Information Europe" – looking to the future 26
Copyright 27
Veronica ALDEA, Adriana GAGEA – "Maria Brezeanu" Public Library 29
"King Fahd" National Library. A Handbook [I] 31
Catalogue 36
The International Day of Francophony 38
"Gracious Light" 38
Calendar 39

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

București, str. Take Ionescu nr. 4
sector 1, cod poștal 79711
Tel/Fax: 211.36.25; 212.83.11
E-mail: abidob1@fx.ro
ISSN 1454-0487

Director: Florin ROTARU
Director artistic: Mircea DUMITRESCU
Redactor șef: Ion HOREA
Secretar de redacție și Culegere text: Iulia MACARIE
Tehnoredactare computerizată: Elisabeta BENYI

CUPON

ABONAMENT LA
"BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR"

Numele .....
Prenumele .....
Adresa .....
Cod..... Telefon.....
Solicit abonarea la revista **"Biblioteca Bucureștilor"** pe o perioadă de ..... luni.
Adresa: București, Str. Take Ionescu nr. 4, sector 1, cod poștal 79711.
Anexez chitanța de plată a sumei de ..... lei în contul dvs.
nr. 2511.1-3771.1/ROL BCR sector 1.

Asociația noastră ABIDOB și Biblioteca Municipală București sunt singurele reprezentante din România, în calitate de membre, în asociațiile INTAMEL și EBLIDA începând cu anul 1998. Astfel, revista noastră este unica publicație care vă oferă ultimele noutăți din Comunitatea internațională a bibliotecilor.

Administrația noastră face, prin plata directă sau prin mandat poștal, abonamente la revista lunară **"BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR"**. Costul unui număr este de 20.000 lei. Cheltuielile de expediere sunt suportate de abonat la primirea publicației. Pentru străinătate: America de Nord, America de Sud, Africa, Asia, Australia, Europa, Asia Mică (Israel, Țările Arabe) – 8 $ per exemplar.

Tipărit la Tipografia "SEMNE '94"

Redacția revistei "BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR" respectă opțiunile autorilor cu privire la normele ortografice

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

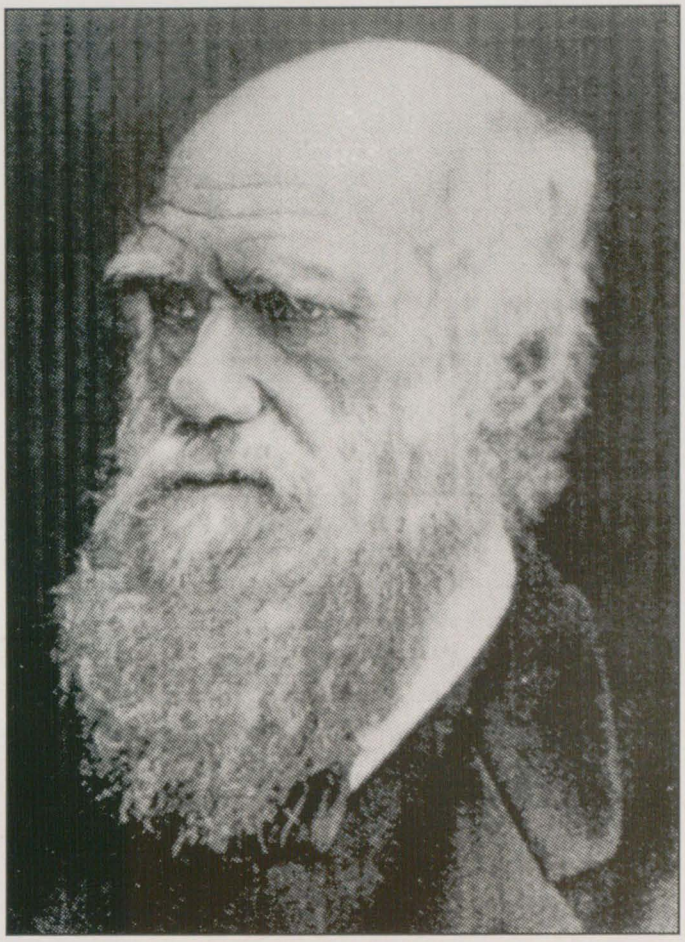

CHARLES DARWIN

1809 – 1882

120 de ani de la moarte

"Cei care privesc îngăduitor la stăpânul de sclavi şi cu nepăsare la sclavi, par a nu se pune niciodată în locul celor din urmă. Ce viitor cumplit să trăieşti fără nici o nădejde de mai bine! Închipuiască-şi oricine nenorocirea, gata oricând să-i cadă pe cap, ca soția şi copilaşii, aceste ființe pe care legile naturii le fac scumpe până şi sclavului care le-a dobândit, să-i fie smulşi şi vânduți ca vitele celui dintâi negustor! Şi faptele acestea sunt făcute şi acoperite de oameni, care mărturisesc că-şi iubesc aproapele ca pe ei înşişi, oameni care cred în Dumnezeu şi care se roagă întruna ca voia lui să se facă pe pământ!"

6 august 1836

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

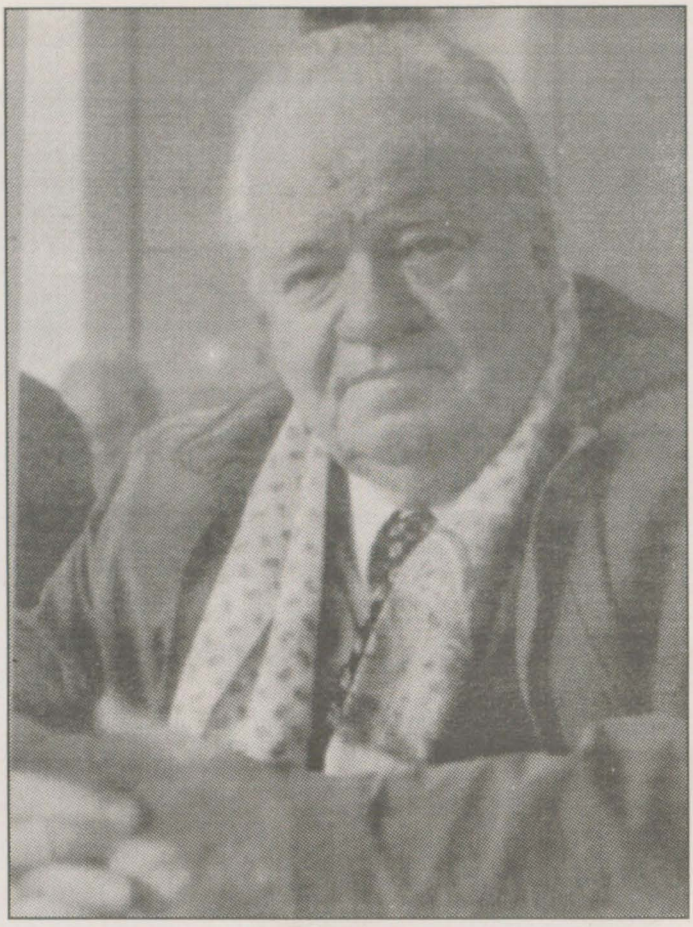

FĂNUȘ NEAGU

70 de ani de la naştere

"Față de o parte a prozei noastre amenințată de golirea arterelor ei de sânge epic, literatura lui Fănuş Neagu – aspră, vitală, dominată de fapte şi cu toate simțurile la pândă – reprezintă corectivul necesar, revanşa pilduitoare. Ea ne dă o imagine a vitalității individului şi sugerează freamătul existenței comune, când alții, trăgând totul în recipientele unei eseistici inteligente, dar incolore, oferă doar schemele ei generale şi inerte. Nu ştim cât poate să atârne acest fapt în balanța altor critici. Pentru noi, el e semnul unui instinct artistic superior, pentru că proza fără epic şi poezia fără lirism sunt nişte formule goale".

Eugen Simion

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro